

Univerzita Karlova

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

**Motivace vysokoškolských studentů k práci vedoucího na dětském
táboře**

**Motivation of university students to work as a leader at a children's
camp**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Mgr. Matěj Král, Ph.D.

Autor:

Františka Vařeková

Praha 2024

Poděkování

Děkuji vedoucímu Mgr. Matěji Královi Ph.D. za cenné rady, podporu a trpělivost v průběhu psaní bakalářské práce.

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci „Motivace vysokoškolských studentů k práci vedoucího na dětském táboře“ vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

.....

Podpis

ANOTACE

Cílem bakalářské práce bylo zkoumání motivů vysokoškolských studentů a studentek k práci vedoucích na dětských letních táborech. V rámci kvalitativního výzkumu byly využity hloubkové rozhovory a analýza otevřeným kódováním. Dotazování se účastnilo 7 respondentů ve věku 21–26 let se zkušeností s rolí vedoucích na různých typech táborů. Výsledkem bylo sedm klíčových motivačních faktorů.

KLÍČOVÁ SLOVA

dětské tábory

táborový vedoucí

motivace

motivační faktory

volnočasová pedagogika

ANNOTATION

This bachelor's thesis aimed to investigate the motives of university students to work as leaders at children's summer camps. As part of the qualitative research, in-depth interviews and open coding analysis were used. Seven respondents aged 21-26 with experience in the role of leaders at various types of camps took part in the survey. The result was seven key motivational factors.

KEYWORDS

children's camps

camp leader

motivation

motivational factors

leisure time pedagogy

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Dětské tábory.....	6
2.1	Historie.....	8
2.2	Dělení táborů.....	10
2.3	Vliv dětských táborů na dítě.....	11
2.4	Táborový vedoucí.....	13
2.4.1	Problematika vedení / vůdcovství v kontextu táborových vedoucích.....	14
3	Motivace.....	16
3.1	Teorie motivace.....	18
3.2	Motivace táborových vedoucích.....	19
3.2.1	Motivace dobrovolníků.....	21
3.2.2	Motivace zaměstnanců.....	22
4	Praktická část.....	23
4.1	Cíl výzkumu.....	23
4.2	Charakteristika zkoumaného vzorku.....	23
4.3	Výzkumná metoda (nástroj).....	24
4.4	Formulace výzkumných otázek.....	25
4.5	Způsob provedení výzkumu – sběr dat.....	26
4.6	Metoda vyhodnocení dat.....	26
4.7	Výsledky výzkumu a jejich interpretace.....	27
4.7.1	Klíčové motivační faktory.....	27
4.8	Diskuse.....	44
5	Závěr.....	50
6	Seznam použitých informačních zdrojů.....	51
7	Seznam příloh.....	53

1 Úvod

Svoji práci bych chtěla věnovat zkoumání motivace vysokoškolských studentů k práci vedoucího na dětském táboře.

Dětské tábory jsou volnočasové akce, které nabízí pestrý program pro děti a mládež, zajišťované různými subjekty. Oproti školní docházce či volnočasovým aktivitám během školního roku mohou tábory nabídnout intenzivnější pobyt v kolektivu, větší míru dobrodružství, zapojení do hry, zážitky spojené s pobytem v přírodě a osvojení mnohých dovedností. Lidé, kteří v dětství a mládí jezdili pravidelně na tábory, na tuto zkušenost vzpomínají i s odstupem mnoha let a táborové zkušenosti, prožitky a vztahy nahlížejí jako důležité. V pedagogice, zejména té volnočasové, hrají významnou roli.

Pro zajištění programu, bezpečí dětí a celé organizace táborů je klíčová role táborových vedoucích. Jedná se o fyzicky i psychicky náročnou práci s často dlouhou přípravou a velkým zatížením po celou dobu tábora. Práci vedoucího se věnují lidé různého věku i vzdělání. V této studii bych se však chtěla zaměřit na vysokoškolské studenty, kteří se práci vedoucího na letním dětském táboře věnují při studiu. Důraz bych chtěla dát na motivační faktory, které ovlivňují při rozhodování, zda jet či nejít na tábor.

Teoretická část mojí bakalářské práce se skládá z části o motivaci a z části o dětských táborech. V části o dětských táborech se dotýkám jejich historie, legislativy, dělení a také zmiňuji role vedoucího a vliv dětských táborů na dítě. V části věnované motivaci rozebírám definici motivace a teorie, které se jí týkají. Dále se pak zaměřuji specifika motivace táborových vedoucích i motivaci dobrovolníků a zaměstnanců.

Praktická část práce se zaměřuje na výzkum motivačních faktorů k účasti na dětském táboře. Sběr dat byl proveden hloubkovými rozhovory se sedmi studenty ve věku 21–26 let. Při analýze otevřeným kódováním byly v rozhovorech označeny části (slova, věty) spadající do tematicky podobných kategorií. Výsledkem výzkumu je sedm klíčových motivačních faktorů, které se v rozhovorech objevovaly. V diskusi jsou klíčové faktory

navázány na teoretický základ a dochází k polemice nad limity výzkumu a zamyšlení nad odkazem výzkumu do praxe.

2 Dětské tábory

Na úvod teoretické části bude nejprve vymezen pojem dětský tábor. Již před třiceti lety definoval Machek běžný typ tábora jako vícedenní výjezdovou akci s organizovaným programem a režimem v přírodě snažící se o podporu rozvoje osobnosti dítěte či mladistvého. Dětských táborů je celá řada druhů, od táborů příměstských, přes tábory pro děti s postižením až po tábory specificky zaměřené na určitou volnočasovou činnost. Machek tvrdí, že tábory hrají důležitou roli v mimoškolních aktivitách, protože se odlišují od celodenní pedagogické činnosti věnované dětem v průběhu celého roku výchovnými složkami (rodina, škola nebo výchovné zařízení). (Machek a kol., 1994, s. 24)

V současnosti se táborům věnují Háp a kolektiv. Autoři tábor definují jako formu zotavovací akce, která se obvykle koná během letních či jiných školních prázdnin. Význam dětských táborů spočívá v jejich funkci „*rekreační, kompenzační, výchovné a vzdělávací, sociálně komunikativní a preventivní.*“ (Háp a kol., 2014)

V české legislativě se nejčastěji řídí zákonem č. 258/2000 Sb.:

“§ 8 Škola v přírodě a zotavovací akce

(1) Zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti. Zotavovací akce se může skládat z více běhů. Pro účely účasti na zotavovací akci se za dítě ve věku do 15 let považuje i dítě, které v kalendářním roce, kdy je zotavovací akce pořádána, dovrší věk 15 let.” (Česko, zákon č. 258/2000, in. Zákony pro lidi)

Machek se v jeho publikaci věnuje i specifikům cílů dětského tábora. Uvádí, že mezi obecné cíle běžného dětského letního tábora nejčastěji patří zajištění programu pro děti, nabídka rozvoje a nových zážitků. Vzdělávací (rozvojové) cíle mohou být buď všeobecné, zaměřené na táborové dovednosti (uzly, souhvězdí, druhy ohnišť, přežití v přírodě) či specifické na konkrétně zaměřených táborech (např. tábory mladých přírodovědců,

výtvarníků či programátorů, jazykové tábory aj.) Na dětských táborech se však děti neučí jen poznatkům, ale také sociálním rolím, samostatnosti, zvládání nepohodlí atp. Tyto znalosti a zkušenosti hrají velkou roli v rozvoji odolnosti a mohou děti pozitivně celoživotně ovlivnit (při studiu či dokonce výběru zaměstnání). Zajištění programu děti nejen baví a obohacuje neobvyklými zážitky, ale nabízí i možnost odpočinku pro rodinu či pečovatele. Zejména během dvouměsíčních letních prázdnin jsou dětské tábory významné pro rodiny, v nichž jsou rodiče pracovně zatíženi a není možnost zjistit hlídání jinými členy rodiny. (Machek a kol., 1994, s. 24–25)

Pobyt na dětském táboře nabízí řadu benefitů, ale také určitá rizika, jimž by měli táboroví vedoucí umět předcházet. Mezi benefity patří například možnost socializace v novém prostředí, spolupráce s jinými dětmi, sportovního vyžití, odpočinku od obecných povinností a rozvoje samostatnosti. Mezi nejčastější rizika patří přemíra stresu, šikana nebo fyzická zranění. (Procházka, 2019, s. 27)

Dětské tábory se řadí do náplně volného času. Volný čas můžeme podle Hamříka dělit na vážný, nevážný a projektový. Nevážným volným časem se myslí krátkodobá zájmová aktivita nevyžadující přípravu. Do projektového se řadí krátkodobé či příležitostné projekty. Vážný volný čas je chápán jako systematická snaha o volnočasovou aktivitu. V těchto kategoriích bychom dětské tábory jako celek zařadili do vážného volného času, nicméně s prostorem pro čas nevážný i projektový. (Hamřík, 2022, s. 22) Hamřík ve své knize dává důraz na 6 charakteristik a kvalit vážného volného času dle Stebinse:

- 1) *občasná potřeba vytrvat,*
- 2) *možnost uplatnění či kariéry v předmětu volnočasové činnosti,*
- 3) *významné osobní úsilí a využívání speciální získaných znalostí, zkušeností, dovedností a tréninku,*
- 4) *získání trvalých výhod plynoucích z participace, kterými jsou seberealizace, sebezdokonalování, sebevyjádření, regenerace, pocit úspěchu, zlepšení sebevědomí, sociální interakce a pocit sounáležitosti,*
- 5) *unikátní duch a atmosféra,*
- 6) *aktivity ztotožnění se a identifikace v rámci zvolené aktivity.* (Hamřík, 2022, s. 22)

Těmito šesti charakteristikami lze shrnout důvody k účasti na činnosti ve volném čase. Účastníci tábora (nejen děti, ale také vedoucí, pro které je tábor plněním volného času) tedy mohou považovat za důvod k účasti seberealizaci, uplatnění v budoucnu, identifikaci s tématem či příjemné trávení volného času. Na druhou stranu nejspíš budou muset občas vytrvat a budou nuceni vydat osobní úsilí. (Hamřík, 2022, s. 22) Aspekty motivace k práci vedoucího na táboře budou dále podrobně rozpracovány v samostatné kapitole 3.2.

2.1 Historie

Nejprve se však zaměřím na historický vývoj táborů.

Při snaze pochopit termín dětský tábor je nutné vnímat z čeho tábor jako koncept vznikl, jaké filosofické směry jej ovlivnily a jak se pohled na něj v průběhu dějin měnil. Tato kapitola bude věnovaná historii dětských táborů a jejich vývoji. Bude se snažit přiblížit některé směry, které utvářely současný pohled na letní dětské tábory. Při hledání se zaměřuji spíše na tábory v přírodě, jakožto běžnou formu letního dětského tábora (LDT).

Podle Jiráskova má zážitková pedagogika v přírodě nejen moderní tradici, ale své kořeny má již ve starověkém Řecku. „*Kultura starého Řecka se stala pro mnohé vzorem dokonalosti hodným napodobování.*” (Jirásek, 2019, s. 59) Důležitost klade na antický filosofický pojem “kalokagathia” (kalos = krása, kai = spojka, agathos = dobro). Ve starověkém Řecku byla velká snaha dosáhnout harmonie ve veškerých složkách lidského bytí, kalokagathia je ideál harmonického rozvoje osobnosti v propojení těla a ducha. (Jirásek, 2019, s. 59–60)

Zážitková pedagogika v přírodě, o kterou se opírá velká část letních dětských táborů, stojí podle Jiráskova na následujících kořenech:

1. Americký transcendentálníismus 19. století – filosofické a náboženské hnutí navazující na romantismus, purismus a kalvinismus. Pro čistotu jedince transcendentalisté zdůrazňovali důležitost návratu k přírodě. K významným zástupcům patřil básník a filosof Ralph Waldo Emerson a Henry David Thoreau.
2. Turistika a pohybové aktivity v přírodě – dobrovolně podstoupená cesta, která přináší radost a uspokojení. Spojuje princip putování (v jiné formě přítomný již u středověkých duchovních poutníků či opěvovaný např. Janem Amosem Komenským) a pobytu v přírodě. Česká podoba turistiky zahrnuje chůzi, pádlování, jízdu na kole, lyžích atd.

3. Skauting – hnutí založené Robertem Baden-Powellem. Původně založeno na vojenském drilu a organizaci. V českém prostředí bylo hnutí Antonínem Benjaminem Svojsíkem převzato jako Junáctví a stalo se výraznou inspirací pro tradici táborů (přináší do výchovy organizaci dětí do družin a oddílů a programovou náplň zaměřenou na zálesáckou praxi, hry, výlety.) Důležitá je podpora mezilidských vztahů, rituály, duchovní přesah, rozvoj důvěry atp.
4. Foglar a foglaring – hnutí navazující na Jaroslava Foglara, skautského spisovatele, vychovatele a redaktora. Sám vedl chlapecký oddíl po dobu 60 let s každoročně realizovaným táborem (1925–1984). V kontextu Foglarova výchovného působení Jirásek zdůrazňuje tyto prvky: zdravý životní styl, pobyt v přírodě, etický aspekt mravnosti, význam romantiky, vrstevnickou sociální soudržnost a holistický rámec celostního rozvoje (mravní, znalostní a tělesný rozvoj osobnosti skrz zkoušky vztahující se k aspektům života).
5. Woodcraft – výchovné hnutí kladoucí důraz na lesní moudrost, které je spojené s osobností spisovatel Ernesta Thompsona Setona. Je více svobodné a méně systematické než ostatní výše zmiňovaná hnutí. Do táborových programů přináší opěvování romantiky indiánů, moudrosti přírody a přirozenosti.
6. Tramping – svobodomyšlné hnutí či spíše subkultura spočívající ve víkendovém pobytu v přírodě s inspirací indiánského a kovbojského života, se specifickou hudbou i tradicemi. (Jirásek, 2019, s. 62–70)

Důležitým ovlivněním dětských táborů na území dnešní České republiky bylo založení spolku Sokol. K jeho vzniku došlo roku 1862 díky Miroslavu Tyršovi a Jindřichu Fügnerovi. Program, původně směřovaný na edukaci dospělých, byl převážně zaměřen na tělovýchovné aktivity obohacené i kulturní a osvětovou činností. Postupně však jeho význam i ve volnočasové pedagogice pro děti dále narůstal. (Bendl a kol., 2015, s. 145)

Tradice tábornictví pokračuje i po druhé světové válce a nástupu komunismu, i když došlo k významným společenským změnám a zásadním restrikcím. To Jirásek dokládá na citaci z táborové příručky z roku 1969: „*Tábornictví je zájmové hnutí, vycházející především z myšlenky, že naplnění života bohatstvím a krásou vyžaduje důvěrný styk člověka s přírodou, s člověkem a jeho prací. Stálé poznávání a vytváření hlubokých kamarádských vztahů. Usiluje o to zejména prostřednictvím náročného, romantického a účelného pobytu a pohybu v přírodě.*” (Jirásek, 2019, s. 71–72).

Jednou ze zásadních změn v českých zemích za komunistického režimu bylo přerušování fungování organizace Junák a spolku Sokol. Jejich funkce poté zastávala nově vzniklá a

politicky vyhovující Pionýrská organizace SSM. Po Sametové revoluci vznikl současný Pionýr, který se vymezuje jako hnutí demokratické, nepolitické a nezávislé a snaží se nabízet velkou řadu volnočasových aktivit pro děti. Dlouhou tradicí se pyšní hlavně pionýrské letní dětské tábory. Po pádu komunistického režimu dále došlo ke znovuotevření organizace Junák/Skaut. (Bendl a kol., 2015, s. 145)

V dnešní době se organizování táborů věnuje mnoho organizací, klubů a spolků (mimo jiné například Domy dětí a mládeže, specificky zaměřené sportovní kluby, již zmíněný Skaut atd.). I z tohoto důvodu existuje vedle běžného pobytového tábora mnoho typů táborů. Každý typ nabízí trochu odlišný způsob vedení a usiluje o z části odlišné cíle. Díky rozboru různých členění tábora lépe pochopíme nejen dětské tábory samotné, ale následně i motivy vedoucích, kteří na nich pracují.

2.2 Dělení táborů

V Domě dětí a mládeže (DDM), kde se nejčastěji táborovému vedení věnují já, se tábory dělí dle mnoha různých kvalit.

Lze je rozlišovat dle místa pobytu na příměstské a pobytové. Pobytové lze dále dělit podle toho, kde účastníci přespávají (na chatkové, stanové, putovní či tábory pod střechou v zařízeních s různou mírou zajištěnosti).

Tábory lze dále dělit na různé typy dle účastníků, na které je tábor zaměřen. Zde je rozdělujeme na tábory pro děti bez specifických potřeb či postižení, na tábory pro děti se specifickými potřebami nebo na tábory inkluzivní, kde se objevují děti s postižením i bez něj.

Dále se tábory pod organizací DDM dělí dle typu zaměření činnosti. Obecně bývá často uváděno dělení na tábory umělecké, vědecké a sportovní. Do uměleckých nejčastěji patří tábory výtvarné, herecké a taneční. Sportovní mohou být obecné (snažící se všeobecně rozvíjet sportovní schopnosti účastníka) nebo zaměřené na jednotlivou sportovní činnost (např. turistické, vodácké, atletické, cyklistické aj.) Vědecké tábory, kam se řadí například tábory technické či přírodovědné, se snaží o rozvoj vědomostí v určitém odvětví. Existují tábory vysoce specializované, tedy jednoznačně se zaměřující na jeden určitý typ činnosti, povětšinou však jde o kombinaci různých typů. Specifickou formou dětského tábora jsou soustředění. Ta zpravidla navazují na celoroční trénování na volnočasovém kroužku a jejich hlavním cílem je rozvíjení na kroužku pěstované aktivity. Účastníci se mezi sebou téměř vždy dobře znají.

Tábory se odlišují i tím, pro jakou věkovou skupinou účastníků jsou určeny. Nejčastěji je dělíme na tábory pro děti předškolního věku, školního věku, mládež a pro dospělé. Existují však také tábory, které různé věkové skupiny specificky kombinují.

Háp a kolektiv k výše zmíněným přidávají ještě dělení dle ročního období, ve kterém se tábor odehrává. (Háp a kol., 2014)

2.3 Vliv dětských táborů na dítě

V předchozích kapitolách byl představen dětský tábor jako organizovaná forma trávení volného času dětí. V této kapitole bude toto téma dále rozpracováno s ohledem na potenciál vlivu volnočasové pedagogiky na dítě.

Dětské tábory jsou specifickou formou výchovy. Výchova je proces záměrného působení na jedince s cílem dosáhnout změn v různých složkách (tělesná, mravní, estetická, znalostní...). Jde o utváření a formování osobnosti jedince. (Bendl a kol., 2015, s. 28)

Zdravotní (ozdravné) působení na dítě má několik rovin:

- V rovině biologické (větší fyzická zdatnost, obratnost a zručnost skrze mnoho neobvyklých činností v přírodním prostředí, hlubší osvojování hygienických návyků...)
- V rovině psychologické (odpočinek od běžného školního stresu, zvýšení psychické odolnosti zdoláváním výzev...)
- V rovině sociální (zvykání na nový kolektiv, osamostatnění od rodiny...) (Machek a kol., 1994, s. 24–25)

Specifické zdravotní úkoly mají tábory organizované jako ozdravné pobyty pro osoby se zdravotním oslabením (např. po onkologické léčbě, s diabetem, chronickým onemocněním ledvin atp.) Tábor v tomto případě naplňuje širší úkoly ucelené rehabilitace. (Machek a kol., 1994, s. 24)

Důležitou součástí táborového programu jsou hry a dobrodružství v přírodě. Podle Neumana má tento aspekt dětských táborů široké spektrum působnosti na dítě. Program v přírodě také ovlivní dítě z hlediska psychického, tělesného i sociálního. Dochází k získávání nových zážitků a zkušeností a otevírají se příležitosti k získávání prožitků přírody. Z tělesného hlediska se mohou měnit pohledy na vlastní tělo a tělesnost, rozvíjí se

psychomotorické funkce a zlepšuje se tělesná kondice. Posílení těla s sebou často nese i pozitivnější sebehodnocení, zvyšování sebedůvěry a potěšení z vlastní existence. Aktivity v přírodě v sociální rovině často budují sebedůvěru ve vztazích s ostatními lidmi, mohou rozvíjet sociální vztahy a podpořit komunikaci a spolupráci. Vždy samozřejmě záleží na specifikách dané hry. LDT mají vliv i na emocionální a psychickou sféru jedince. Často je vnímaná změna v pocitech a postojích dětí. V rámci vlivu na dítě do budoucna mohou dětské tábory působit jako užitečná příprava na život, dítě se na hrách učí zodpovědnosti a dochází k uvědomění vlastních možností. Tábory se všestranně promítají do růstu osobnosti. (Neuman, 2000, s.19–20)

Neumanem zmiňované zrání skrze výzvy, které přináší důraz na pobyt v kolektivu, hry a přírodní prostředí, se pojetím blíží myšlenkám, které nacházíme u významných psychologů, pedagogů a filosofů. Například již Jan Amos Komenský uvádí, že je důležité při vzdělávání mládeže usilovat o dosahování ctnosti. Vyzdvihuje zejména význam čtyř stěžejních ctností: moudrosti, umírněnosti, statečnosti a spravedlnosti. Moudrosti děti nabývají dobrým vyučováním, kde se učí rozdílu věcí a jejich hodnotě. Umírněností se učí při práci i při hře či i při mlčení. Statečnost Komenský spojuje s pochopením autority. Spravedlnosti se učí, když nikomu neubližují, vyvarují se lži a lsti a chovají se mile. (Políšenský, Pařízek, 1987, s. 100–101) Komenský se v jeho zásadách odkazuje na přírodu a její fungování. Mimo jiné v nich žádá o názorné učení a okamžité využití učiva. (Políšenský, Pařízek, 1987, s. 79) Věřím, že více než školní vzdělávání je právě volnočasová táborová pedagogika často založená na rozvíjení celé komplexní osobnosti jedince a že pomáhá pomocí her i táborových rituálů rozvíjet přirozený respekt k pravidlům a vztahy ve společenství.

Zakladatel individuální psychologie Alfred Adler kladl důraz na 3 velké problémové okruhy: život, práce a láska. K těmto třem hlavním problémům směřují všechny ostatní podotázky, problémy a situace jako například přátelství, škola a učení, zájem o místo na zemi, národ a lidstvo, o slušné vychování, o přípravu ke spolupráci, o oceňování druhého pohlaví, úctu k němu tělesnou i duchovní, stejně jako o volbu partnera. Adler tvrdil, že jak se člověk staví k problémům a co se v něm přitom děje, objasňuje podstatu jedincova života. Důležitost Adler pokládá na to, zdali jedinec spolupracuje a jde s ostatními, zda

váhá, zastavuje se, snaží se ostatní obejít, vymlouvá se atp. Dále zmiňuje přístup jedince k problému, tedy jestli člověk úkol řeší zcela, částečně nebo nikoli. (Adler, 2020, s. 31-32) Nad odpověďmi na Adlerovy otázky se můžeme zamyslet na táboře. Táborové prostředí může sloužit jako návodná zkušební situace v bezpečném prostředí, na které se může ukázat a z části i ovlivňovat, jak bude člověk jednat v průběhu jeho života.

Vliv táborových vedoucích na dítě je nepopíratelný. S opakovaným ježděním na tábor se vztah vedoucích a účastníků vyvíjí a mění. V článku od Kendellenové a jejích kolegů je zmiňováno, že vliv táborů na jedince přetrvává i v dospívání a v mladé dospělosti, kdy někteří účastníci tábora mohou postupně získávat větší zodpovědnost a přecházet do role vedoucího (např. skrz roli zaučujícího se vedoucího, praktikanta či nejstaršího v týmu). Tímto vlivem není myšlen jen osobnostní rozvoj, ale například i sběr unikátních zkušeností. (Kendellen et al. 2016, s. 45)

Dětské tábory mohou být z pedagogického hlediska významné. Odpovědnost za správný vliv na dítě má táborový personál. Následující kapitola nám přiblíží táborové vedoucí.

2.4 Táborový vedoucí

Ve výzkumu se zaměřuji motivaci táborových vedoucích. V této kapitole se pokusím přiblížit, co tato role obnáší.

Táborový personál se skládá z hlavního vedoucího, táborových/oddílových vedoucích a zdravotníka. Tyto pracovní pozice se odlišují svými pravomocemi a povinnostmi a některé z nich mají dokonce určitou slučitelnost. Na mnoha táborech jsou součástí týmu také praktikanti či asistenti vedoucích, kteří se mohou rekrutovat z bývalých účastníků tábora, zaučují se do role vedoucích a mají omezenou zodpovědnost. Táborový personál má na starost program na táboře, vede dětský kolektiv a stojí na něm průběh celé akce. (Machek a kol. 1994, s. 16)

Táborový vedoucí by měl splňovat následující podmínky:

- dosáhnout věku 18 let
- mít absolvovaný kurz či školení táborových pracovníků (liší se v různých organizacích a v některých není požadován)

- být přijat hlavním vedoucím či zřizovatelem dětského tábora (Machek a kol. 1994, s. 16)

Mezi psychologické předpoklady k výkonu této práce patří psychická odolnost, osobní zájem a dobré komunikační schopnosti. Důležitá je také ochota pracovat s dětmi i kolektivem ostatních vedoucích. Vhodné je odborné vzdělání odpovídající zaměření typu dětského tábora. (Machek a kol. 1994, s. 16)

Jedinec, který chce být táborovým vedoucím, musí být schopen efektivního vedení. Teorii vůdcovství se hlouběji věnuji v další kapitole.

2.4.1 Problematika vedení / vůdcovství v kontextu táborových vedoucích

Role táborového vedoucího je přímo spojena s vedením jiných osob, konkrétně tedy (zpravidla dětských či dospívajících) účastníků tábora. Vedení (vůdcovství, leadership) s sebou přináší značné nároky na osobu vůdce (nezbytné fyzické i osobnostní předpoklady, znalosti, zkušenosti), ale také obohacuje velkým pocitem vnitřního uspokojení. Vzhledem ke klíčovému významu vůdce (vedoucího, ředitele, manažera) pro jakoukoliv skupinu či organizaci je v literatuře principům vůdcovství věnovaná značná pozornost. Jsou analyzovány typy vůdců, jejich motivy i styly vedení. (Němeček, 2009)

Působit jako táborový vedoucí automaticky neznamená být dobrým vůdcem. Němeček ve své prezentaci uvádí definici leadershipu: „*Proces neboli umění ovlivňovat lidi tak, aby ochotně a nadšeně usilovali o dosažení skupinových cílů.*” (Němeček, 2009) Uvádí dále, že důležité jsou pro vedoucího tyto vlastnosti: sebezprosažení, sebedůvěra, důraz na vztah, tah na branku, čestnost, poctivost a odborné znalosti a dovednosti. Jsou důležité pro to, aby se podařilo pracovat s časem a situacemi tak, aby byl proces motivující a inspirující. (Němeček, 2009)

Vychopňová v souvislosti s leadershipem uvádí pojem „sociální moc”. Táborový vedoucí je v nadřazené pozici vůči skupině dětí a v podřízené pozici vůči vedení tábora. V obou těchto pozicích by se měl cítit dobře. Proces uplatňování sociální moci (vedení, vůdcovství) s hierarchií táborové skupiny (hlavní vedoucí, tým vedoucích, účastníci tábora, popřípadě instruktoři, praktikanti či asistenti) může mít řadu podob a je základem spokojenosti všech zúčastněných. (Vychopňová, 2018, s. 15)

Jedním z pojetí stylu vedení je dělení na transakční a transformační styl vedení. V transakčním vedení je podstatou procesu určitá forma výměny (transakce) mezi nadřízeným a podřízeným. Výkon (práce, píle, znalosti) zaměstnance je v rámci vedení ohodnocen odměnou či trestem. Tato forma vedení ohraničuje očekávaný výkon a zpravidla nepodporuje zaměstnance v pílí a samostatnosti. (Vychopňová, 2018, s. 15) Aplikujeme-li transakční vedení na vedení dětského tábora, děti budou motivovány například systémem bodů a odměn, případně pravidel a trestů. Účastníci tábora dosahují společně určitých cílů (například na sportovním soustředění jde o společné zlepšení týmové koheze, zlepšení herního výkonu). V případě, že o transakčním vedení uvažujeme u týmu vedoucích, jejich transakční motivace („co za to?“) může být finanční, sociální, vzdělávací či jiná (např. potvrzení o praxi pro splnění studijních požadavků či jako důležitého prvku do životopisu). (Vágner, 2012, s. 10–11)

Oproti tomu v transformačním stylu vedení se vedoucí snaží oslovit postoje a hodnoty zaměstnanců, tak aby se i oni po nějaké době mohli více podílet na vedení organizace, průběhu akce, úspěchu týmu aj. Transformační vedení stojí na vizi vedoucího a na tom, aby o ní dokázal přemluvit své podřízené. Podřízení by měli být sžití se směřováním organizace a měli by mít interní touhu organizaci pomáhat. (Vychopňová, 2018, s. 16) Transformační vedení předpokládá, že vůdce (“lídř”) cílí primárně na sdílení vize a rozvoj vnitřní motivace. Motivuje k akci a strhává k ní skřze společné ztotožnění s cíli. Takový vedoucí nabízí intelektuální stimulaci pro účastníka tábora či podřízeného. Snaží se podřízené zaujmout osobnostně, ne tím, že by u nich vyvolal bázeň či oddanost, ale snaží se o vytvoření hluboké úcty. Inspiruje a individuálně si váží jednotlivých členů skupiny a jejich jedinečných talentů. (Vágner, 2012, s. 9–10)

Efektivního vedení může být dosaženo kombinací obou stylů vedení, avšak zpravidla bývá lepších výsledků dosahováno pod vedením transformačním. Při uplatňování moci a vedení by měl táborový vedoucí brát teoretické zázemí vůdcovství v potaz. Využitý styl vedení má vliv na spokojenost všech zúčastněných, což v táborovém prostředí zahrnuje nejen děti a tým vedoucích, ale také rodiče. (Vychopňová, 2018, s. 16)

3 Motivace

Pro účel této práce je užitečné teoreticky definovat i pojem motivace. Atkinsonová uvádí: „*Motivace je stav, který aktivizuje chování a dává mu směr. Subjektivně je vnímán jako vědomá touha: přání jíst, pít, milovat se. (...) Mezi příčiny motivace patří fyziologické stavy mozku a těla a stejně tak i naše kultura a sociální interakce s jedinci v našem okolí.*” (Atkinson, 2003, s. 349)

Existují však i jiná pojetí tohoto pojmu. Nakonečný motivaci popisuje jako intrapsychický vnitřně probíhající proces, jež patří mezi vnitřní činitele a proměnné. Motivace je proces zaměřování chování na dosažení určitého cíle, který má přirozenou složku intenzity a trvání. Jedinec věnuje splnění cíle odlišnou intenzitu, podle toho, jak je pro něj jeho splnění důležité a doba trvání hnaní se za cílem je ovlivněna jak vnitřními, tak vnějšími vlivy. Cíl chování určuje proces motivace a jeho parametry (intenzitu a dobu trvání). (Nakonečný, 2011, s. 380–381)

Průběh motivace je značně individuální, protože člověk je v ní aktivním činitelem. Čím větší motivovanost, tím více času i úsilí člověk cíli věnuje. Výsledek je dílem intenzity motivace člověka a komplikovanosti úkonu a je do něj promítnuta podstata cíle. Při úkonech, u kterých je nám kladeno mnoho překážek, může docházet k frustraci, kterou člověk často potřebuje nějak vyřešit (např. odpočinkem, odkloněním k jinému cíli, pauzou aj.), pokud je však překážek mnoho či příliš závažných dochází u člověka k demotivaci (absolutní ztráta motivace). (Bernardová, 2021)

Motivace a motivy jsou spolu spojené pojmy, které často bývají zaměňovány. Motivace je, jak již bylo zmíněno, různě dlouhý proces zaměření chování na splnění cíle a motivy jsou předpokládané psychologické příčiny jednání odvozené z uspokojení. Jsou to psychologické důvody, příčiny a smysl, toho, co člověk dělá. Pokud se podaří člověku cíle splnit, dochází k odměně a pokud ne, přesměruje se jedinec na plnění jiného cíle. (Nakonečný, 2011, s. 380)

Systém odměn mozku se pravděpodobně nachází v mezolimbickém dopaminovém systému (MDS). Jeho neurony se nachází v horní části mozkového kmene. Axony dosahují

až do předního mozku a jejich neurotransmiterem je dopamin. MDS mohou aktivovat i přirozené (jídlo, sex) i umělé odměny (návykové látky). (Atkinson, 2003, s. 351)

Důležitou úlohou motivace je formování chování. Atkinsonová píše, že tou hlavní motivací je dosáhnout slasti, nebo vyhnout se nelibosti (afekt čili emoční reakce). Motivace je psychologický proces, který má vést k vyhýbání se nebezpečí a dosahování uspokojení biologických potřeb jedince i potomků. (Atkinson, 2003, s. 350)

Formování chování motivací probíhá tím, že jedinec zaměří chování na určitý cíl, udrží tento cíl a následně v ideálním případě naplní původní či náhradní cíl. Podnětů na nás působí naráz mnoho. Ve skutečnosti často neznáme skutečné příčiny našeho chování. Funkce motivace je prosazení dominantní tendence. Pokud je tendence potlačena, například protože je v rozporu s morálkou jedince, může vzniknout motivace nevědomá. Je třeba ji od té vědomé rozlišovat. Lidé sami často neznají skutečné důvody svého chování, nebo si je zdůvodňují určitým zkresleným způsobem. Nevědomé motivy mohou být velmi rozsáhlé. Identifikace motivů jednání patří k nejobtížnějším úkolům klinické psychologie. (Nakonečný, 2011, s. 381–382)

Součástí motivace je i aspekt aktuality a očekávání. Pohnutkou zacíleného jednání není jen aktuální vystupující potřeba, ale i očekávané uspokojení trvalejších potřeb (jakou jsou například jistota a sociální zázemí). Potřeba je reakce na stávající nedostatek a touha je reakce na nedosažený cíl, nebo nedostatek něčeho. (Nakonečný, 2011, s. 382)

Emoce a motivace mají úzce spjatý vztah, emoce jsou nejen popudy, ale i cíle našeho motivovaného chování. Emoční zabarvení nedílně doprovází motivované chování a intenzitu lidské motivace tím silně ovlivňuje. Někteří odborníci dokonce chápou emoce jako organickou složku motivace. V popředí pojetí popisující vztah mezi emocemi a motivací jsou dvě teze; a) emoce jsou znakem motivace, b) emoce jsou podmínkami motivace. Tato pojetí se navzájem nevylučují, obě mohou být pravdivá naráz. (Nakonečný, 2000, s. 74-75)

Podle Atkinsonové je možné dělit motivaci na bazální či pudovou, tedy evolučně a vnitřně podmíněnou (hlad, žízeň, sexuální motivace) a vnější neboli incentivní. Incentivy jsou

definovány jako předměty naší touhy, které jsou ovlivněné i okolím (např. rodinou, kulturou aj.). (Atkinson, 2003, s. 349–350)

Pro lepší práci a porozumění motivaci se využívají různé teorie zaměřené na hlubší porozumění motivačním procesům

3.1 Teorie motivace

Při analýze motivů bývají využívány některé z teorií motivace významných psychologů. Teorie motivace hrají velkou roli i v personálním managementu, tedy pro zkoumání motivace k pracovnímu výkonu.

Bernardová rozděluje motivační teorie do 3 skupin dle toho, na co se zaměřují. Skupiny pojmenovala obsahové teorie, teorie procesní a typologie lidí dle způsobu motivace. Obsahové teorie se ptají na otázku proč, zkoumají a popisují, co je obsahem motivace a jaké jsou příčiny lidského chování a vztahy mezi nimi. Do obsahových teorií Bernardová řadí teorie od Maslowa, Herzberga, McGregora nebo Alfreda. Skupina procesních teorií se ptá na otázku „jak“ a zajímá ji průběh motivace. Bernardová do ní řadí například Vroomovu teorii očekávání. Poslední skupinou je typologie lidí dle způsobu motivace a ptá se na otázku „koho a jak“ motivace ovlivňuje. Zaměřuje se na rozdíly v motivaci u různých typů lidí. Teorie, které se řadí do této skupiny, jsou teorie od Paula Herseyho nebo Kennetha Blancharda. (Bernardová, 2021, 12:23–13:50) Pro můj výzkum budu k analýze využívat obsahové teorie Maslowa a Herzberga.

Maslowova teorie potřeb je strukturovaný model, který má objasňovat povahu lidské motivace. Postupně definuje jednotlivé potřeby, které musí mít jedinec naplněné, aby dosáhl sebeaktualizace. Nejdříve musí být splněny čtyři nedostatkové potřeby, aby se jedinec snažil plnit 4 růstové potřeby. Mezi nedostatkové potřeby patří postupně (od nejzákladnějších po již vyšší potřeby) potřeby fyziologické (vzduch, voda, potrava, spánek...), o stupeň výše se nachází potřeba bezpečí (jistota, stabilita, peníze...), dále potřeba lásky a sounáležitosti (přijetí, vztahy, přátelství, intimita...) a poslední z nedostatkových potřeb je sebehodnocení (úspěch, úcta, kompetence...). Potřeby vyšší úrovně, tedy růstové jsou (od vysokých po nejvyšší potřeby) kognitivní (poznávání, chápání), estetické (krása, symetrie, řád...), sebeaktualizace (seberealizace, naplnění svého

potenciálu) a sebetranscendence (pomáhání ostatním, přesáhnutí sama sebe). Poslední dvě potřeby vedou k nejvyšší formě k uspokojení na psychické i spirituální rovině. Dle Maslowa je smysl života individuální a každý jedinec může pracovat na sebenaplnění zcela jiným způsobem. (Collin a kol., 2014, s. 138–139)

Další z klasických teorií, která se zaměřuje na hlubší chápání motivace pracovníků, je Herzbergova dvoufaktorová teorie. Autor teorie pracuje se dvěma základními faktory, které jedince různou mírou motivují. Prvním je faktor udržovací (hygienický). Skládá se z mnoha dílčích faktorů, jejichž působení nevyvolává silné emoce, ale pokud chybí, jedince demotivují. Zjednodušeně jsou to faktory, kde člověk nelibě nese, pokud chybí, ale nemotivují ho k efektivnější práci. Tyto faktory se zpravidla vztahují k práci samotné a řadíme do nich například finanční odměnu, pracovní kolektiv a podmínky. Na straně druhé na jedince působí motivační faktory, které, když jsou přítomny, vyvolávají u jedince pocit spokojenosti, ale jejich nepřítomnost není příčinou silných pocitů. Pokud jsou, zvyšují efektivitu zaměstnance, ale pokud chybí, jedince zásadně neovlivní. Vztahují se k pracovnímu prostředí a lze do nich zařadit uznání, odpovědnost, nové kompetence a osobní růst. Vztáhneme-li tuto teorii na táborové prostředí, faktory udržovací mohou být například ostatní vedoucí a plat. Mezi táborovými motivačními faktory může být například ocenění od hlavního vedoucího, rodičů a dětí nebo nově nabyté kompetence s vedením dětí. (Navrátilová, 2021, 0:23 – 2:30)

Po představení teoretického základu motivace se můžeme zaměřit na to, co nám teoretický základ přináší do praxe táborových vedoucích.

3.2 Motivace táborových vedoucích

Nejvíce teorií o motivaci vedení pochází z oblasti managementu (zabývají se obecně řízením lidí), tradičně je spojujeme s podniky a organizacemi, ale jsou aplikovatelné i na vedoucí pozice na dětských táborech.

Zajímavě, primárně pro vedení v organizacích, ale i se zmíněním zájmových skupin, píše o roli vůdce či vedoucího Vágner. Uvádí, že pro úspěšné vedení lidí, tedy v případě táborů pro roli vedoucího nestačí jen formální jmenování. Úspěch vychází z kombinace předpokladů, mezi nimiž nejsou jen znalosti a dovednosti, ale do značné míry i osobní

charisma a vize. Vágner uvažuje o různých typech vedoucích a zmiňuje například vedoucího jako služebníka (věřícího, že slouží správné věci), vedoucího jako průkopníka změn (snažícího se prosadit změny, po kterých se podnik změní a hýbe samostatně) nebo moderního vedoucího jako nositele znalostí (se schopností koordinovat práci a charakteristického tím, co zná). (Vágner, 2012, s. 3-5)

Dále Vágner cituje D. Rookeho a R. W. Torbeta a jejich dělení vedoucích na:

- Tahouna, který se zejména snaží energizovat své podřízené. Umí vytvořit pozitivní pracovní prostředí, nadchnout zaměstnance a citlivě řešit konflikty.
- Individualistu, který vnímá odlišné pohledy podřízených. Umí se na věci dívat s nadhledem, pracovat s lidmi s odlišnými názory a má tendenci ignorovat některá pravidla a jít svou „vlastí cestou“.
- Stratéga, který je zaměřen na organizování okolí. Umí řešit efektivně problémy a vymýšlí i realizuje strategické změny.
- Alchymistu, který je charismatický a sociálně zralý. Umí lidi motivovat, pracovat s příležitostmi a hrozbami a zároveň mít stále na zřeteli dlouhodobé cíle. (Vágner, 2012, s. 5–6)

Zdravé sebemotivace moderního vůdce dle Vágnera dosáhne primárně tzv. niterný vůdce. Motivují ho jeho vnitřní pocity, často touží pomáhat, rozvíjet či o někoho pečovat. Zároveň se však soustředí na konkrétní cíle a skutečné priority. Jeho zaujetí nevyprchává díky proaktivnímu přístupu k vůdcovství. (Vágner, 2012, s. 6) Úspěšný vedoucí dále musí být podle Vágnera důvěryhodnou osobností s morální integritou a základními ctnostmi: „spravedlnosti, střídmosti, moudrosti, odvahy a statečnosti“. Z dalších předpokladů je důležitá kreativita, znalost lidí i přírodních zákonů a schopnost motivovat sebe i druhé, tzv. energetizace. (Vágner, 2012, s. 7–8)

O motivaci učitelů, která je v některých bodech podobná motivaci volnočasových pedagogů, Čáp a Mareš píše, že může být složená z touhy pomáhat druhým, uspokojení z dosažení cílů, potřeby porozumění. Motivaci pedagogů mohou ovlivnit bývalé zkušenosti. Pedagoga může pohánět snaha být vnímán jako pozitivní model nebo se odlišovat od negativního modelu pedagoga. Pro některé pedagogy může s motivací souviset vlastní nejistota a snaha vést lidi. Takový pedagog, protože má pocit, že by ho

dospělý kolektiv nerespektoval, zaměří své povolání na děti. Takový motivační model však může zapříčinit mnoho konfliktů s dětmi a tím narušovat výchovné působení. Další motivační typ, který může být nepříznivý, je dle Čápa a Mareše pedagog, který je neurotický s přílišnou snahou pomáhat. Takový pedagog bude mít pocit o své ušlechtilosti, avšak jeho chování ovlivňuje samostatnost dětí a může v nich vytvořit i odpor k němu. (Čáp, Mareš, 2007, s. 266)

V 80. letech Čáp v jeho předešlém vydání knihy využívá rozdělení pedagogů na logotropa (pedagoga zaměřeného na obor) a paidotropa (pedagoga zaměřeného na práci s dětmi). Logotrop se snaží vzbudit zájem o činnost, kterou považuje za svůj obor. Může však postrádat pochopení dětem, zejména pokud nemají zájem o svůj obor. Paidotrop se zajímá spíše o děti, snaží se vcítit do jejich pohledu na obor, může být nemístně shovívavý nebo vtíravý a podceňovat kázeň či prohlubování znalostí. Pedagogové většinou jen mírně směřují paidotropním nebo logotropním směrem. Ve vyhraněných případech a při nevhodné motivaci jsou oba typy nevyhovující, protože takoví pedagogové ztrácejí úctu a pozornost žáků. (Čáp, 1980, s. 305)

Obecně u motivace k pracovní činnosti platí, že je důležitý vnímaný pocit pracovní spokojenosti. Nakonečný popisuje rozdílné chápání termínu jako spokojenosti v práci nebo spokojenost s prací. Vedoucí spokojený v práci se na táboře cítí dobře například díky přátelům, kteří také dělají vedoucí, či normám zadaným od hlavního vedoucího (je tedy spokojen s pracovními podmínkami). Člověk spokojený s prací je spokojený přímo vykonáváním činnosti, kvůli odměně za ni nebo prestiží s ní spojené. (Nakonečný, 2005, s. 111)

U táborových vedoucích můžeme rozlišovat, zdali je táborový vedoucí dobrovolníkem (dělá tuto práci ve svém volném čase a nedostane za ni zapláceno), či zdali je pro něj dětský tábor hlavním nebo důležitým zdrojem příjmu.

3.2.1 Motivace dobrovolníků

Dle Ekiciho dobrovolnictví znamená, že člověk využívá své fyzické síly a znalostí se záměrem pomáhat a poskytovat prospěch komunitě bez snahy o osobní prospěch. Odborníci se zaměřili na faktory, které motivovali dobrovolníky a vytvořili mnoho studií o důvodech a motivaci k dobrovolné účasti. Z výsledků vychází, že mezi přední důvody

patří: pomoc druhým, získávání nových zkušeností, socializace (navazování přátelství) a osobní spokojenost. Motivace dobrovolníků má vnitřní a vnější faktory, mezi vnitřní faktory patří touha pomáhat druhým a jako vnější faktory jmenuje Ekici například sociální uznání a osvojování si prostředí. Velmi důležitý bývá subjektivní pocit libosti. (Ekici, 2018, s. 152-153)

3.2.2 Motivace zaměstnanců

Motivace má silný vliv na chování a s tím spojenou pracovní výkonnost. Bez jakékoliv motivace není možné zaměstnance dostat k plnění žádané činnosti. Míra motivovanosti je velmi individuální a panují v ní markantní rozdíly. Výjimeční zaměstnanci s nadprůměrným nadáním pro výkon činnosti budou bez dostatečné motivace zaostávat za méně schopnými ale dostatečně motivovanými. Právě z tohoto důvodu bývá pracovní motivace jedna z předních psychických charakteristik, kterých si zaměstnavatelé všimají. (Nývltová, 2003, s. 56)

Faktorů, které at' už přímo či nepřímo ovlivňují aktuální motivovanost k určité činnosti, je celá řada. Výsledná motivace zaměstnance je následkem kognitivního a emočního zhodnocení. Zaměstnanec interně hodnotí pracovní činnost, situaci, šanci uspět, své postavení a pravděpodobné důsledky vykonání aktivity. (Nývltová, 2003, s. 71)

Dle Nývltové ovlivňují aktuální motivaci následující faktory:

- Osobnostní motivační profil: Osobnostní profil a motivace jsou individuální. Zaměření konkrétního člověka, jeho zájmy, hodnoty a dominantní potřeby značně tvarují aktuální motivaci. Může se stát, že se však aktuální motivace liší od osobnostního profilu (např. člověk není motivován ke své oblíbené činnosti). To bývá zpravidla způsobené ostatními faktory.
- Tělesný stav: Ovlivnění zdravotního stavu a tělesných funkcí (zejména to nepříznivé jako např. únava, nemoci, stres či zranění) se podepíše na pracovní motivaci. Emoční vyladění: Pro správně fungující pracovní motivaci je důležité příjemné nebo neutrální emoční naladění. To, co ovlivňuje emoce zaměstnanců, ovlivňuje i jejich motivaci, proto je optimální u zaměstnanců dbát na odstraňování stresorů z pracovního prostředí (např. zlepšováním komunikace, supervizemi, podporou kreativity...)

- Kognitivní zhodnocení: K vyhodnocení, zda je člověk motivován či nikoliv nebo do jaké míry, je třeba komplexní racionální i emoční vyhodnocení. Dochází k němu jak na vědomé, tak i na intuitivní rovině.
- Hodnocení smysluplnosti dané činnosti: Smysluplnost, významnost a prospěšnost pro sebe či pro druhé je klíčovým faktorem ovlivňujícím motivaci. Často pouhé vysvětlení smyslu činnosti může zvýšit pracovní motivaci zaměstnance.
- Zhodnocení náročnosti pracovních úkolů: Zaměstnanci individuálně reagují na náročnost pracovních úkolů. Pro některé jedince (zpravidla pro ty, co lépe zvládají vlastní neúspěch) jsou náročné úkoly pozitivní výzvou a hnacím pohonem, zatímco pro jiné mohou fungovat demotivačním způsobem. Nenáročné úkoly jsou pro většinu demotivující a způsobují pocity apatie. Na straně zaměstnavatele je vyvažovat náročnost úkolů a posoudit preference určitých částí pracovního týmu.
- Situační faktory: Situační či vnější faktory jsou to, co se na pracovišti děje, dělo a bude dít. Pokud chceme pracovní motivaci ovlivnit, není moudré zaměřit se pouze na jeden faktor, ale je důležité vnímat situaci jako celek s řadou okolností. Není možné splnit veškeré motivační faktory, ale je potřeba snaha o co nejpríznivější situaci. (Nývtová, 2003, s. 71–75)

4 Praktická část

4.1 Cíl výzkumu

Cílem bakalářské práce je zkoumání subjektivně vnímané motivace a faktorů, které s ní souvisejí, u studentů pražských vysokých škol, kteří ve svém volném čase jezdí na dětské letní tábory. V teoretické části byl přiblížen teoretický kontext této problematiky. Ve výzkumné části byla využita kvalitativní metoda a u sedmi vybraných respondentů byl fenomén motivace a souvisejících faktorů zkoumán pomocí hloubkových rozhovorů. V diskusi byly výsledky porovnány s teoretickým základem

4.2 Charakteristika zkoumaného vzorku

Zkoumaný vzorek tohoto výzkumu tvořilo sedm studentů pražských vysokých škol ve věku 21 až 26 let. Byli to čtyři ženy a tři muži. Respondenti měli zkušenost s pozicí vedoucího (případně instruktora či asistenta) na dětském táboře. Přestože nebylo ve

výzkumu důležité, jak často se osoby táborům věnují, všichni respondenti se činnosti věnovali pravidelně několik let. Jednalo se o tábory pod organizacemi DDM Praha 2 a Praha 7, FTVS UK, Dobromysl, Centrum volného času aj. Respondenti studují obory se zaměřením na pedagogiku (2), medicínu (1), psychologii (1), umění (1), informační technologie (1) a politiku (1). Někteří z nich za studiem do Prahy dojíždějí.

Vzorek byl zvolen metodou dostupného výběru. Mezi inkluzivní kritéria při výběru patřilo současné studium na VŠ a zkušenost s prací vedoucího na dětském táboře. Ve výzkumu nezáleželo na charakteru studovaného oboru, typu dětského tábora ani na pozici, na které respondent pracoval. Z výzkumu byli vyloučeni jedinci, kteří se činnosti věnují na plný úvazek. Ti, kteří se věnují práci vedoucího na plný úvazek, mohou mít velmi odlišnou motivaci od těch, kteří si účastí na táborech plní volný čas. Příliš široký záběr výzkumu by bránil hlubšímu zkoumání.

Respondenti jsou anonymizováni a v práci je jmenují jen čísla, která jim byla přidělena na základě pořadí při sběru dat.

4.3 Výzkumná metoda (nástroj)

Tento výzkum je svým zaměřením kvalitativní. Švaříček a Šed'ová tvrdí, že definovat kvalitativní přístup nemusí být úplně jednoduché, protože mnoho odborníků popisuje přístup jiným způsobem a využívá k tomu jako klíčový jiný aspekt výzkumu. Dle prvního pojetí závisí aspekt, na kterém stojí odlišnost mezi kvantitativním a kvalitativním, na metodě, kterou při výzkumu použijeme na sběr dat. Zastánci této definice tvrdí, že u kvalitativního výzkumu je používán rozhovor, zatímco u kvantitativního dotazník, tato definice však odlišnosti mezi přístupy značně zjednodušuje. Druhé pojetí tvrdí, že rozdíl je v metodě, podle které výzkumník usuzuje. Kvalitativní výzkum je založen na indukčních metodách, zatímco kvantitativní na hypoteticko-deduktivních. Indukční metody přesahují usuzování v datech, mohou se zaměřit na širší zkoumání a až opakovanými případy s podobnými výsledky můžeme uvažovat o přijetí určitého zákona. I toto pojetí kvalitativní přístup zjednodušuje, protože při výzkumech se často využívají i jiné usuzovací metody než indukce (např. abdukce, dedukce). Třetí pojetí definuje kvalitativní výzkum podle typů dat, kdy v kvalitativním jde o tzv. nenumerické šetření. Posledním pojetím kvalitativního výzkumu je definice podle způsobu analýzy dat. Zastánci této definice uvádějí, že u

kvalitativního výzkumu nejde jen o to, že získáme jiná data (např. dlouhé výpovědi), ale že tato data i jiným způsobem analyzujeme. V kvantitativním výzkumu při analýze aplikujeme k datům předem zřízené kategorie podle pevných pravidel, výsledky jsou zpravidla zpracovány pomocí statistiky. Oproti tomu ve kvalitativním výzkumu jde o hledání sémantických vztahů, deskriptivní kategorie a spojování určitých vztahů mezi kategoriemi. K výsledkům nedochází pomocí statistiky, či jiných způsobů kvantifikace. (Švaříček, Šed'ová, 2007, s. 13–16)

Důležité rysy kvalitativního výzkumu shrnuje Švaříček takto: *„Kvalitativní přístup je proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hloubkových datech a specifickém vztahu mezi badatelem a účastníkem výzkumu. Záměrem výzkumníka provádějícího kvalitativní výzkum je za pomoci celé řady postupů a metod rozkrýt a reprezentovat to, jak lidé chápou, prožívají a vytvářejí sociální realitu.”* (Švaříček, Šed'ová, 2007, s. 17)

Nejčastěji využívanou metodou sběru dat v kvalitativním výzkumu je hloubkový rozhovor. Ten lze definovat jako nestandardizované dotazování pomocí otevřených otázek jednoho respondenta většinou jedním výzkumníkem. Tento typ sběru dat se zaměřuje na zkoumání členů určitého prostředí a na získání pochopení jejich jednání co nejuvěrnějšího tomu, které mají členové tohoto sociálního prostředí. (Švaříček, Šed'ová, 2007, s. 159)

Hlavní dva typy rozhovoru využívané v kvalitativním výzkumu jsou polostrukturovaný a nestrukturovaný. (Švaříček, Šed'ová, 2007, s. 160) Pro můj účel využívám polostrukturovaný hloubkový rozhovor.

4.4 Formulace výzkumných otázek

Pro lepší pochopení vnímané motivace je nutné položit si několik výzkumných otázek, které se tématu týkají:

- Jaké jsou vnímané motivační faktory k práci táborového vedoucího?
- Jaké oblasti motivačních faktorů bude možné u respondentů identifikovat?
- Budou se respondenti lišit v tom, jak vnímají důležitost jednotlivých faktorů? "
- Budou se u respondentů rovněž objevovat „demotivační“ faktory, tedy faktory, které by od účasti na táborech odrazovaly?

4.5 Způsob provedení výzkumu – sběr dat

Jak již bylo zmíněno, u mého výzkumu jsem využívala polostrukturovaný hloubkový rozhovor. Pro dotazování byly připravené okruhy otázek, ale jejich konkrétní znění, pořadí a doplňující otázky se měnily podle toho, co zmiňovali respondenti jako důležité. Na začátku rozhovoru jsem se snažila o rozehrívací otázky („Na jaké jezdíš tábory?“, „Jak dlouho?“, „Jakou tam máš roli?“ atp.), které měly uvést respondenta do tématu a přinutit ho nad kontextem přemýšlet. Poté jsem se zeptala na otázku, která měla získat náhled do jejich motivace, aniž by přímo podsouvala nějaký směr. Takovou otázkou většinou bylo: „Jak jsi se k ježdění na tábor dostal?“ nebo „Jak se rozhodneš pro to, že pojedíš na konkrétní tábor?“ atd. Při popisu toho, co jedince ovlivňuje při rozhodování, se velmi často objeví motivační faktory, které pro jedince hrají roli. Následně jsem se pak více do hloubky zabývala motivací a položila jsem otázky i napřímo. Ke konci rozhovoru jsem se ptala na jejich krize a překážky. Rozhovor byl zakončen nabídkou k tématu cokoliv dodat. Opírala jsem se o teorii, kterou popisují Švaříček a Šed'ová.

Nejkratší rozhovor trval 15:23 a nejdelší 49:06. Průměrný čas rozhovoru bylo necelých 30 minut.

Rozhovory byly se souhlasem respondentů nahrávané. Následně byly rozhovory, které jsou k nahlédnutí v přílohách, přepsané a byla z nich vynechána některá výplňková slova (vlastně, jakoby, jako, třeba atp.), která nijak neměnili význam vyjádření. To však byly pouze estetické úpravy a jinak jsem se projev snažila nechat co nejvíce autentický. V úryvcích v kapitole Analýza dat se tedy objevuje obecná a hovorová čeština. Všech sedm rozhovorů si lze přečíst (viz přílohy) až na rozhovor č. 4, ve kterém respondent do hloubky popisoval jeho demotivaci na konkrétním táboře. Po konzultaci s respondentem byl rozhovor z příloh vynechán.

4.6 Metoda vyhodnocení dat

Po získání přepisu rozhovoru je pro výzkumníka důležité, aby při vyhodnocování pouze nevybíral zajímavé informace, nýbrž podrobil získaná data systematické analýze a interpretaci. Důležitou otázkou pro badatele by mělo být: Jak vlastně chápu status mých dat? (Švaříček, Šed'ová, 2007, s. 207–208)

V kvalitativním výzkumu Šed'ová (in Švaříček, Šed'ová) doporučuje otevřené kódování, jako efektivní a univerzální způsob analýzy kvalitativních dat. Otevřené kódování zahrnuje způsob nakládání s informacemi od respondenta: rozebrání (rozbití na jednotky), přidělení kódů (jména, kategorie) a následné vyhodnocení (respektive další práce s nimi). (Švaříček, Šed'ová, 2007, s. 211–212)

Přepsané hloubkové rozhovory jsem podrobila otevřenému kódování. Různými barvami byly zvýrazněny jednotky (slova, věty a odstavce), které se tematicky podobaly nebo byly pro respondenta významné. Zvýrazněné úryvky jsem rozdělila do mnou pojmenovaných kategorií. S kategoriemi jsem dále pracovala, byly roztrženy do obecnějších témat (klíčových motivačních faktorů). Tento proces byl několikrát opakován, témata byla přeskupována a následně jim byla přidělena jména. Posledním krokem byl zevrubný popis témat, tedy doplnění kontextu z rozhovorů do mnou pojmenovaných klíčových motivačních faktorů.

4.7 Výsledky výzkumu a jejich interpretace

Výsledkem analýzy hloubkových rozhovorů respondentů byla formulace sedmi klíčových motivačních faktorů, které se opakovaly ve více rozhovorech (nejméně ve dvou) a poukazovaly na shody i rozdíly ve smýšlení respondentů. Jednalo se o faktory skupina vedoucích, dětský kolektiv, finance, zkušenosti, altruismus a náplň a prostředí tábora. V rámci sedmi dílčích kapitol budou hlavní motivační faktory popsány a názorně doplněny úryvky z hloubkových rozhovorů. Rozhovor (až na rozhovor č. 4) je možné nalézt v plném znění v přílohách. Pro lepší orientaci jsou v závorkách za úryvky doplněna čísla respondentů.

4.7.1 Klíčové motivační faktory

1) Skupina vedoucích

Jedním z nejdůležitějších a v rozhovorech nejčastěji zmiňovaných motivačních faktorů byl pro respondenty kolektiv vedoucích. V následujících úryvcích cituji některé související odpovědi respondentů:

- *„Hlavní motivací by pro mě určitě bylo jet tam s někým, koho znám, kdo by tam se mnou dělal toho vedoucího. Protože tím, že většinou tábory jsou minimálně týden,*

- někdy třeba i čtrnáct dní nebo déle, tak by pro mě asi nebylo představitelný, tam být sama a chtěla bych tam být s nějakým kamarádem, nebo tak v partě.” (r5)*
- *„No, tak primárně aspoň teďkon současně, kam jezdím, tak je pro mě důležitá ta parta vedoucích, protože ta to ovlivňuje aspoň podle mě nejvíc. Že když si prostě s těma vedoucíma nerozumím, tak to nemůže bejt dobrý. I přesto, že by děti byly skvělý a program skvělej.” (r2)*
 - *„Je potřeba si určitě sednout s těma lidma, což já jsem měla štěstí v tomhle případě, že na obou těch táborech jsou skvělý party. Takže to je vlastně jediný, co mě tam drží.” (r6)*

Další respondent popisoval jeho začátky jako: *„Hele, jsem byl hrozně nahajpenej, přišla mi hrozně fajn ta parta, přišla mi s nima jako vlastně strašně moc sranda. Přišlo mi to v něčem vlastně hrozně hustý, přišlo mi hrozně fajn, že jsem součástí týhle party.” (r4)*

Z těchto úryvků vychází, že respondenti sami vnímají ostatní dospělé jako motivační faktor s velikou důležitostí. Respondent č. 2 vědomě přikládá vedoucím větší důležitost než náplni tábora a dětskému kolektivu. Respondentka č. 6 dokonce vnímá kolektiv vedoucích jako jediný významný faktor pro to, aby se dále účastnila táborů. Lze tedy shrnout, že kolektiv ostatních vedoucích hrál u dotazovaných respondentů velkou roli.

Jeden respondent zmínil, že mohou vyvstat mezi vedoucími i problémy: *„Někdy je to určitě zdroj nějakých problémů, hádek a neshod. To vždycky, skoro na každém táboře, ale asi vždycky to přebilo naopak nějaký pozitivum. Většinou, když jsou lidi delší dobu spolu, tak si začnou lézt na nervy nějakým způsobem, ale často to ty lidi trochu spojí, trošku je to nějak propojí. A určitě to důležitý je.” (r1)*

Při neshodách však faktor mohl působit i jako faktor demotivační. Toto bylo nastíněno v každém rozhovoru. Jak můžeme vidět na následujících úryvcích:

- *„Já jsem ještě chtěla dodat, že vlastně ta motivace je pro mě prostě hodně vázaná na ten kolektiv, což je znát pro mě z toho rozhovoru. Ale že, když třeba v loňském roce, tak tam ty vztahy byly horší. Tak to podle mě bylo znát i na té produktivitě*

celého toho vedoucovského týmu, že lidi třeba večer prostě chodili hned spát místo toho, aby trávili čas společně, kdy se dříve vymýšleli nějaké další aktivity, nebo se připravovaly prostě hry. A že teďka, tak spousta lidí tam udělalo jenom to, co bylo nezbytně nutné, protože se tam necítily tak v pohodě, takže si myslím, že to je velká věc, která hraje roli.” (r7)

- *„Když mně prostě připadá, že z chování těch lidí mi vlastně přijde, že tam nemám co dělat. Že prostě ani nejsem součástí tý party lidí. Tak během toho, to mně připadá nejvíc, jako že vlastně to pro mě nemá význam. Když si připadám, že tam nemám co dělat, no, jako člověk. Tady ani nejde o to, jestli jsem pedagog nebo ne. Tam jde o to, jestli vycházíš s těma lidma. Na tento tábor nejedíš proto, abys tam vydělal peníze, nebo abys tam dělal pedagoga.” (r4)*
- *„Tak pro mě bylo taky fajn si zažít takovou trošku ponorku, že opravdu, když je člověk s partou kamarádů čtrnáct dní v kuse, tak potom už ho prostě začnou štvát i ty, který má rád, a právě si to uvědomit, že to je normální a že to není nic špatnýho. Přesně, že i ten nejlepší člověk tě jednou bude štvát.” (r5)*

Trávení času s kamarády v podobě ostatních vedoucích je respondenty vnímané jako výrazná výhoda. Zároveň role vedoucího na táboře s sebou nese spoustu zodpovědnosti, je spojená s nedostatkem spánku a může být proto subjektivně vnímaná jako velice intenzivní. V každém z rozhovorů byly nějakou formou zmíněny konflikty, do kterých se vedoucí dostávají.

Velmi důležitou roli hraje to, jak ostatní vedoucí ocení vedoucího za jeho činnost. Jeden respondent měl například pocit, že jeho činnost nebyla dostatečně oceňovaná a že se musel naopak ospravedlňovat. *„Víš, tady tyhle věci se prostě dějou na můj vkus až příliš moc často, že je to prostě takový, že už se potom na ně moc necejtíš. Mezi těma bejt, jako nevím, prostě jako nějaký skupiny, protože tě to prostě spíš sere, když musíš každému člověku ospravedlňovat nějaký svůj čin, tak tě to prostě nasere.“ (r4)* To je poté pro člověka demotivující, jak je z úryvku znát.

Pro některé respondenty je důležité pokračovat v ježdění na tábor, aby neztratili kontakt s přáteli. V táborovém prostředí vznikají unikátní přátelství a je tam možnost silných zážitků, které mým respondentům mohou chybět, když by nejeli.

- „Já se trochu bojím, že kdybych se na to třeba vysral, tak to bude těžký jako být najednou součástí tý party. Víš, že vem si, kolik lidí odešlo odtamtud, ale kolik lidí je schopnejch se tam ještě po tom všem vlastně vrátit? Poměr sil je už značně nekompromisní. Už je to hodně o tom tam mít aspoň ještě nějaký další známý. Když už ti odešli všichni známí, co na tom táboře byli, tak už tam není moc šance.” (r4)
- „Na druhou stranu by mi určitě chyběli ty, kdybych nejela...nebo jezdím taky proto, že kdybych tam nejela, tak by ty lidi měli nějaký zážitky beze mě a mě by mrzelo, že bych tam nemohla být s nima.” (r6)

Ostatní vedoucí pro některé mé respondenty plnili i funkci “psychohygieny”. Kdy respondenti zmiňují, že s ostatními mohli řešit těžké chvíle či “na chvíli vypnout”.

- „Největší benefity zábavy je pro mě, když to můžu sdílet s těma lidma, který jsou nalazení na stejný vlně a rozumí tomu a můžeš si sdílet ty zážitky mezi sebou. Takže to je asi nejvíc, co si můžu představit jako zábavu. Porady – ty jsou dobrý.” (r6)
- „Taky jsem to mohla probrat s kamarádkou, která to...která vlastně na tom táboře byla taky. A vím, že mi tenkrát řekla, že se cítí dost podobně, že je taky unavená a vlastně tady to... jako ta empatie, že je normální se takhle cítit, mi hodně pomohla prostě v tom potom to dodělat a zvládnout. Ve finále jsem byla ráda, že jsme to zvládly.” (r5)
- „Myslím si, že bych asi nedala, kdyby ten tým těch vedoucích byl složenej opravdu z lidí, se kterýma si nasednu. To neznamená jeden člověk. To znamená, jako že bych tam neměla nikoho. Já tam potřebuju mít aspoň jednoho člověka, u kterýho vím, že minimálně mu můžu něco říct. Postěžovat si, když mě to bude štvát nebo se s ním poradit nebo cokoliv.” (r3)

Respondenti se shodují, že je to tedy jeden z opravdu nejdůležitějších faktorů, které je ovlivňují v tom jezdit. Zároveň je však také jeden z těch nejkřehčích. Je velmi jednoduché, aby se v něm něco pokazilo a pokud se v něm něco pokazí, odrazí se to na motivaci vedoucích.

2) Dětský kolektiv

Někteří volnočasoví pedagogové práci dělají vyloženě či převážně kvůli dětské skupině. V rozhovorech je míněno, že je tento motivační faktor důležitý, ale pouze jednou respondentkou byl subjektivně vnímán jako nejdůležitější. Respondenti se shodují, že je mnohem méně časté než v ostatních klíčových faktorech, aby v něm vyvstaly příliš velké problémy, které by mohly od účasti odradit. Jedna respondentka zmiňuje: „*Ale přijde mi, že k dětem si většinou člověk cestu najde jednoduše, ať už jsou jakýkoliv. Nemám s tím vyloženě problém. Ještě jsem se nesešla s dítětem, se kterým bych měla vyloženě problém.*”(r5) Respondenti mají pocit, že tento faktor mají pod kontrolou a mají sami určitou možnost ho ovládat. „*A kdyby se fakt zhoršil ten kolektiv mezi těmi vedoucími, což je ten nejvíc důležitý, protože ten dětský člověk ještě vlastně může nějak víc ovládat nebo tvořit.*”(r7)

Dětský kolektiv jako klíčový faktor se skládá z různých interakcí s účastníky tábora. Respondenti zmiňují, že jim připadá důležité vidět u dětí radost. „*Nebo potom, když to probíhá přímo a potom, když se třeba s těma dětma bavíme, co je bavilo a teďka oni to říkaj, je to hrozně hezký. No, je to kouzelný. Takže určitě baví mě to, jako mě samotnou. Je to pro mě určitě důležité, aby mě to bavilo a zároveň mě baví, že to baví ty děti.*”(r3)

Pro některé vedoucí může být důležitá zábava spojená s trávením času s dětskou skupinou. Je pro ně důležité prostředí dětského tábora právě z toho důvodu, že poskytuje možnost socializace s dětmi a unikátního vztahu mezi dítětem a vedoucím, více přátelským než při jiných pedagogických činnostech. „*Já to zase teda znova přesunu k těm zimním, kde vlastně se to dost kříží. Že my máme program jako výcvik na sjezdovce a pak nějaký hry. A tam mě to vlastně baví oboje, protože mám reálně pocit, že něco předávám, ale mnohem víc, než jako učitel bych chtěl působit furt jako kamarád. Snažím se jim to vysvětlit z pozice jako “Hele, koukněte, co já umím, pojd’, pojd’te to umět se mnou.”*(r2) Motivační může být ustálený dětský kolektiv, který se opakuje každým rokem a pro vedoucího se poté dá na vztah s dětmi lépe navázat. Respondent řekl, že „*Ale i o ty děti jde a když se opakujou, když je známe a je to takový, že přijedou za námi. A prostě to dítě, že se mu nemusím představovat a říkat: “Ahoj, já jsem [jméno], je mi tolik a tolik let a dělám tohle.”, ale prostě už rovnou ví,*

přiběhne ke mně a řekne, "Nazdar, [jméno]." Tak je to super, tak je to asi takový jako, že očividně si mě pamatují a chtějí na ty tábory jezdit dál, přestože tam jsem, což je asi takový nejvíc."(r2) Pokud děti z ustáleného kolektivu mohou po dosažení určitého věku jezdit jako praktikanti a vedoucí, může pak také docházet k tvorbě unikátních sociálních vztahů, které jsou pro některé z vedoucích také motivační. Respondentka tuto situaci popisuje takto: *„Obohatilo mě to ve vztahu s těmi dětmi. Protože už jako vedoucí nebo praktikantka tak tam pojedou asi po osmé. Takže vlastně spousta z těch dětí, které já jsem měla na starosti, tak už vyrostly a se spoustou z nich vlastně kultivujeme dál ten vztah, který z tohohle vzniknul, teďka už i víc přátelský, ale ten základ tam byl v tu dobu, kdy já jsem přesně byla vedoucí."*(r7)

Někteří jedinci naopak k dětem mají menší vztah a na táborech je pro ně motivační skupina dospělých a finance. *„Zase k těm dětem nemám takovej vztah, aby si myslím, že bych z toho těžila maximum. Ale dokud je ta možnost, tak je dobrý to využít."*(r6) Tato respondentka však dále zmínila, že ježdění na tábory ji pomohlo si spíš cestu k dětem najít. *„A taky já jsem jako člověk, kterej nikdy nemusel se starat o žádný mladší sourozence, nebo tak. Prostě jsem neměla přístup k dětem vlastně vůbec a trošku jsem se bála... jako štítla a teď mi to samozřejmě dalo nějakou novou perspektivu, jak se s těmi dětmi zachází vůbec a že člověk musí být dost tolerantní i v některých případech, musí se o ně starat, ale může s nima bejt i sranda."* (r6)

Tento motivační faktor tedy respondenti mají dle jejich mínění pod kontrolou. Může být zdrojem zábavy a socializace. Mnoho respondentů baví trávit čas s dětmi a navazovat s nimi přátelské vztahy. Faktoru však celkově (kromě respondentky č. 3) nebyla přikládána ta největší důležitost.

3) Navázání na účastnická léta

Tento motivační faktor je přesahující do všech ostatních a zároveň se nedá zařadit do jiné nadkategorie. Většina lidí, se kterými jsem vedla rozhovory, sami zmiňovali své táborové zkušenosti z dětských let. Mnoho z nich to považovalo za velmi důležitý faktor. V jednom rozhovoru zazněl tento názor: *„A přesně vím, že tam vznikaj velký zážitky, který si člověk dlouho pamatuje. A vlastně, jo, tím, že vím, jaký to je bejt i na tý druhý straně, tak si myslím, že to dokážu dost docenit a jako stojí mi za to, i když mě to*

někdy třeba trošku přesně unavuje, štvě nebo něco, tak mi to stojí za to, protože vím, co všechno to může znamenat pro to dítě.” (r3) I z tohoto rozhovoru vyplývá, že předchozí účast na táborech jako dítě změní pohled jedince na ježdění na tábory v dospělosti.

Pro respondenty byly důležité dětské zkušenosti, které měli spojené s letními prázdninami tak moc, že si prázdniny bez toho již neumí představit. Jedna respondentka to popisuje tímto způsobem: *„Protože mi ty tábory... ze začátku mi hodně chyběly, tak to bylo takový příjemný prodloužení si toho ježdění na ty tábory.” (r5)* Jiný respondent svůj pohled nastiňuje takto: *„Ale co mě u toho třeba drží nejvíc, tak abych zůstal tak nějak pořád ve styku s tím prostředím, který na těch táborech jsem zažíval jako malej, když jsem tam jezdil jako dítě a potom teda ještě v pubertě atd. A abych podobný zkušenosti, který jsem já zažil, pomáhal zprostředkovat dál, dalším dětem atd. Což si myslím, že je jednak smysluplný pro ně, pro ty účastníky, pro ty děti, hlavně i já si to užiju a pořád mám pocit, že to je vlastně zábava i pro mě, pořád vlastně v rámci toho letního tábora.” (r1)* Jak je naznačeno i v tomto rozhovoru, často bývá zmiňováno, že jedinci chtějí předávat stejné a lepší zážitky, jaké v dětství zažili oni. Ještě konkrétněji situaci popisuje tento respondent: *„Tak jo, tak tím, že jsem si jako já užíval svoje tábory, tak chci, aby si to ostatní užívali taky. A pak mě to mrzí, když se tak neděje. Protože vidím, že někdo z toho tábora, který já jsem si hrozně užil, snažíme se udělat úplně stejnej, nebo prostě velmi podobnej, a odjede s tím jako: “Ty jo, to nebylo nic moc.” A kolikrát za to jako... nebo ne vždycky za to můžeme my, někdy prostě za to můžou prostě shoda okolností – celej tejden přšelo, tak to bylo na prd. A někdy za to může jenom, byl jsem tam s blbejma lidma anebo jenom blbá nálada, ale je to, co mě asi mrzí. Takže to pak je taková motivace dělat to stejně dobrý, jako jsem to měl já, protože mám pocit, že jsem to měl dobrý.” (r2)*

Další ještě dodávají, jak důležité pro ně byly letní tábory ze socializačního hlediska. Někteří současní táboroví vedoucí berou jejich dětskou účast na LDT jako jednu z nejlepších a nejdůležitějších částí jejich dětství. Nejpřesněji popsal situaci tento respondent, když popisoval, co ho ovlivnilo k tomu, aby začal jezdit jako vedoucí: *„Pro mě ta táborová skupina, kterou jsme si vytvořili jako děcka, byla fakt hrozně*

důležitá. Protože to byla de facto první nějaká sociální skupina, ve který jsem byl, když nepočítám třídu. Jenomže i v třídě to bylo vždycky tak, že se znáš třeba se třema lidma. Tady to prostě bylo takový, že byla fakt součástí třeba nějakých dvanácti lidí. A je něco jinýho, když jseš součástí skupiny, s kterou se vidíš každý den, jako je školní. A něco jinýho, když jseš součástí skupiny, kde se vidíš de facto jenom jednou za rok. A potom plus mínus, když chodíš někam ven. Jo, ten vztah je postavený hodně jinak. Spoustu jsme toho zažili. V tom je to takový, že mám vysokou tendenci si ty lidi oblíbit. No, když jsem potom odcházel, když jsem měl možnost, tak jsem tam vlastně hrozně moc chtěl jít, protože jsem chtěl bejt furt součástí té skupiny a ten tábor mi...když jsem já jezdil jako dítě, tak to bylo nejlepších čtrnáct dnů v celým roce. Prostě já jsem se na to těšil celý rok. A hrozně jsem si užíval každý ten tábor a byla to pro mě úplně nejlepší věc vůbec.”(r4) Faktorem, který hraje roli, může být, že přátelé z dětství jezdí ještě jako děti, nebo navážou na účast a jezdí dále jako vedoucí. Zejména pokud nefungovala správně skupina ve školní třídě, získal tábor a socializace na něm velkou důležitost. Jedna respondentka své zkušenosti z dětství popsala takto: „A hrozně mě to bavilo a těšila jsem se i na ty děti, protože měla jsem zkušenost s tím, že většina těch dětí byla fajn a některý byly vyloženě super a našla jsem si tam nejlepší kamarády některý nebo tak. A to bylo třeba v období i částečně.... Já jsem jezdila docela dlouho, jezdila jsem od malička do dospělosti v podstatě až na jeden takovej tábor, kde jsem byla jako účastník...A vím, že třeba v období puberty, tak jsem vždycky na to čekala úplně jak na spásu, protože jsem neměla úplně dobrý vztahy s vrstevníky, který jsem vídala denně ve škole, ale na těch táborech, tak tam byli skvělí lidi a hrozně jsem se na to vždycky těšila, takže určitě kvůli těm lidem, kvůli té partě. A teda zároveň i kvůli tomu programu. Měla jsem to ráda, pro mě to byl jako skvělej způsob, jak ten čas trávit a taky mi to spoustu věcí naučilo.”(r3) Respondenti vnímají důležitost, jakou to pro ně hrály tábory ze socializačního hlediska. Vnímají, kolik pro ně v dětství tábory znamenaly a chtějí něco takového předávat dál. Jezdit jako vedoucí je motivační zejména, když vnímali jedinci tábory jako jedny z „nejlepších zážitků z dětských let.“

Respondenti se v rozhovorech několikrát dotkli samotného tématu předchodu z dětské vrstevnické skupiny do role vedoucích. Objevují se zde motivy nostalgie a zároveň zvědavosti, jak tábor vypadá pro vedoucí. Někdy je tento přechod rovněž spojený

s lítostí ze ztráty přátel, kteří v nové roli v ježdění na tábor nepokračují. Jindy je zmiňován respekt k výjimečné osobnosti vedoucího, kterého respondent zažil jako dítě a respekt k práci vedoucího jako takové. Oba tyto faktory odkazují na to, že výběr nových praktikantů a vedoucích na táborech s dlouholetou tradicí může být spojen s určitou exkluzivitou, kdy se možnost otevírá jen několika vyvoleným, což zvyšuje její atraktivitu. Navázání na účast na táborech v dětství zmiňují různou formou respondenti ve všech rozhovorech, kromě respondentky č. 6.

4) Finance

Finance bývaly v rozhovorech často zmiňovány jako důležitý motivační faktor, ale ne přímo ten nejdůležitější. Mnoho z vedoucích v rozhovorech zmiňovalo, že by z různých důvodů zadarmo nejeli. Pro některé z důvodu, že by pak nebylo udržitelné jezdit tak často. Jeden z respondentů tuto situaci popisuje následovně: *„No, peníze určitě motivátor jsou a je fajn, když se přidává, ale asi to není hlavní důvod, proč by člověk jezdil. Respektive nejezdil bych zadarmo, nebo rozhodně ne v takovém množství. Že bych si třeba z těch, když řeknu, třeba pěti táborů vybral dva, který mě fakt bavěj, a vím přesně, že tam jsou třeba dobrý vedoucí a už třeba znám nějaký děti. Tak to. Ale protože bych potřeboval nějakou jinou brigádu. Ale tak, když je to i formou brigády, tak mě vlastně nic moc neodrazuje. Přestože třeba kdybych si sehnal tábor někde jinde, tak bych za to měl třeba dvojnásobek. Kdyby člověk hledal. Ale přesně, bylo by to za cenu, že třeba neznám děti, neznám vedoucí. A to asi mi za to nestojí, protože přece jenom si to chci spíš užívat než vydělávat.”*(r2) Pro jiné je komplikované, dělat činnost bez výdělku, když už bydlí sami. Respondentka v rozhovorech zmínila: *„Je to fajn a zároveň, jako co si budem, jasně, primárně to dělám, protože mě to baví, ale jsou z toho i nějaký, neříkám, že jako strašně těžký, ale jsou z toho nějaký peníze, což prostě ve chvíli, kdy jsem student, který bydlí sám, tak je to taky fajn bonus, řekněme.”*(r3) Jiné to nebaví natolik, aby bez peněz jezdili. Finanční motivace může zastínit nedostatek jiných motivačních faktorů. Jedna z respondentek shrnuje svůj pohled takto: *„Můj vztah k finančnímu benefitu je takovej, že čím míň jsou tam jiný benefity, tím víc je ta finanční stránka zajímavější. Ve chvíli, kdy přesně pojedou s partou kamarádů jako vedoucí, tak pro mě ty finance nebudou pak tak důležitý, protože kromě práce to budu*

brát i trošku jako výlet s kamarádama a v tu chvíli ty finance nejsou tak důležité. Představa, že bych někam třeba měla jet sama, tak ta finanční hodnota by pak byla velká motivace, protože bych se tam asi necítila ze začátku úplně dobře, protože bych tam nikoho neznala.”(r5) Dále pak ale mnoho z respondentů financím nedávají důležitost a jezdí na tábory i bez výdělků nebo pouze s malým finančním ohodnocením.

- „To je prostě fakt, že ten náš tábor, tak rozhodně nemůže nikdo dělat pro peníze. Ta finanční odměna je minimální, spíš tak jenom, aby se vůbec dalo říct, že jsme tam jako pracovníci, ale kdyby každý z nás chodil do práce, ať už je to jakákoliv, tak se to nedá porovnat. A tam člověk trošku operuje se ztrátou, protože si tam do toho ještě dokupuje, třeba nějaké... jakože na výletě si něco, jako nějaké jídlo, pití a tak. A už pak je jisté, že na tom bude finančně tratit, ale vlastně všem to za to pořád stojí v rámci toho zážitku.”(r7)
- „Já jsem vlastně takový ten tábor bral jako takovou záchranu před tím, že jako: Prostě jo, teďkom budu dělat umění, nevím, čtrnáct dnů. Bude to fajn, bude mě to bavit. Potom dostanu...nedostanu za to prachy. Dostanu za to nižší vděk.”(r4)

Finance tedy pro některé hrají důležitou roli, zaleží na jedincově finanční situaci a na tom, kolik pro něj tábor znamená. V každém z rozhovorů se však svým způsobem objevila fráze: ježdění na tábory se nedá dělat (jen) pro peníze. To lze například vidět na tomto úryvku: „Prostě tohleto se nedělá pro peníze. Musíš k tomu mít nějakou fakt dobrou motivaci, a to je to, že mě to baví. Dává mi to smysl.” (r3)

5) Zkušenosti

Nové zkušenosti, které vedoucí získává, mohou být výhodné při studiu, v současném či budoucím zaměstnání či pro jiné aspekty jejich životů.

Pro některé jde pouze o osvojování určitých vlastností. Několikrát bylo v rozhovorech zmíněno, že jde o první možnost vyzkoušet si mít zodpovědnost a organizovat či vést. Tyto zkušenosti zatím v jiných aspektech jejich života postrádají a přinášejí výzvy, kterým zatím jinak nečelí. To je zmíněno například v těchto úryvcích:

- „A určitě je ještě taková zkušenost s vytvářením programů, s nějakým rozvrhnutím dne, plánováním a možná organizační zkušenosti nebo zkušenost zodpovědnosti. S tím, že často je tam člověk v té roli vedoucího za toho jediného, kterej má za něco zodpovědnost, kterej se musí nějak rozhodnout. Což v mém věku vlastně v tolika jiných věcech nezažívám. Což je taky vlastně zajímavá, a z dlouhodobého hlediska to může být benefiční, zkušenost.“ (r1)
- „Myslím si, že to člověka naučí trošku taky nějaký organizaci nebo organizovanosti v tom smyslu, že je potřeba prostě něco udělat, a tak rovnou navrheš, tak já udělám tuhle část, kdo udělá tuhle část, nebo... A samozřejmě učí to obzvlášť, když je člověk s malejma dětma na pobytovém táboře, ale vlastně na všech typech táborů, s jakoukoliv věkovkou a jakýmkoliv typem tábora, tak to učí zodpovědnosti rozhodně. Protože to spousta lidí říká, jako že seš vlastně, když děláš s dětma, tak seš pořád jednou nohou v kriminále a je to pravda. Je to prostě tak, ale ty... musí ti to stát za to to dělat.“ (r3)
- „Zprv je to nějaká ta zodpovědnost v tom starání se třeba o ty děti, kdy jsem tedka mnohem víc confident, že vlastně budu schopná se starat, nebo že se nebojím, když třeba by mně někdo měl svěřit dítě. Tak i vlastně nemám strach, protože vím, že já jsem schopná s dětmi pracovat, starat se o ně. Vím, jak s nimi jednat a co trošku funguje a tak.“ (r7)

Zodpovědnost může být i faktorem demotivačním: „Zvlášť jako čím jsem starší, tím větší úlohu na těch táborech mám, takže tím víc je to pro mě práce a víc vyřízení.“ (r2)

Ohledně zkušeností ke studiu se objevovaly odlišné pohledy. Někteří z respondentů pracují jako vedoucí, přestože jim to v jejich studiu zdánlivě nijak nepomáhá. Například tento respondent říká: „Vzhledem k tomu, že studuju a asi teda i budu (no i když nevím). Studuju zatím jenom informatiku a budoucí práci se zatím nezabývám. Tak to moc nevím, ale je fakt, že mě to rozhodně směřuje nějakým způsobem. Že si dokážu spíš představit práci v tomhleto spektru než teda informatiku, přestože tu studuju.“(r2) Jiní si ježděním na tábory plní praxe. „Vyhledával jsem to, protože se to týkalo praxe na mojí škole, na vysoký škole.“(r1) A jiní z respondentů vyloženě na táborech hledají zkušenosti, které se jim hodí ke studiu. Primárně na táborech

zkušenosti ke studiu hledají jedinci, kteří studují pedagogické obory. Někteří studující pedagogické obory jezdí na tábory i z důvodu, aby sbírali přímo konkrétní zkušenosti. Respondentka, která studuje pedagogiku prvního stupně a jezdí na tábory pro děti s postižením, z toho čerpá věci do své praxe i studia. *„Je to fajn výzva, protože chci jednou dělat učitelku v normální škole. Tak tím pádem pracovat s dětmi, které mají nějaké výraznější postižení, je velká výzva a posouvá mě to dál potom v práci s těmi, kteří žádné postižení nemají.”* (r5) Respondentka dále v rozhovoru řekla: *„To je spíš pro mě důležitý jako osobně a přesně je to nějaký uvědomění si toho, že tohle je ten v podstatě extrém, do kterýho já se nikdy nedostanu ve svojí práci. A je to pro mě fajn vidět a mám pocit, že si pak víc vážím těch dětí, který řeší zase jiný problémy. Taký žáci bez postižení nejsou jako bezproblémoví za žádnou cenu. Člověk je potom takovej víc vybavenej a váží si, že ty děti něco zvládnou a že řeší...že se může zaměřit na jiný věci.”* (r5) Sekundárně na táborech zkušenosti ke studiu hledali respondenti, jejichž primárním předmětem není pedagogika. Respondentka, která studuje psychologii, popsala: *„A můžu to samozřejmě použít i já potom do svojí nějaký praktický části studia. Můžu vlastně na to navazovat nějak a podle toho si vybírat třeba v budoucnu i třeba zaměření psychologie, že jo. Nevím jako dětská psychologie, nebo takhle. Že člověk, když třeba najde ten vztah k těm dětem a tak, tak potom na to může samozřejmě navazovat.”* (r6)

Odpovědi v rozhovorech také nastínily, že někteří vedoucí ježděním na tábory sbírají zkušenosti do jejich budoucí pracovní činnosti a některým z nich to již dokonce pomohlo. Pomoc je vidět v pracích pedagogického charakteru:

- *„Asi je to pro mě takovej rozvoj, že prostě poznám děti nebo lidi v nějakým jiným věku, než teda jsem já a trošku se s nimi nějakým způsobem naučím vycházet. Rozhodně třeba vidím rozdíl oproti těm, co třeba teďkon se mnou vedou ten kroužek nebo tak, a jsou na tom spíš poprvé, nebo míň zběhlí, že mám pocit, že trochu víc vím, jak na ty děti, tak to asi vlastně mě posouvá.”* (r2)
- *„Takže nějaký ty hlavní zkušenosti, co můžu využít v praxi? Tak myslím si, že je to teda to, že se naučím asi zvládat některý různý situace, který potom, když dělám s dětma celoročně, tak se mi hoděj i tak. Zvládání nějakýho třeba i trošku... nějakých*

silnějších emocí, jako když je člověk naštvanej, trošku frustrovanej třeba už i. Tak se s tím ale naučí nějak pracovat, a to se rozhodně hodí. Hodí se mi to v tom, že tím, že studuju pedagogickou fakultu a chtěla bych, nebo mám to rozhodně jako možnost, kterou vidím docela reálně, realisticky...Chtěla bych pracovat jako pedagog, asi jako učitelka, a tak si myslím, že se mi to dost může hodit i do mého budoucího povolání. Kromě toho teda do tý volnočasový pedagogiky, kterou už teďka dělám, vlastně dělám i nevolnočasovou už, takže tam se to může hodit.”(r3)

Ale jako prospěšné to při hledání zaměstnání považují i ti, co primárně nepracují s dětmi. Jedna respondentka řekla: *„Ale to, co si myslím, je, že ta role tak, ač jakoby sama o sobě nepřispívá přímo k tomu nějakému kariéernímu směřování, tak věci, co se tam člověk naučí, nebo dělá, tak pomůžou. Mně se to stalo třeba na pohovoru do té práce, co teďka vykonávám. Že se mě ptali, jestli jsem někdy vedla tým, a to jsem při žádné klasické práci neměla, ale vzhledem k tomu, že už jsem předtím zmínila to, že jsem vedoucí na táboře, tak se ptali, jestli jsem během toho...jako těch táborů... například vedla nějaké týmy, což byla pravda. Vlastně týmy, kde jsme všichni byli na stejné úrovni, ale jako v nějakém směru, tak jsem toho týmu byla dejme tomu styčný důstojník, nebo nějaký jenom větší komunikátor. A už to pro ně bylo dobré znamení, že jsem schopná vést ty stážisty, což je nyní součástí mojí práce.” (r7)*

Někteří z respondentů zmínili, že práci s dětmi berou i jako důležitou zkušenost do jiných aspektů života. Jedním z nejčastěji zmiňovaných byly zkušenosti, které se budou hodit, až budou mít vlastní rodinu. To například ukazuje následující citát: *„A zároveň to upřímně беру trošku i jako trénink, protože bych chtěla mít děti svoje a tam ten vztah je specifickej a tam člověk opravdu chce bejt tím nejbezpečnějším prostředím a dělat to co nejlíp. Což i tady to chci dělat co nejlíp, ale vlastně vím, asi si uvědomuju, že když tady člověk trošku selže, tak pokud k tomu zaujme nějaký postoj, tak ty děti to nepoznamená nějak fatálně. Ale vlastně už si můžu některý věci trošku vyzkoušet na ty svoje vlastní, protože tam přece jenom člověk, když je rodič, tak už bych chtěla nějak trošku k tomu přistupovat, že aspoň trošku ví, co dělá. Což asi stejně si to trošku maluju. Ale myslím si, že je to dobrej trénink i na to, až člověk jednou bude mít děti,*

tak aspoň ví, co od jaký věkovky už může očekávat, má to určitý společný specifika.”(r3)

V některých rozhovorech zaznělo, že jedna z nejdůležitějších dovedností, kterou je ježdění na tábor naučilo, je naučit se vycházet s lidmi v kolektivu vedoucích a pracovat ve skupině. Zmiňují, že je to posunulo v sociálních a komunikačních dovednostech, což nastiňují následující úryvky:

- *„Za druhé i v tom, i když to tak úplně většinou člověku nepřipadá, tak je to nějaký pracovní kolektiv, takže i to je pak nějaká zkušenost, která může být hodnotná v práci nebo i třeba při hledání práce. Přece jenom jsou to nějaké týmy, ve kterých člověk musí nějak fungovat a jsou tam různé zodpovědnosti.” (r7)*
- *„No, člověk si zvykne zase na jiný prostředí, než ve kterém se pohybuje celý rok, takže asi je ještě trošku víc všestrannější v nějakých těch situacích, protože na tom se táboře samozřejmě děje různá sorta momentů a člověk na to musí být...se na to nějak připraví, nebo už potom nepanikaří, když se to stane v normálním životě, takže i třeba líp vychází s lidma potom tím, že je víc tolerantní o těch věcech takový, co už zažil. A no a taky asi i vnímání lidí, protože každý to dítě nebo i každej ten vedoucí, má nějaký svůj osobní příběh. A přináší do toho kolektivu něco nového. To znamená, že jako takový je z jiného třeba prostředí, nebo takhle, že se to tam prolíná a všichni si se na to můžou naladit a společně porozumět ostatním point of view no. A takže myslím, že i cizí příběhy ostatních lidí mi přinesou něco do mého života a můžu si buď z toho dělat srandu a vyprávět to jako vtip dále někomu anebo samozřejmě si na to třeba vzpomenu v nějaký své životní situaci, že už to někdo prožil a můžu na to navázat a říct si, že třeba tohle mi doporučil, že bych měla udělat a možná se mi zlepší život tím nebo tak no. Takže snad jsem přinesla někomu i něco já dobrého.” (r6)*

Respondenti na táborech hledají širokou škálu zkušeností. Přes osvojování vlastností a rolí, až, po konkrétní dovednosti. Tyto zkušenosti se hodí do většiny oborů a mohou člověka dále posunout i v osobním životě.

6) Náplň a prostředí tábora

V rozhovorech se také objevoval názor, že respondenta opravdu baví náplň tábora, činnosti s ní spojené a specifické táborové prostředí.

Pro některé respondenty je motivací jezdit, protože je činnost baví. Baví je sportování a hry, které s dětmi hrají. Motivující může být spoluúčast na programu a odlišnost od činností, kterým se jedinec věnuje v průběhu roku. Respondentka její pohled osvětlila v jedné odpovědi: *„Za prvé mě opravdu baví trávit čas s dětmi i vymyšlet ty hry. Být kreativní v tomhle. I ta sportovní komponenta. A na druhou stranu je to taky teďka už, kdy vlastně v úplně dospělém životě, tak je to takový odpočinek, že člověk může řešit úplně jiné věci a si i mentálně oddechnout od těch povinností normálního života, protože tam samozřejmě je to plné povinností, ale úplně jiného charakteru. Takže v tom je to taky... je to hrozně příjemný.”*(r7) A dále v rozhovoru dodává: *„I ten pobyt v přírodě, v těch stanech, ty hry, a to teda pořád platí, jakože opravdu nefalšovaně mě baví ty hry, co hrajeme – třeba šátkovaná. Já tam prostě budu běhat dvě hodiny a je to opravdu něco, co pro mě je zábava, nedělám to...nebo většinu těch her, tak dělám, jakože opravdu, protože mi to přijde, že to stojí za to. Prostě zážitek.”*(r7) Jiná respondentka z části souhlasila a tvrdila: *„Jako ono to bude znít hrozně jednoduše anebo banálně, ale mě to prostě naplňuje. Jako z velké části mě naplňuje činnost s dětma, práce s lidma. Přijde mi, že je to krásný spojení. Prostě volnočasová pedagogika je něco, co mi hrozně dává smysl a vlastně mi to přijde strašně krásný, protože je to zábavný. Je to částečně, ale se tam ty děti můžou i něco naučit trošku. Ať už to jsou jednotlivý třeba nějaký vědomosti nebo schopnosti anebo taky přesně nějaký dovednosti v rámci toho, že jsou v takovém specifickém prostředí.”*(r3) A dále dodala: *„Tu atmosféru, třeba takovou jako trošku pohádkovou, nebo tak, to ocení hlavně ty menší. Ale je to super, baví mě to. Ať už to jsou jednotlivý ty hry, vlastně i jejich vymyšlení.”*(r3)

Pro některé však náplň tábora nehraje motivační roli a někdy hraní her a sportování s dětmi může působit “ubíjejícím” dojmem. Příprava programu a účast na hrách spíše jedince odrazuje. Jeden respondent svůj pohled nastínil v následujícím tvrzení: *„V létě je to kolikrát, že prostě si sednu na celý odpoledne někam, děti ke mně přiběhnou, odběhnou. Tak to vlastně je kolikrát takový, že když si řeknu, tak teď jsem si vydělal*

pětikilo, tak že to není úplně vončo.”(r2) Další respondentka se přidala s podobným pohledem na věc: „Tak zase, že by mě vyloženě bavilo připravovat všechny ty soutěže a tak. Tak to asi ne, na druhou stranu je to potřeba udělat.”(r6) Jeden respondent bral náplň tábora v podobě her jako silný demotivační faktor, protože se cítil, že mu to zhoršuje vztah s účastníky tábora. „Hodně těch děcek, jsou na mě podle mě na táboře hrozně nasraný tam, protože já je nenechávám vyhrát, protože je to zadání tý hry pro nás, je prostě nenechat vyhrát, že jo. Když bys je nechala vyhrát, tak je to v prdeli. Většinou máš vlastně třeba nějaký čas, který musíš tu hru držet.”(r4) A dále dodává: “No já nevím, já, jak jsem vysokej, tak jsem v těch hrách dobrej pasivně, ne, že bych byl prostě dobrej jako naskillenej, tak jsem narvanej do každý hry. Oni ode mě očekávají ostatní vedoucí, že budu hrát úplně ve všem. To je takový na kokota, že já prostě potom mám... podle mě mám s těma děckama mnohem horší vztah než kdokoliv jinej z jinejch skupin, což ještě mnohem víc umocňuje, že já se s nima moc nevidám, protože dělám tu výtvarnou činnost, takže nejsem součástí skoro žádných těch dětských skupin.” (r4)

Mezi respondenty také býval zmiňován motivační faktor změny prostředí. Moji respondenti byli převážně z metropole, takže jako pozitivní popsali výjezd do přírody, souznění s ní a zažití určité formy nekomfortu. Jeden mi například sdělil: „S těma stanovýma nemám zas tak velkou zkušenost, ale ty zkušenosti, co jsem měl, byly většinou velmi dobrý. Právě to mělo ještě ten punc takovýho fakt outdooru a to je za mě asi moc fajn.”(r1) Pro některé je však přílišné přírodní prostředí spíše demotivačním faktorem, zejména pokud to již vedoucí vnímá jako nekomfortní. Jeden z respondentů stanové tábory popisuje takto: „Protože stan je přece jenom pro toho vedoucího, aspoň pro mě, takovej nekomfortní a je to víc o takovém... asi je na tom táboře spousta programů vyčleněná jenom na to, že člověk si obstarává ty základní potřeby, a to mně jako vedoucímu a jako dítěti přijde takový, jakože to není takový vončo.”(r2) Naopak jiná respondentka se k situaci staví takto: „A asi bych se třeba i víc řadila k táborům, kde jsou stany s podsadou, než třeba vyloženě chatky - takovej ten jako moderní tábor. Radši bych nějakou tu ne úplně divočinu jako ve stanu na zemi, ale ty stany s podsadou bych asi taky upřednostňovala.”(r5) Z ambivalence v citátech můžeme usuzovat, že

neexistuje tábor, který by vyhovoval všem stejnou měrou. Preference v táborovém prostředí hodně závisí na zkušenostech a názorech jedince.

Speciální místo měly pro respondenty lyžařské tábory, kde je bonusové, že si jedinci mohou vyjet na hory a vyzkoušet zimní sporty, aniž by za to museli platit. Respondent v rozhovoru řekl: „*Ale určitě moc mě baví zimní, ale to je takovej specifickéj tábor. Právě spíš z hlediska toho učení, a i samozřejmě z toho, že člověk tráví čas na horách.*” (r2) Pro některé to bývá jediná možnost se na hory podívat.

Náplň a prostředí tábora je specifický klíčový faktor, se kterým se v jiných pracovních a volnočasových činnostech nesetkáme. Preference jsou zde značně individuální.

7) Altruismus

Posledním klíčovým faktorem, který jsem v rozhovorech vnímala, je touha pomáhat druhým.

Zejména patrný byl u vedoucích a asistentů na táborech pro děti se specifickými potřebami. Nejintenzivněji se projevoval u respondentky, která pracovala na příměstském táboře pro děti s postižením. „*Tam ta motivace byla jiná. Bylo to vlastně víc o tom pomáhat a dát těm dětem i vlastně těm rodičům tu příležitost, aby ty děti si mohly užít nějaký takovýhle program, protože vím, že to pro ně není jednoduché. Takže tam to bylo i mnohem náročnější, třeba buď psychicky nebo fyzicky to oboje, protože jeden rok, tak jsem měla dítě s celkem těžkou poruchou autistického spektra a další rok jsem zase měla chlapce na vozíku, kterého jsem často musela nosit nebo nosit ten vozík. A všechno to bylo mnohem náročnější, ale zas jsem v tom viděla velkou užitnost, nebo prostě, že to má velký důsledek a že to opravdu těm lidem může pomoci. Bylo to znát na těch rodičích, kteří pak byli hodně vděční, že to mohli dát, protože pro ty děti s postižením těch možností je opravdu málo.*” (r7) A další z mých respondentů, který měl zkušenost s klienty s postižením, popisoval svůj názor takto: „*Právě se mi hodně líbila ta snaha udělat pro ty klienty něco, co by normálně vůbec nemohli nějak zažít. A opravdu vlastně udělat ten krok z toho všedního roku trošku někam do takovýho extrému až do takové mimořádné situace, ale v tom pozitivním slova smyslu. Že můžou zažít spát někde ve stanu, v mnoha případech jenom prostě běhat po louce. Nebo i se*

vším, co k tomu patří, chodit na latrínu, hrát hry po lese, sedět u táboráku...To se mi vlastně strašně líbilo. Že tady to takhle není odpíráno i lidem, který mají očividný znevýhodnění a který by klasický tábor zažít nemohli, nebo třeba nikdy nezažili. A že si i tak můžou vyzkoušet něco zažít. Právě ti klienti sami na to většinou velmi, velmi dobře vzpomínají. Že si to strašně moc užívají, mě na tom baví.”(r1)

Altruistické motivy zasahují i do některých výše zmíněných kategorií. K altruistickým motivům může patřit touha dělat dětem radost, která již byla zmíněná v motivačních faktorech výše. V sociálních složkách je altruistická také například ochota pomoci své kamarádce na jejím táboře. „*Takže to byla velká motivace určitě, ale taky jsem chtěla vypomocť té kamarádce, protože vlastně ona...jsem její pravá ruka, takže si na mně zakládá. Tak jsem jí nechtěla zklamat. Jinak bych měla asi lepší plán.*”(r6)

Respondenti tedy hledají často na táborech i pocit naplnění a uspokojení. Hnací silou pro ně může být snaha konat dobro.

4.8 Diskuse

Cílem výzkumu bylo pomocí hloubkových rozhovorů zkoumat motivační faktory táborových vedoucích. V práci jsme si položily tyto výzkumné otázky: Jaké jsou vnímané motivační faktory k práci táborového vedoucího? Jaké oblasti motivačních faktorů bude možné u respondentů identifikovat? Budou se respondenti lišit v tom, jak vnímají důležitost jednotlivých faktorů? Budou se u respondentů rovněž objevovat „demotivační” faktory, tedy faktory, které by od účasti na táborech odrazovaly? Odpovědi na tyto otázky, zpracované v kapitole 4.7 Výsledky, budou v této části práce konfrontovány s poznatky z teoretické části a existujícím výzkumem dotýkajícím se studovaného problému.

Tato část práce se snaží poukázat, jak se zjištění shodují či jsou v rozporu s existujícím výzkumem. Zahrnuje také postřehy k úryvkům z výpovědí o subjektivní táborové motivaci.

V analýze se objevilo sedm klíčových motivačních faktorů: skupina vedoucích, dětský kolektiv, finance, zkušenosti, altruismus, navázání na účast na táborech jako dítě, náplň a prostředí tábora. Důležité je dodat, že se nestalo, že by se u vedoucího objevoval pouze jeden motivační faktor. Přestože u jedince je povětšinou jeden z faktorů dominantní,

převážně to byl kolektiv dospělých, vždy byl doplněn i dalšími faktory, byť s menší důležitostí.

S klíčovými motivačními faktory je možné dále pracovat. Můžeme je pro snazší práci s nimi dělit do velkých kategorií, například kategorie faktorů vnitřních (zkušenosti, altruismus) a vnějších (dětský kolektiv, kolektiv vedoucích, finance). Nebo můžeme 7 motivačních faktorů rozdělit na naopak menší fragmenty a podtémata. Například ve faktoru zkušenosti se objevují odlišné pohledy. Faktor by se dal například rozdělit na podkategorie zkušenosti ke studiu, k zaměstnání, do osobního života, osvojování vlastností atp.

V souvislosti s jednotlivými faktory je také možné se zamyslet, jestli některé nemohou být „špatné“ či pro jedince nevýhodné, pokud jsou příliš dominantní. Například jedinec, který jede na tábor pouze pro to, aby konal dobro, má velkou šanci vyhořet. Naopak jedinec, u kterého by byly příliš dominantním motivačním faktorem finance, by na táboře nemusel vyhovovat jak dětem, tak kolektivu vedoucích.

Dále je nutné vzít v potaz, že většina z těchto faktorů, může při jejich nedostatku či nějaké formě nesouladu působit jako demotivační. V analýze výsledků je to zmíněno například u skupiny vedoucích a u náplně a prostředí tábora. Demotivační může však být i nezdravý dětský kolektiv (např. s neochotou spolupracovat, bez respektu k autoritě vedoucího aj.), u kterého má vedoucí pocit, že s tím nemůže nic dělat. U altruistického motivačního faktoru může být demotivační, pokud má člověk pocit, že nikomu nepomáhá, nebo že si toho nikdo neváží. Demotivovat mohou negativní vzpomínky na tábory z dětství či příliš malá finanční odměna. Klíčové motivační faktory jsou velmi křehké a pro spokojenost vedoucích je nutné si nuancí všimnout.

Navážeme-li výsledky tohoto výzkumu na Herzbergovu dvoufaktorovou teorii motivace, můžeme v práci popsané klíčové faktory rozdělit do jeho udržovacích a motivačních faktorů. (Navrátilová, 2021, 0:23 – 2:30) Dle mého názoru do udržovacích faktorů lze zařadit faktory finance a náplň tábora. A do motivačních mohou patřit například nové zkušenosti a altruismus. Z některých rozhovorů se mi však zdálo, že kolektiv pracovníků, který bývá zastánci Herzbergovy teorie řazen mezi udržovací faktory, patří nejen mezi faktory, které jedinci zmiňují, že potřebují, ale i velmi ovlivňuje spokojenost vedoucích, a

tudíž i jejich efektivitu při práci. Dle mého názoru zapadá jak do udržovacích, tak do motivačních faktorů. Nevím, jestli je to tím, že je táborové prostředí v tomto odvětví velmi specifické.

Odkážeme-li se na Maslowovo členění potřeb, tak respondenti vyhledávali na táboře většinu z nedostatkových potřeb. (Collin et al., 2014, s. 138–139) Fyziologické potřeby jsou tak základní, že ani není nutné, aby je jedinci v rozhovorech zmiňovali. Určité prvky z o stupeň vyšší potřeby bezpečí (např. finance) respondenti v rozhovorech nastínili. Všichni z mých respondentů na táborech silně vyhledávali potřebu Maslowem pojmenovanou jako potřebu lásky a sounáležitosti. Jedinci nastínili, že na táborech hledají blízkost, přátelské vztahy a přijetí (viz skupina vedoucích a dětský kolektiv). Nejvyšší z nedostatkových potřeb – sebehodnocení, se na táboře dá určitou formou zvyšovat, zejména pokud roste respekt ostatních vedoucích a dětí. Do této kategorie lze zařadit potřebu mých respondentů, aby jejich práce byla oceněná. Do růstových potřeb (kognitivní, estetické, sebeaktualizační a sebetranscendentní) můžeme z mých klíčových faktorů řadit kategorie zkušenosti a altruismus. Na některých rozhovorech lze vidět, jak se jedinci vlastní cestou snaží dojít k Maslowem zmiňovanému sebenaplnění.

V Ekiciho výzkumu, zmiňovaném v kapitole Motivace dobrovolníků, byly zmíněny jako přední důvody: pomoc druhým, získávání nových zkušeností, socializace (navazování přátelství) a osobní spokojenost. (Ekici, 2018, s. 152-153) Přestože většina respondentů v této studii měla z práce vedoucího nějaký výdělek, a tudíž většinu z nich nelze klasifikovat jako dobrovolníky, mnoho faktorů se shoduje s těmi nastíněnými Ekicim. Získávání nových zkušeností hrálo pro většinu respondentů důležitou roli a socializace byla klíčovým faktorem ve většině z rozhovorů. Pomoc druhým a osobní spokojenost byly také svým způsobem jmenovány. Osobní spokojenost je přesahující téma procházející všemi faktory.

V kanadské studii, jež zkoumala motivační faktory teenagerů k práci vedoucího na táboře 4-H Camp, jsou vidět jisté paralely. Studie probíhala sběrem dat pomocí rozhovorů, pozorování a tzv. focus groups u šestnácti respondentů. Výsledkem byly tři hlavní důvody, proč se teenageři této práci věnují: příspěvky, táborová kultura a propojení s ostatními. Autorka dále důvody vysvětluje a rozděluje na menší fragmenty těchto témat. Táborová kultura například pod sebe řadí témata vztahů, osobního růstu a formování identity. S tímto

tématem je spojeno, že pubescentní vedoucí chtějí navazovat na vztahy s ostatními vedoucími v jejich věku, vedoucími dospělými i s dětmi, které vedli v minulých letech. „Téma táborové kultury“ tak jak bylo popsáno v této studii, tedy odpovídá hned několika klíčovým faktorům, které jsou popsány v předešlé kapitole. Dal by se do něj zařadit faktor dětského a dospělého kolektivu, ale i navázání na účast na táboře. Téma „propojení s ostatními“ zahrnovalo podtémata starostlivosti, pozitivního modelování rolí a partnerství mezi mládeží a dospělými. Některá z jejich podtémat byla společná s klíčovými faktory zkušenosti. Poslední je „téma příspěvku“, které se skládá z dopadu jednání na okolí a řeší se v něm velkorysost. Zde lze vidět paralelu s tématem altruismu. Přestože tato studie byla zaměřená na odlišnou věkovou skupinu, jistá podobnost v tématech a podtématech, jež se objevovaly, je zjevná. (Wallace, 2023, s. 151–157)

V našem výzkumu nejčastěji kladli respondenti důležitost motivačnímu faktoru ostatních vedoucích. Jak z důvodů přátelských, tak z hlediska pracovních poměrů. Při tom, jak důležité pro respondenty jsou sociální vazby, je zajímavé vzít v potaz i ovlivnění jejich spokojenosti i tím, jestli od jejich nadřízených docházelo k transakčnímu či transformačnímu vedení. Někteří respondenti zmiňovali, že je pro ně důležité vidět vizi, kterou tábor má a stěžovali si, pokud se jim zdálo vedení ostatních vedoucích v některých smyslech nedostačující *„No, asi si dokážu představit, že by mi tam mohli hodně nesehnout právě ti vedoucí, že to by to mohl být ten rozhodující faktor, kdybych se s nima v něčem neshodoval, měl bych jiný názor na to, co dělat, jak celý ten tábor organizovat. A potom asi kdybych měl pocit, že ten program, třeba ty hry, jsou v nějakým smyslu nedostatečný. A kdybych měl ten pocit, že s tím třeba nemůžu nic udělat.“*(r1) Tento respondent v úryvku odkazuje na hodnoty spojené s transformačním vedením. Má cíle tábora zvnitřnělé. V mých rozhovorech se samozřejmě objevili i respondenti, kteří preferovali transakční vedení. Pro takové pak tábory neplnili takovou zábavovou roli, jednalo se o respondenty, kteří nutně nevyhledávají práci s dětmi, či nemají spojeno tolik pozitivních vzpomínek s dětskými tábory. Tito respondenti také měli mnohem menší motivaci v práci dlouhodobě pokračovat. Například respondentka, která v rozhovoru zmiňovala jako klíčové motivační faktory hlavně skupinu vedoucích a finance a řadila se spíše do zaměstnance pod transakčním vedením, dále v rozhovoru tvrdila: *„No, že by to byla moje vysněná práce, tak to určitě ne. Jako nechtěla bych to dělat prostě celý život. Asi bych nemohla třeba*

pracovat v DDMku, nebo tak.“(r6) V rozhovoru si můžeme všimnout nejen toho, že se práci vedoucího nechce dlouhodobě věnovat, ale je z něj patrný transakční pohled. Transformační a transakční vedení může být, dle mého názoru, důležité i pro jedince samotného. To, jakým způsobem vede dětský kolektiv a jak je jím vnímán, dozajista ovlivní motivaci jedince. „*Já bych asi neřekl, že jsem nějaké oblíbené, nebo že jsem dobrý pedagog, já si myslím, že jsem strašně pedagog.*“(r4) Pocit respondenta, že není dobrý pedagog, ovlivňoval jeho motivaci a sebejistotu.

Zamyšlení vyžaduje i to, jak se moji respondenti odkazují na filosofické a historické zázemí dětských táborů. Jak ukazuje například faktor změny prostředí, únik do přírody hraje na dětských táborech roli i do dnešních let. Někteří z mých respondentů se odkazovali i na prastaré ideály a filosofické ospravedlní ježdění na tábory, zatímco pro některé byl důležitý přítomný okamžik a praktické plnění činnosti. Ze současných táborů byl do mých táborů nejvíce zarytý skauting. Respondenti jej např. zmínili, aby porovnali rozdílnost s jejich táborem.

S provedením výzkumu jdou ruku v ruce limity a možné nepřesnosti či chyby. Prvním limitem, kterého jsem si vědoma, je to, že moje skupina respondentů byla vybrána z mého okolí. Výběr zkoumaného vzorku byl podle Dismanova pojetí účelový, tedy založený na úsudku výzkumníka. Je proto nutné dodat, že tyto hlavní motivační faktory se nedají generalizovat a odpovídají motivačním faktorům pouze u mé skupiny respondentů. Tato práce může sloužit jako předvýzkum k rozsáhlejšímu zkoumání motivů vedoucích, nedá se z ní však vyvozovat, že by tyto motivační faktory univerzálně platily. Dle Dismana by ověřením výzkumu s účelovým výběrem muselo být opakované provádění výzkumu na nových vzorcích z populace studentů. (Disman, 2021, s. 112–113)

Ve výzkumu zabývajícím se motivací je vždy nutné počítat se specifiky motivace. Mezi taková specifika patří například to, že velká část motivačních procesů je nevědomá. Jak bylo uvedeno Nakonečným v kapitole Motivace, existují motivy, které si jedinec nepřizná anebo si vysvětluje zkresleným způsobem. (Nakonečný, 2011, s. 381–382) Lze tedy předpokládat, že velkou část motivačních faktorů jsem z rozhovorů s respondenty nezískala. Pokud by například některý z respondentů dělal vedoucího, proto, aby mohl křičet na malé děti, pravděpodobně by to neřekl, nebo popsal takovým způsobem, aby byl

viděn v co nejlepším světle. Tento výzkum tedy ukazuje vnímanou motivaci mých respondentů.

Dále je dobré brát v potaz rizika využití hloubkového rozhovoru jako metody sběru dat. Disman ve své knize uvádí čtyři hlavní zkreslení, která mohla při výzkumu nastat:

- **efekt morčete**, který je definován jako zkreslení vzniklé tím, že si je respondent vědom toho, že je zkoumán.
- **výběr role** nastává, když respondent, který si je vědom toho, že je zkoumán, mění své výsledky, aby byl vnímán v co nejlepším světle. Je zde velmi důležité, jak respondent tazatele vnímá. Tazatel by se měl snažit působit neutrálně, aby respondent měl prostor předat co možná nejméně zkreslený pohled na téma. Při rozhovorech jsme se snažila nekriticky poslouchat i klást otázky, abych toto riziko snížila.
- **měření jako zdroj změny** znamená, že účast na výzkumu může u respondentů vyvolat postoje, jež předtím neexistovali. Předtím než začal být jednotlivý rozhovor veden, věděli respondenti o tématu práce, je tedy možné, že tím, že byly nuceni nad tématem přemýšlet, došlo k postojům, které předtím neexistovali. Teprve otázky v rozhovorech kladené, mohly být prvním krokem u respondentů, se nad svou motivací k práci vedoucího zamýšlet. Neznamená to, že by odpovědi byly lživé, avšak může se stát, že jsou nové, plně neosvojené a mohou mít tendenci se rychleji měnit. Jako obrana proti tomuto druhu zkreslení bylo v tomto výzkumu použito doptávání se a opakování podobných otázek z různých úhlů.
- **stereotyp ve volbě odpovědi** je zkreslení, kdy respondent ovlivní odpověď jinými faktory než svým míněním. Lze sem zařadit například zkreslení z důvodu otázek, se kterými se respondent rozhodne souhlasit nebo nesouhlasit. Byla-li například v rozhovoru položena otázka: „Je pro tebe důležitá zábava, kterou tábory přináší? respondent může cítit potřebu zareagovat a na něco takového si pouze při volbě odpovědi vyhraní názor. (Disman, 2021, s. 132–136)

Přes možná výše uvedená zkreslení přinesl výzkum široké spektrum odpovědí.

Výsledky výzkumu mohou být užitečné i pro praxi. Zejména se to může hodit při snaze o zvýšení motivace vedoucích. Zaměstnavatel by se měl pokusit 7 klíčových motivačních

faktorů zakomponovat do táborového prostředí a brát na ně ohledy. Hlavním vedoucím se vyplatí oslovit k účasti v roli vedoucího bývalé účastníky. Hodí se brát v potaz důležitost přátelského kolektivu. Zejména u studentů vysokých škol, kterými respondenti této studie jsou, je výhodné nabídnout práci na táboře jako praxi.

Věřím, že by mohlo být zajímavé se zaměřit na účast na táborech jako dítě. Do jaké míry ovlivňuje předešlá účast na táborech v dětství motivaci v mladší dospělosti pracovat jako vedoucí na dětském táboře nelze jistě říci. Toto téma by mohlo být prozkoumáno v budoucích výzkumných pracích.

5 Závěr

Tato bakalářská práce se snažila zkoumat vnímanou motivaci vysokoškolských studentů k práci vedoucího na dětském táboře. Ve výzkumu, který probíhal hloubkovými rozhovory a jejich následným kódováním a tematickou analýzou, bylo popsáno sedm hlavních motivačních faktorů, kterými byly skupina vedoucích, finance, dětský kolektiv, altruismus, navázání na účast na táborech v dětství, zkušenosti, náplň a prostředí tábora. Respondenti přikládali času strávenému na táborech velkou roli pro jejich osobní a mnohdy i profesní rozvoj. Táborové zážitky z dětství byly mnohdy prvotním impulsem k pokračování v roli vedoucího. Překvapivé a zároveň důležité zjištění je dle mého názoru to, do jak velké míry ovlivňují ostatní vedoucí vnímanou motivaci táborových vedoucích.

Limity této práce jsou, že velká část procesu motivace probíhá nevědomě. Rizika zkreslení dat s sebou nese i metoda sběru dat, tedy hloubkový rozhovor. Kvůli účelovému výběru zkoumaného vzorku nejsou výsledky zatím obecně aplikovatelné na všechny studenty pracující jako vedoucí na dětském táboře. Pro potvrzení by bylo třeba opakované ověření teorie s jinými respondenty.

Téma mne zaujalo a chtěla bych se mu hlouběji věnovat i v budoucnu. Je zde mnoho témat, kterým by prospěl specificky zaměřený výzkum, jedním z nich je například tendence respondentů navázat na účastnická léta jako vedoucí.

6 Seznam použitých informačních zdrojů

- ADLER, Alfred. *Smysl života*. Přeložil Zbyněk VYBÍRAL. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1590-5.
- ATKINSON, Rita L. *Psychologie*. Přeložil Erik HERMAN, přeložil Miroslav PETRŽELA, přeložila Dagmar BREJLOVÁ. Praha: Portál, 2003. ISBN 9788071786405.
- BENDL, Stanislav; BLAŽKOVÁ, Veronika; LINKOVÁ, Marie; MOJŽÍŠOVÁ, Marie; PÁVKOVÁ, Jiřina a kolektiv. *Vychovatelství: učebnice teoretických základů oboru*. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-4248-9.
- BERNARDOVÁ, Dana. Motivace | EDULAM, *Moravská vysoká škola Olomouc - youtube.com* [online]. 2021 [cit. 2024-02-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Wp3f5biibz8&t=832s>
- COLLIN, Catherine; GRAND, Voula; BENSON, Nigel; LAZYAN, Merrin; GINSBURG, Joannah a kolektiv. *Kniha psychologie*. Přeložila Michaela BUCHTELOVÁ, přeložila Ivana MIČÍNOVÁ, přeložil Otakar VOCHOČ. Universum (Knižní klub). Praha: Knižní klub, 2014. ISBN 978-80-242-4316-0.
- ČÁP, Jan. *Psychologie pro učitele*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980.
- ČÁP, Jan a MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-273-7.
- ČESKO. *Zákon č. 258 ze dne 11. července 2000, o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů*. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>. [cit. 2024-01-14].
- DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Vyd. 5. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-5053-1.
- EKICI, Sümmani. "THE INVESTIGATION OF SUBJECTIVE HAPPINESS AND VOLUNTARY MOTIVATIONS OF PEOPLE WHO PARTICIPATED TO YOUTH CAMP LEADERSHIP EDUCATION", *European Journal of Education Studies*, 5(5). 2018. doi: 10.5281/zenodo.1477115.
- HAMŘÍK, Zdeněk. *Volný čas dětí a mládeže: zábava, odpočinek a příležitost pro rozvoj*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2022. ISBN 978-80-244-6182-3.
- HÁP, Pavel; FORMÁNKOVÁ, Soňa; BANK-NAVRÁTÍKOVÁ, Taťána; WEISSER, Radim, ROZSYPAL, Rudolf a kolektiv. *Pobyť v letní přírodě*. [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4373-7. Dostupné z: <https://publi.cz/books/174/Cover.html>. [cit. 2024-04-29].

- JIRÁSEK, Ivo. *Zážitková pedagogika: teorie holistické výchovy (v přírodě a volném čase)*. Gymnasion. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1485-4.
- KENDELLEN, Kelsey; CAMIRÉ, Martin; BEAN, Corliss N; and FORNERIS Tanya. „Facilitators and Barriers to Leadership Development at a Canadian Residential Summer Camp”, *Journal of Park and Recreation Administration*. 34(4). 2016 doi: 10.18666/JPRA-2016-V34-I4-6514 pp. 36–50
- MACHEK, Jaroslav; DENEMERKOVÁ, Kateřina; HADRABA, Vojtěch; KAPR, Jiří; PETŘÍK, Ivo a kolektiv. *Na pomoc instruktorům prázdninových táborů pro zdravotně postižené děti*. Praha: Svaz tělesně postižených v ČR, 1994
- NAKONEČNÝ, Milan. *Lidské emoce*. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-200-0763-6.

- NAKONEČNÝ, Milan. *Psychologie: přehled základních oborů*. Praha: Triton, 2011. ISBN 978-80-7387-443-8.
- NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie organizace*. Psyché (Grada). Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0577-x.
- NAVRÁTILOVÁ, Daniela. Klasické motivační teorie - Herzberg | EDULAM, *Moravská vysoká škola Olomouc - youtube.com* [online]. 2021 [cit. 2024-04-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UUBuR2nq4v4&t=62s>
- NEUMAN, Jan. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě: [od 9 do 99 let]*. Vyd. 3. Ilustroval Petr ĐOUBALÍK. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-405-2.
- NĚMEČEK, Přemysl. Vedení organizace a vedení lidí. *slideplayer.cz* [online]. 2009 [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/5637760>
- NÝVLTOVÁ, Václava. *Personální management*. Praha: Vysoká škola chemickotechnologická v Praze, 2003. ISBN 8070805110.
- POLIŠENSKÝ, Josef a PAŘÍZEK, Vlastimil (ed.). *Jan Amos Komenský a jeho odkaz dnešku*. Z dějin pedagogiky. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.
- PROCHÁZKA, Petr. *Postoj studentů UK FTVS k letním dětským táborem*. [online]. Praha, 2019. [cit. 2024-02-25]. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu. Vedoucí práce: Lukáš PSOHLAVEC
- ŠVARŤÍČEK, Roman a ŠEĐOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.
- VÁGNER, Ivan. *MODERNÍ VŮDCOVSTVÍ VERSUS MODERNÍ VEDENÍ* [online]. Právnická fakulta, Masarykova univerzita, Brno: Dny práva 2012 – Days of Law 2012 Část X. - Veřejná finanční činnost - právní a ekonomické aspekty, 2013 [cit. 2024-03-09]. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2012/files/Verejnafinancnicinnost/Verejnafinancnicinnost.pdf
- VYCHOPŇOVÁ, Tereza. *SOCIÁLNÍ MOC VE VEDENÍ LIDÍ – INSPIRACE PRO ŠKOLNÍ PSYCHOLOGY*. *Školský psycholog/Školní psycholog* [online]. Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, 2018, 19(1) [cit. 2024-03-02]. ISSN 2695-0154. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/skolnipsycholog/article/view/12210/10636>
- WALLACE, Ruth E. *A PHENOMENOLOGICAL STUDY OF THE LIVED EXPERIENCES THAT MOTIVATE YOUNG PEOPLE TO VOLUNTEER AS 4-H CAMP TEEN LEADERS* [online]. doctoral dissertations. Lynchburg: Liberty University, Virginia, USA, 2023 [cit. 2024-04-24]. Available at: <https://digitalcommons.liberty.edu/doctoral/4259/>

7 Seznam příloh

Rozhovor 1.

Já: Nahrávám. Souhlasíš s tím, že budeš nahráváný, nevadí ti to a souhlasíš s účastí na výzkumu?

Respondent: Souhlasím. Nevadí.

J: Tak jenom. Jak se rozhodneš k tomu, že budeš pracovat na táboře jako vedoucí? Jak se rozhodneš přímo u konkrétního tábora?

R: Jaký bylo to úplně první rozhodnutí před prvním táborem?

J: Jaké je to teď kon?

R: Jo, tyjo. No, teď už se tolik nerozhoduju, protože to je taková setrvačnost. Že už jsem tam několikrát jezdil. Ale co mě u toho třeba drží ... Ale co mě u toho třeba drží nejvíc tak, abych zůstal tak nějak pořád ve styku s tím prostředím, který na těch táborech jsem zažíval jako malej, když jsem tam jezdil jako dítě a potom teda ještě v pubertě atd a abych podobný zkušenosti, který jsem já zažil, pomáhal zprostředkovat dál dalším dětem atd. Což si myslím, že je jednak smysluplný pro ně, pro ty účastníky, pro ty děti, hlavně i já si to užiju a pořád mám pocit, že to je vlastně zábava i pro mě, pořád vlastně v rámci toho letního tábora.

J: Jak jsi myslíš, že jsi to měl teda úplně na začátku?

R: No, asi nejvíc zvědavost. Protože jsem to znal vždycky jenom z té 2 strany jako účastník., tak trochu zvědavost dozvědět se, jak ten tábor funguje, jak to tam tak nějak fackčí a vyzkoušet si něco nového. No to asi bylo největší.

J: Kdyby sis měl představit slovo motivace k táboru, tak co tě k tomu napadne?

R: Jo. Zkušenosti, zvědavost. Možná taková trochu nostalgie, jestli to tak můžu říct. Možná obecně moje pozitivní vzpomínky na ty moje tábory. Potom možnost nějakýho kreativního vyžití. V tom smyslu, že můžu vytvořit nějakou hru nebo můžu vytvořit nějaký program. A potom je to taková pedagogická práce, což asi zní takhle hrozně nóbl, ale vlastně kontakt s těma dětma, kterej prostě je nenahraditelný. Nebo aspoň, jak já to vnímám, tak na těch táborech je to něco úplně jinýho, než v průběhu roku nebo na nějakých kroužcích nebo ve škole, nebo tak.

J: Když takhle hodně zmiňuješ tvoji účast jako dítě na táborech, pamatuješ si, jaký byly tvoje pocity tehdy a co tě tehdy motivovalo jezdit na tábory jako dítě?

R: Jo, takhle. No, tak na úplně začátku jsem o tom úplně nerozhodoval sám. Celkem pochopitelně to za mě rozhodovali rodiče. A chtěli, abych měl nějaký program o prázdninách a já jsem se tomu asi tolik nebránil. A co mě na tom bavilo, byla asi ta odlišnost oproti nějakému tomu běžnému dni...běžnému školnímu roku. V tom, že už to bylo jiný prostředí, že tam byly jiný lidi, že tam byli úplně jiný program, že jsem tam dělal jiný, zajímavý věci často, většinou někde v přírodě, tak jsem si vlastně ty tábory jako takový dost ztotožnil

obecně z prázdninama. No a v tom to tak nějak vydrželo prostě od těch od těch šesti let do skoro dvaceti nebo kolika. A samozřejmě se to hodně proměňovalo za tadytu hrozně dlouhou dobu, že někdy jsem tam jezdil radši na některý tábory, někdy třeba míň rád. Potom už hodně záleželo v tom starším věku na těch lidech, se kterými jsem tam jezdil, celkem pochopitelně, a už tolik ne na tom programu. Ale myslím, že na ten program, kterej jsem tam zažíval (ty různé hry), ty byly aspoň na začátku vlastně hodně hodně důležitý pro to, abych si to oblíbil. Že tam byli prostě zajímavý netradiční programy.

J: A ty teď kon jezdíš kolik let vlastně jako vedoucí na tábory?

R: Tyjo, poprvé podle mě v roce 2020, takže teď jsem byl čtyři léta.

J: A jaký jsou to typy táborů? Protože existují tábory jako ve formě soustředění nebo...

R: Jo, tak byl jsem většinou na týdenních pobytových táborech, (ale i na nějakým příměstským táboře), všeobecných nebo sportovních, ale nebyly to právě žádný soustředění a nebyli vyloženě zaměřený na nějaký kroužek nebo nějaký oddíl. Volně přístupné v rámci DDM.

J: A byl si někdy na nějakém táboře pro děti se specifickými potřebami nebo s postižením?

R: Jo to taky, to jenom jednou. Minulej rok jako dobrovolník u jedny neziskový organizace, která organizuje pobytové tábory pod stanama pro klienty s různým kombinovaným postižením. A právě jim se snaží zprostředkovat, (byť třeba ti klienti jsou dospělí) tak se jim snaží zprostředkovat tady tu formu dětských letních táborů. Tak to jsem byl jednou.

J: A jak jsi se k tomu dostal?

R: Vyhledával jsem to, protože se to týkalo vlastně praxe na mojí škole, na vysoký škole.

J: A tam bys řekl, že to bylo hodně podobný tomu, proč jsi tam jel? Nebo chtěl bys tam jet znova, nebo...

R: Jak to myslíš? Jakože že tady ten tábor jsem asi nezažíval jako malej?

J: Jo přesně, že mohla tam být samozřejmě zvědavost, ale ne ta setrvačnost. Co si myslíš, že ti to přidalo? Proč a jestli se tam vůbec chceš vrátit? Nebo jestli tě to spíš demotivovalo?

R: Mně se to moc líbilo. Právě se mi hodně líbila ta snaha udělat pro ty klienty něco, co by normálně vůbec nemohli nějak zažít. A opravdu vlastně udělat ten krok z toho všedního roku trošku někam do takovýho extrému až nebo do takové mimořádné situace, ale v tom pozitivním slova smyslu. Že můžou zažít spát někde ve stanu, v mnoha případech jenom prostě běhat po louce. Nebo i se všim, co k tomu patří, chodit na latrínu, hrát hry po lese, sedět u táboráku... To se mi vlastně strašně líbilo. Že tady to takhle není odpíráno i lidem, který mají očividný znevýhodnění a který by klasický tábor zažít nemohly, nebo třeba nikdy nezažili. A že si i tak můžou vyzkoušet něco zažít. Právě ti klienti sami na to většinou velmi, velmi dobře vzpomínají. Že si to strašně moc užívají, mě na tom baví.

J: Kdybys měl říct, jestli by tě napadl nějaký úplně ideální tábor? Jestli by to bylo chatkovej nebo stanovenej nebo sportovní...

R: Jo jo, rozumím. Jo tak určitě pobytověj. Tam si myslím, že je to vlastně docela velký rozdíl v tom, když je to příměstský nebo pobytový. Za mě lepší pobytový. Asi, co se týče délky, tak ten týden se mi zdá skoro málo. Aspoň vždycky jsem pak odjížděl po tom týdnu, že bych tu aspoň týden ještě byl.

No a jestli třeba v chatkách nebo ve stanech, nebo někde v nějakém baráku, to nevím. S těma stanovými nemám zas tak velkou zkušenost, ale ty zkušenosti, co jsem měl, byli většinou velmi dobrý. Právě to mělo ještě ten punc takovýho fakt outdooru a to je za mě asi moc fajn.

J: A kdybys to měl zhodnotit, můžeš si vybrat jakékoli tábor chceš, jaký je pro tebe třeba i nejčastější, na který jezdíš, nebo i který ty máš prostě nejvíce spojený jako vedoucí. Jaký ti to bytí vedoucím na táboře přineslo benefity, jestli v socializaci... penězích... zkušenostech, zážitcích ...

R: No, nevím, tohle nevím.

J: Nebo takhle, můžeme to rozebrat i jenom na ty... jestli je pro tebe důležitý ten peněžní benefit?

R: Ten finanční? Jako určitě je, určitě to hraje roli. Asi ne zas tak velkou. Protože za to vlastně ani zas tak velké odměny nejsou. Jo že, že kdyby se to přepočítalo na ten čas, tak to není zase tolik výdělečný. No a asi, co z toho je takovej ... Takhle... Nějaký dlouhodobější benefit v tom vlastně asi nevidím, spíš možná aktuální v té situaci, nebo na tom táboře, že to je čas, který je trávený smysluplně. Je to za mě velmi dobrý relax. Většinou tam jsem i s lidma, který mi jsou blízký. A hlavně nějakým způsobem pracuju, nebo si prostě hraju s dětma, což je taky parádní činnost. A i když je to třeba někdy únavný, tak celkově to takhle hodnotím po tu dobu toho tábora jako vlastně asi jeden z nejlíp využitýho času. Kor o těch prázdninách, to je pak takový nabíjející aspoň pro ten čas, co tam člověk je. Benefity jako nějaký další mimo ten tábor, mě možná ještě napadá nějaká zkušenost s dětma. S tím, jak fungujou, jak funguje třeba i kolektiv, jak fungujou různé skupiny. Což se pak hodí třeba právě i na jiné kroužcích během roku. Třeba se to ještě někdy později taky bude hodit. A určitě je ještě taková zkušenost s vytvářením programů, s nějakým rozvrhnutím dne, plánováním a možná organizační zkušenosti nebo zkušenost zodpovědnosti. S tím, že často je tam člověk v té roli vedoucího za toho jedinýho, který má za něco zodpovědnost, který se musí nějak rozhodnout. Což v mém věku vlastně v tolika jiných věcech nezažívám. Což je taky vlastně zajímavá, a z dlouhodobého hlediska to může být benefitní, zkušenost.

J: No a je pro tebe teda důležitá... Ty ostatní vedoucí, kteří jedou na ten tábor?

R: Jo určitě, určitě. To už jsem trochu nakous. Někdy je to určitě zdroj nějakých problémů, hádek a neshod. To vždycky, skoro na každém táboře, ale asi vždycky to přebilo naopak nějaký pozitivum. Většinou, když jsou lidi delší dobu spolu, tak si začnou lézt na nervy nějakým způsobem, ale často to ty lidi trochu spojí, trochu je to nějak propojí. A určitě to důležitý je.

J: A máš myslíš něco, nějaký ten motivátor, bez kterýho by si na tábor nejel? Kdyby si za to nedostal zapláceno, nebo kdyby tam právě nebyl nikdo koho znáš nebo naopak...?

R: No víš, ani jedno z toho, co jsi zmínila tak ne. No, asi si dokážu představit, že by mi tam mohli hodně neshodnout právě ti vedoucí, že to by to mohl být ten rozhodující faktor, kdybych se s nima v něčem neshodoval, měl bych jiný názor na to, co dělat, jak celý ten tábor organizovat. A potom asi kdybych měl pocit, že ten program, třeba ty hry, jsou v nějakým smyslu nedostatečný. A kdybych měl ten pocit, že s tím třeba nemůžu nic udělat. Jako v tom smyslu, že prostě není vymyšlenej nějaký program, a vlastně o to nikdo ani nestojí. A když ze strany těch vedoucích není moc zájem o to, co se děje nebo jak zabavit děti v takovymhle smyslu. Což se se taky určitě může stát. A potom by pro mě asi hodně ztratilo, kdyby to byl tábor s tím programem, ve kterým by to v něčem nehrálo, v něčem by to nemělo ten správný zvuk.

J: A jak moc do budoucna bys řekl, že by ses chtěl táborům takhle věnovat?

R: Jo no a aspoň trošku bych se chtěl věnovat, co nejdýl. Dokad' to časový podmínky dovolej, dokad' to všechny možný ostatní aktivity dovolej, tak dokud to půjde aspoň trošku aspoň někdy, dokud mě to neunaví. Je možný, že za pár let změním názor, ale teď mě to moc baví.

J: A vzpomeneš si z jakýchkoliv táborů, na kterých jsi byl, ž by se ti tam nechtělo jet, nebo že by tam fakt něco hovořilo proti tomu. Nějaká taková překážka?

R: Jo. Možná ve dvou chvílích, co mě tak napadají. Ta první, když se opakovaně hádali dva vedoucí z toho vedoucovského kolektivu, tak to jsem si říkal, že když už je to za tu čáru, že to vidí děti a není tam nějaká patrná snaha to spravit a vlastně se to opakuje a jen to přilívá olej do ohně, tak to není moc dobrý. Tak to jsem zažíval. A druhý příklad, když naopak ze strany dětí, tak tam byl velkej problém v kolektivu. Takže jeden kluk vyloženě v jednu chvíli prostě utekl z toho tábora. Pak jsme ho hledali. Byla tam zřejmě nějaká šikana. A některý děti se tam chovaly dost nevhodně, tak to mě taky hodně otrávil a mrzelo. A to jsem si taky říkal, že to potom nemá cenu,

J: A, měl jsi někdy něco takovýho i jako dítě, že by se ti nechtělo jet?

R: Ne, ne, ne. Často jsem se třeba bál novýho kolektivu nebo, že teďkon tam nepojede tady ten, tak jestli tam vůbec jet a já nevím, to budu někým, s kým budu něco řešit a s kým budu na pokoji a takový. To jsem docela prožíval, protože jsem byl háklivý na lidi okolo sebe a ještě jsem se vlastně nerad a ne úplně snadno začleňoval do toho novýho kolektivu, ale vyloženě takovéhle nějaké problémy jsem nezažil.

J: A jak ses zmiňoval ty neshody v tom vedoucovském kolektivu a v dětském kolektivu, co ti to pomohlo překonat? Proč si se rozhodnul dál jezdit?

R: No. Jo jasně. No. No ono se obě dvě ty situace tak trochu vyřešily, že to nebylo, až tak úplně špatný, jak jsem to v ten moment vnímal. Určitě tam ten odstup sehrál velkou roli. Prostě čas. Jo. No asi jsem si řekl, že takovýhle věci se stávají a jsou asi normální a spíš doufám to jsou třeba výjimky, že to asi není pravidlo. Než to generalizovat a dělat z toho jako čáru, za kterou nepojedu.

J: Moc ti děkuju. Je něco na co jsme podle tebe ohledně tvójí motivace k práci vedoucímu zapoměli?

R: Já nevím, už mě asi nic nenapadá.

J: Tak já ti moc děkuju.

Rozhovor 2

J: A teď se zeptám ještě jednou, souhlasíš s tím, že bude tenhle rozhovor nahrávaný a s účastí na výzkumu?

R: Ano, prosím.

J: Ty jezdíš na tábory jako vedoucí?

R: Jo, už dlouho.

J: Mhm. A jak dlouho?

R: Asi od šestnácti let, takže třeba šest, sedm let.

J: A jaký jsou ty tábory, na jaký jezdíš?

R: Převážně sportovní, nebo se sportovním zaměřením pod Domem dětí a mládeže. A vystřídal jsem jich spoustu třeba šest různých typů. A jezdím i v zimě.

J: A... takže několikrát ročně?

R: Jojojo, začal jsem na jednom, dvou ročně. Teď jsem... za ten rok asi pět, dva v zimě a tři v létě.

J: Měl si někdy nějakou specifickou táborovou roli? Jako zdravotník, hlavní vedoucí...?

R: Ne ne, ne, ne, ne, ne. Asi specifická... nejspěšnější jsem byl na tom zimním, protože jsem byl jedinej, kdo uměl na snowboardu. Tak jsem byl snowboardák. A jinak v létě, se ty role u nás přesně dělej jenom na hlavního vedoucího, zdravotníka a všechny ostatní, tak já jsem byl vždycky ten z těch ostatních.

J: Jak jsi se k tomu dostal... k vedoucování?

R: Přes kroužky, protože jsem začal dělat na kroužcích jako výpomoc, jako praktikant na zájmových kroužcích. A pak jsem byl připozvaný na jeden tábor, kterej byl věkovkou asi do třinácti let, takže já jako šestnáctiletý už jsem tam nemohl jet a sháněli vedoucího. Tak jsem tam byl připozvaný, a to bylo asi, nebo zpětně to považuju jako, že to bylo strašně super, protože jsem se k tomu dostal jako praktikant a ne jako vedoucí už osmnáctiletý, takže na mě nebyly kladený zas tak vysoký nároky, ale zároveň jsem si to vyzkoušel už. A vlastně to bylo... furt mi říkali jako "Pojeď, pojeď s náma, pojeď s náma, bude tě to bavit. Myslíš, že tě to bude bavit?" a já jsem taky říkal: "Nevím, dokud to nezkusím." Tak jsem to zkusil a bylo to dobrý. A další rok už jsem jel na dva tábory. Další rok zase na dva a pak naopak už asi na tři a víc za rok.

J: A jel jsi někdy na tábor pro děti se specifickými potřebami nebo nějakou...?

R: Ne, toho jsem se nijak neúčastnil. Byl jsem na táboře pro děti od pěti do sedmi, osmi let. Tak to bylo hodně specifický a to jsem byl jednou. Pak mě ukecali ještě podruhé a od té doby už teda ne, že je to náročný. Takže si to ani nedokážu představit, jako ještě se vlastně... se specifickými potřebami.

J: Když máš, ale takovej konkrétní tábor...promiň... když máš konkrétní tábor, jak se rozhodneš k tomu, že na něm budeš vedoucí? Když ti někdo nabídne?

R: Jako podle čeho bych se rozhodoval, jestli jo nebo ne?

J: Jo. Mhm.

R: Aha. No tak primárně aspoň teďkon současně, kam jezdím, tak je pro mě důležitá ta parta vedoucích, protože ta to ovlivňuje aspoň podle mě nejvíc. Že když si prostě s těma vedoucíma nerozumím, tak to nemůže bejt dobrý. I přesto, že by děti byly skvělý a program skvělejší. Nicméně jsou jako asi i typy táborů, nebo vím, že třeba spolužáci jezdívali na tábory, kde naopak těch vedoucích bylo hrozně moc a tam vlastně ta parta ani moc nemá šanci vzniknout, protože se moc neznaj za tejdén, za dva tejdny, a tak tam možná ještě víc záleží jako na programu. Na náplni. Tady bych asi hodnotil, že hlavní kritérium jsou vedoucí... No peníze určitě motivátor jsou a je fajn, když se přidává, ale asi to není hlavní důvod, proč by člověk jezdil. Respektive nejedil bych zadarmo, nebo rozhodně ne v takovém množství. Že bych si třeba z těch, když řeknu, třeba pěti táborů vybral dva, který mě fakt bavěj a vím přesně, že tam jsou třeba dobrý vedoucí a už třeba znám nějaký děti. Tak to, ale protože bych potřeboval nějakou jinou brigádu. Ale tak když je to i formou brigády, tak mě vlastně nic moc neodrazuje. Přestože třeba kdybych si sehnal tábor někde jinde, tak bych za to měl třeba dvojnásobek. Kdyby člověk hledal. Ale přesně, bylo by to za cenu, že třeba neznám děti, neznám vedoucí. A to asi mi za to nestojí, protože přece jenom si to chci spíš užívat než vydělávat. A to... ale je určitě fajn, nebo když jsme jezdívali jako děti na tábor furt do kolečka, tak jsme tam znali už i tu partu dětí, což tady úplně není, že třeba na rozdíl od skautingu, kde se ty děti opakují, že ty jedeš jeden rok jako vedoucí, jsou tam táborový děti stejný a další rok už je znáš, tak to tady na většině těch táborů není. Na zimních trochu jo, ale v létě prakticky vůbec, nebo je neznáme a méně se, tak to je trochu škoda.

J: Mhm. No a pamatuješ si, co byla... Jak jsi se rozhodoval úplně na začátku, když si tam jel jako ten praktikant? Co bylo takový rozhodující? Jak jsi se rozhodl, že pojeděš na ten tábor?

R: No vlastně jsem byl, asi bych řekl dost překecaný, jakože: "Pojď. Potřebujeme dalšího vedoucího, pojed' s náma, vyzkoušíš si to." a přesně jako: "Nebudeš mít u toho moc velkou zodpovědnost, jedeš tam jako malej a ukážem ti co a jak." A vlastně z těch, jelo se mnou tehdy asi 5 vedoucích, a z toho jsem tři znal dobře, včetně hlavní vedoucí. Tak to bylo úplně v pohodě. A byla tam ještě jedna dospělá, nová vedoucí, takže jsme tam byli takový jako dva novější a byli jsme zaučovaný dohromady. A já měl jenom tu výhodu, že jsem byl malej a ona už dospělá. Takže to bylo asi tak. Vlastně nevím, jestli ta motivace byla nějaká jako práce... že věděl jsem z kroužku, že mi to nevadí, že asi jako práce s dětma mi nějak nevadí, že se tomu nebudu bránit předem. Nicméně jsem nevěděl, jestli tábor... prostě že jo budu sedm dní v kuse upsanej, že to bude nutně dobrý. Ale ukázalo se, že jo.

J: Takže, když se řekne motivace...jako slovní spojení motivace k táborům, tak co tě...tebe konkrétně napadne?

R: No asi teď konc, vzhledem k tomu, že je po zimě, tak asi nejvíc to, že můžu předávat fakt něco, co umím. Prostě, že ty zimní jsou mnohem víc o předávání něčeho, co prostě, když to stáhnu na ten snowboard konkrétní nebo prostě lyžování, tak já jsem se něco naučil a mám šanci to někomu předat, tak je určitě dobrý. V létě to asi tolik není. To spíš se snažíme ty děti zabavit. Takže tam ta motivace, jako abych tam jel na týden zabavit nějaký cizí děti asi není úplně vončo. Ale když třeba máme na starosti nějaký hry, nebo když tvoříme nějaký hry třeba pro starší děti, tak to mě baví víc. Že můžeme rozvíjet nějakou konkrétní...nějakej cíl. Nebo lidskou vlastnost, která je taková, že to zaměříme víc na to a třeba pak můžeme vidět, že se i děti v něčem posunou. Ale na těch letních to je vidět fakt málo. Jo, že bych vyloženě měl pocit, že tam na začátku tejdne přijedou děti, který neuměj běhat a na konci odjedou, že umějí běhat, to se prostě neděje. A je to takový, to spíš asi hraní si, no.

J: Myslíš, že ti tábory a jezdit na tábory jako vedoucí něco přinesly? Že ti to něco dalo? Obohatilo?

R: Jo asi tím, že jezdím víceméně s podobnou věkovkou, nebo je to taková jako, ten starší školní věk a pak gymnázium tak, asi je to spíš...asi jo, asi je to pro mě takovej rozvoj, že prostě poznám děti nebo lidi v nějakým jiným věku, než teda jsem já a trošku se s nimi nějakým způsobem naučím vycházet. Rozhodně třeba vidím rozdíl oproti těm, co třeba teď kon se mnou vedou ten kroužek nebo tak, a jsou na tom spíš poprvé, nebo míň zběhlí, že mám pocit, že trochu víc vím, jak na ty děti, tak to asi vlastně mě to posouvá. A tak obecně to byl jeden... tím, že to tvořilo od těch šestnácti víceméně pravidelnou náplň prázdnin, tak je to pro mě asi takovej aspekt, co mě rozvíjí jako do všech stran. Co třeba vím určitě, tak bych nechtěl dělat zdravotníka. To teda tímhle tím způsobem se vůbec rozvíjet nepotřebuju a nechci. Přestože by to kolikrát bylo snazší, kdyby si třeba člověk chtěl udělat tábor podle sebe, tak se hodí bejt zároveň zdravotník, že nemusíš najít někoho dalšího, ale ne.

J: A myslíš si, že máš nějaký motivátor, bez kterýho by si na tábor nejel? Že něco, kdyby tam nebylo, tak bys prostě musel říct ne? Nebo něco, co by tam prostě chybělo nějaký faktor takovej?

R: Asi ne. Protože asi mi vždycky záleželo na nějakých jako víc... víc kombinace, že prostě kdyby mi řekli, je to zadarmo, je to 14 dnů a je to ve stanu, tak řeknu, ne, určitě, i kdyby mi teda řekli, že tam bude strašně skvělá parta vedoucích a dětí, tak to asi ne. Ale vlastně si říkám, že i stanový by se dal prostě, kdybych třeba věděl, že tam jsou dobrý lidi, jet asi nějakým způsobem. Nebo naopak kratší prostě s horšíma lidma, ale třeba za hodně peněz. Asi je hodně na kombinaci.

J: Jo. Dokážeš si představit nějaký, co by byl pro tebe právě, ideální tábor?

R: Ty jo. No nevím, určitě by byl pobytový. Příměšťáky jsou takový... jsou jenom takový další kroužky. Takže pobyták asi a asi ne stan. Protože stan je přece jenom pro toho vedoucího, aspoň pro mě, takovej nekomfortní a je to víc o takovém... asi je na tom táboře spousta programů vyčíněná jenom na to, že člověk si obstarává ty základní potřeby, a to mně jako vedoucímu a jako dítěti přijde takový, jakože to není takový vončo. Že vlastně, když už jedu na ty prázdniny, tak bych si to chtěl co nejvíc užít. Přestože se vůbec nebráním nějakému přenocování, třeba dva dny, jako něco si naopak vyzkoušet si to udělat co nejvíc

různorodý. Takže asi spíš ubytovaný v nějakým jako domě. A nevím, asi spíš starší děti třeba kolem sedmnácti let jako věkovka. To mě docela láká, protože u nich je nejvíc že těm, když něco řeknem, tak se to u nich nejvíc projeví. Prostě, když něco říkáme na začátku týdne prostě třináctiletým dětem, tak to na konci můžem říkat a oni se tváří, že to viděj, slyšej poprvé. A u těch menších se o tom ani nedá mluvit, že jo. Tam na začátku zavazuješ tkaničku a na konci ji zavazuješ více lidem, protože to mezitím zapomenou. Tak je to takový... Takže jako asi takováhle věkovka. Nevím, co ideálního. Asi no, tak nějaká dobrá parta vedoucích. No, ale je to hodně o lidech, pro mě hodně. Víc než o programu.

J: No tak se můžeme jenom rychle zaměřit jako na ty jednotlivé benefity, co to může přinést. Tak třeba ten finanční benefit, jak je pro tebe důležitý?

R: Jo asi jo. Asi se, ale mění dost časem, protože vím, že když jsem jel úplně začátku, tak to pro mě nebylo ani trochu významný, protože jsem dostal nějakých dvanáct set nebo kolik. A i tehdy to bylo málo, jakože to ... tak nebyl zas takovej rozdíl. Tisícovku možná. Ale asi to není. Nebo nepovažoval bych to jako jeden z hlavních motivátorů. Je to takový jako, že to primárně neberu jako brigádu, ale spíš jako zábavu. Tudíž ty peníze jsou navíc. Na druhou stranu to není jenom zábava, je to i trochu práce, zvláště jako čím jsem starší, tím větší úlohu na těch táborech mám, takže tím víc je to pro mě práce a víc vytížení. Zejména třeba ty zimní, tak tam teda aspoň já vnímám hodně velkej rozdíl v tom, že člověk dělá něco jinýho a má fakt zodpovědnost mnohem víc. V létě je to kolikrát, že prostě si sednu na celý odpoledne někam, děti ke mně přiběhnou, odběhnou. Tak za to vlastně je kolikrát takový, že když si řeknu, tak teď jsem si vydělal pětikilo, tak že to není úplně vončo. Ale třeba co je jako určitě pozitivní, tak kdyby člověk jel třeba zadarmo, tak má v tom jídlo. Samo o sobě je jako kolikrát, že věřím, že se třeba někomu, kdo nejezdí za nějakou velkou výplatu, může vyplatit už jenom z tohohle hlediska a má fakt dobrej důvod, proč jet. Tak už jenom to, že tam ještě má aspoň k tomu zaplacený jídlo a užije si to, tak je to dobrý.

J: A říkal jsi teda, že pro tebe je nejdůležitější asi ten sociální benefit?

R: No určitě asi lidi kolem. A primárně vedoucí, ale i o ty děti jde a když se opakují, když je známe a je to takový, že přijedou za námi. A prostě to dítě, že se mu nemusím představovat a říkat: "Ahoj, já jsem [jméno], je mi tolik a tolik let a dělám tohle.", ale prostě už rovnou ví, přiběhne ke mně a řekne, "Nazdar [jméno]." Tak je to super, tak je to asi takový jako, že očividně si mě pamatují a chtěj na ty tábory jezdit dál, přestože tam jsem, což je asi taková nejvíc.

J: No a nějaký zkušenostní benefit je pro tebe důležitý? Jak už jako pak v budoucí práci, nebo teďkon jako ke studiu, nebo?

R: Vzhledem k tomu, že studuju a asi teda i budu (no i když nevím). Studuju zatím jenom informatiku a budoucí práci se zatím nezabývám. Tak to moc nevím, ale je fakt, že mě to rozhodně směřuje nějakým způsobem. Že si dokážu spíš představit práci v tomhleto spektru než teda informatiku, přestože tu studuju. Tak je to takový asi jo. Ale jestli něco přineslo, nevím.

J: A zážitkový benefit a ta sranda, je to pro tebe důležitý?

R: Jo asi jak kdy. Jsou dny, kdy jako je to úplně by člověk mohl v klidu přeskočit. Ale někdy s těma dětma je a to je docela dobrý. Že když si dáme na nějakým programu nebo kusu programu záležet a vidíme, že to fakt uspělo, a nebo naopak si prostě tam dáme nějakou kravinu a zjistíme, vždyť to hrozně funguje a je to pro ně hrozně super. Tak to je... dobrý pocit z toho je. Jakože člověk má jo... že je vlastně odměněnej tím, že si to ostatní okolo něj užívaj. Tak to je fajn, to je dobrý.

J: Pamatuješ si vlastně, jak to bylo? Jaká byla tvoje motivace, když si jezdil jako dítě?

R: Proč jezdit na tábory? No, ty jo, protože jsem jezdil asi odjakživa, nebo jezdil jsem jako fakt od vždycky. Začal jsem na stanových. Nějakých jednom, dvou. Jezdil jsem na lyžáky úplně vždycky. Tak to jsou takový specifický tábory. A pak jsem pokračoval ve staňácích, což bylo super. Jako dítě mě to fakt bavilo a vlastně jako vedoucí si to moc představit nedokážu. A pak jsem jezdil na pobytáky, většinou to byly buďto florbalové soustředění jako takový, tak to je taky trochu specifický a nebo ty sportovně všeobecný, který vlastně děláme teďkons. A to bylo asi... určitě z velký části, to bylo takový, jakože co o těch prázdninách dělat? Prostě jakože bejt dva měsíce v kuse na chalupě se nikomu nechtělo. Od vždycky si jezdilo na tábory, tak jsem jezdil dál na tábory. A když třeba čtyry tejdny z těch dvou měsíců mi vyplnily tábory, jeden straňák a jedno soustředění a jeden třeba sporták, tak to bylo dobrý i proto. A prostě se člověk trochu hýbe. Je to takový oživení. A tam většinou jsme se ty děti znali. Že i na tom staňáku, i na tom fotbale to bylo, že se to opakovalo hodně. A sporták jsem vždycky aspoň jel s bráchou.

J: A měl jsi někdy, jako teď už jenom jako vedoucí, ale měl jsi někdy nějaký moment, kdy něco hovořilo proti tomu, abys tam jel, nebo kdy tam byla nějaká překážka, kterou jsi musel překonat? Nebo se ti tam prostě fakt hodně nechtělo, nebo ses tam necítil komfortně...?

R: Jako třeba navazující tábory. Třeba hodně, že když jsou ty tábory... že často je vyčerpávající, sám o sobě jedem, a když jsou dva za sebou rychle, ne li hned na jednom místě třeba. Tak je to náročný z toho, že člověk je i unavený psychicky i fyzicky, lidí má dost, ještě když nějaký zůstávaj. Tak to někdy to. Vlastně kvůli tomu jsem přestal jezdit. Byl to jeden z důvodů, proč jsem přestal jezdit na ten, co jsem jezdil. Že prostě navazoval na jinej, kterej jsem si chtěl nechat, tak jsem prostě upustil jeden a současně s tím hodně ta věkovka. No že jsem ze začátku docela hledal asi, pro který děti je dobrý jezdit. A tak jsem vyzkoušel na těch mladších a asi jsem zjistil, že to není úplně vončo. Takže to z toho, že jsem si jedno léto řekl: "ty jo, to bylo blbý, to už asi nechci jet." A další leto mě ještě překecali, tak jsem řekl: "Ještě tomu dám šanci." A od tý doby už teda ne. Že to asi nechci, no.

J: No a, měl jsi... Dostal ses někdy na táboře vyloženě do nějakých negativní situace, nebo?

R: Tak mezi vedoucíma to není vždycky úplně růžový. Jakože kolikrát se chytne s vedoucíma, to je jasný. Málokdy ale někdy to bejvá, že i třeba nějaký, že jinej vedoucí má přístup nějaký, kterej se mě nelíbí, a to se asi zvětšuje čím dál víc věkem, čím víc jako já mám nějaké vlastní názor, tak. Ze začátku je člověk takovej jenom, že kouká, co se kolem něj děje a souhlasí se vším. A teď, když mám pocit, že už mám vlastní názor na to, jak by to mělo být správně, tak mně vadí, když to dělá někdo třeba hodně opačně, to je, co se

vedoucích týče. S dětma asi nějaký velký jako, že bych si řekl, “Ježiš, to udělal tohleto už jezdit nechci, to se bojím, nebo mě to nebaví, nebo mě to štve”, to asi ne.

J: A měl jsi a měl jsi někdy nějak jako...

R: Možná mě... Možná mě napadá, že kolikrát mám pocit, že jsme třeba, a co souvisí hlavně s těma staršíma dětma, kdy třeba už tam jako působí nějaké prostě cigarety, nebo alkohol, nebo něco takovýho, co třeba mám pocit, že se s těma... Že už jsou dost velký na to, abychom se s nima domluvili jako lidi. Zároveň jsme tam prostě jako táborový vedoucí a spíš jako kámoši než jako učitelé ve škole, tak chceme často působit, jako s nima bejt jako za kamarády a pak vlastně ty děti furt nás berou jako tu autoritu, kterou můžou v klidu podvést nebo nějakým způsobem jako o to. Tak to mě několikrát mrzelo, že to je takový, že bych to mnohem víc chtěl, jako aby: “Dyt’ je to fajn prostě dělat úplně naschvály, takový, který jsou špatný.”

J: No a jak jsi nějaký tady tyhle situace vyřešil? Nebo jak ses? Nebo v hlavě, co sis k nim jenom řekl prostě?

R: No, tak k tý první jako, když jsme se pohádali s vedoucíma, tak je to buďto, že někoho pošlu do háje a budu si stát za svým anebo ustoupím. A asi to záleží na situaci, jak kdy. Takže buďto, asi málokdy ustupuju, nicméně kolikrát to je, že když je problém třeba jenom v menšině, třeba jenom jeden člověk vadí, tak pak je to jednodušší, protože toho člověka prostě vyignorujeme nebo pošlem to... A to je vlastně tam na tom jednom táboře, kam jezdím úplně nejdýl. Tak tam máme jednoho. Jakože jezdíme v pěti a jeden prostě z nás je takovej, že ho tak od čtvrtýho dne začínáme mít všichni dost, tak pak je to. Tak pak je to náročný, ale přesto vždycky tam jedem znova s tím, že víme, že se to stane. Vždycky se to víceméně stane, takže se to asi tak jako dá. Jo, většinou jako je řešení i to moc neřešit a jenom se nad tím pousmát. A s těma dětma je to asi různý, no. Když jako vyloženě se jedná o něco velkýho. No tak je to naprd, ale no tak co, je sprdnout, no. Ale vyloženě asi žádný jako fyzický tresty nebo něco neděláme... I když vlastně teď kon na těch na těch zimních a tam a to bylo vlastně přesně takovýhle nějaký, kde jsme se domlouvali s těmi nejstaršími. Prostě, že už půjdou spát a to a že když nebudou dělat bordel a nebudeme o nich vědět, tak ať si jsou, kde chtěj. Dělalí bordel, nebyli tam, kde měli bejt, a bylo to asi třikrát za jednu noc. Tak to bylo takový, že už jsme pak jako šli ven běhat do kopce. Tak to byl takový. Takže tak jsem to asi řešil, že buďto to řešit nějakou domluvou dokad’ aspoň trochu mají mozek, a když jsou mladší, tak asi trochu nějaké test i v týhle podobě. Asi nevím, jestli funguje, ale minimálně je to takový, že si to aspoň zapamatujou aspoň chvíli. To, jestli to udělají znova, to asi není prevence moc, ale je to takový zadostiučinění.

J: Poslední otázka, jenom v přístupu, je pro tebe důležitý, aby si s těma dětma byl právě spíš teda kamarádskej? Když si to zmiňoval? Aby to bylo hodně rozdílný od tý pedagogický činnosti, která je jinde?

R: Určitě, určitě. Určitě já, a to zase teda znova přesunu k těm zimním, kde vlastně se to dost kříží. Že my máme program jako výcvik na sjezdovce a pak nějaký hry. A tam mě to vlastně baví oboje, protože mám reálně pocit, že něco předávám, ale mnohem víc než jako učitel bych chtěl působit furt jeho kamarád. Snažim se jim to vysvětlit z pozice jako “Hele, koukněte, co já umím, pojď, pojďte to umět se mnou.” než jako

“Tohle se musíte naučit, protože prostě to někdo řekl, a protože ses tam přihlásili, protože musíte.” tak spíš jako: “pojdte si to se mnou zkusit a uvidíte, že to funguje a nebo ne a vykašlem se na to v podstatě.” Jako že ten přístup toho, že vlastně jo... asi vlastně dobře ten přístup toho, že to vlastně se na to můžu já nebo z mé pozice, že já můžu říct: “to je jedno, tak to necháme být.” Což prostě ve škole nebo v nějakým takhle jako z tý pedagogiky jako normální člověk nemůže, protože se již někdy musí naučit něco konkrétního, tak musí a nemá moc na výběr.

J: Já ti moc moc moc děkuju a je něco ohledně tvojí motivace k tomu být vedoucí na táboře, co jsme teda podle tebe nezmínili?

R: No je motivace být táborovým vedoucím, protože když aspoň... teďkon třeba poslední dva roky, kolikrát jsem přemýšlel nad tím, že by bylo fajn si udělat tábor jako úplně podle sebe. Tak, aby člověk byl vedoucím, takže na těch ostatních sbírá zkušenosti, a tak můžu přemýšlet nad tím, co by bylo dobrý vylepšit, nebo udělat si po svém, tak to je docela, je asi takový jako. Jako že pak může být motivace i taková, že si člověk řekne ty jo, tohle mě baví, to chci dělat, ale furt to dělám podle někoho jinýho, tak teď to chci dělat podle sebe. Tak to by mohlo být docela dobrý. Kolikrát je motivace taková, že bych chtěl dělat tábory, nebo aspoň nějaký typ táborů stejně dobře, jako si já pamatuju vlastní tábory, což je asi... možná jsme nezmínili vůbec, protože to je docela velký. Tak jo, tak tím, že jsem si jako já užíval svoje tábory, tak chci, aby si to ostatní užívali taky. A pak mě to mrzí, když se tak neděje. Protože vidím, že někdo z toho tábora, který já jsem si hrozně užil, snažíme se udělat úplně stejnej, nebo prostě velmi podobnej, a odjede s tím jako: “Ty jo, to nebylo nic moc.” A kolikrát za to jako nebo ne vždycky za to můžeme my, někdy prostě za to můžou prostě shoda okolností celej tejden přšelo, tak to bylo na prd. A někdy za to může jenom, byl jsem tam s blbějma lidma a nebo jenom blbá nálada, ale je to, co mě asi mrzí. Takže to pak je taková motivace dělat to stejně dobrý, jako jsem to měl já, protože mám pocit, že jsem to měl dobrý. Takže tak.

J: A no a ještě kdy se cítíš jako úplně nejnepříjemnější těma táborama? Kdy máš naopak jako ten nejlepší pocit, že jako jo, to se mi povedlo?

R: Když prostě vymyslíme program, u kterých si nejsme jistý, jak koho budem bavit a zjistíme, že je to naopak baví hodně a naopak třeba chtěj hrát nejdýl. Nebo přesně takový jako teď máme tady tu hru a my ji chceme končit a děti chtějí hrát dál. Tak to je asi úplně nejvíc, protože najednou vlastně oni mají to rozhodnutí jít pryč. Nebo prostě teď toho necháme, jdeme zkusit něco jiného a oni řeknou ne, nás to baví, chceme pokračovat. Tak to je asi největší, to je možná největší odměna jako taková, že fakt, že jako přímo je vidět. Že to, že si to užívají a zvlášť teda v poslední době, kdy jako mnohem víc vnímáme vliv mobilů. Obecně i na táborech i na kroužcích, všude, vlastně mnohem víc bojujeme, než když jsme jezdili my. Tak jsme bojovali, akorát jako nebo...tak vedoucí bojovali proti tomu, buďto budou ležet na pokoji, nebo budou mít program. Tak většinou děti chtěly program. Dneska, to je jako vlastně boj, že buďto jim uděláme program a nebo budou na mobilu a většinou jim to stačí. Takže to je takový, že mnohem víc se to přesouvá do pozice... místo ničeho dáme program, tak je to místo mobilu, dáme program a pak je ta motivace... motivovat děti je mnohem těžší.

J: A jak dlouho by ses tomu jako táborování chtěl věnovat?

R: No to vůbec nevím a moc nad tím zatím nechci přemýšlet, ale vůbec nevím, jak dlouho budu moct. Asi bych si to chtěl udržet, co nejdýl aspoň, ale rozhodně nejsem schopnej v takovýdle míře, protože toho mám hodně teďkonc. No tak to a když k tomu začne nějaká normální... i jiné život, třeba pracovní, tak by to mohlo bejt trochu slabší. Vid'?' Ale určitě moc mě baví zimní, ale to je takovej specifický tábor. Právě spíš z hlediska toho učení a i samozřejmě z toho, že člověk tráví čas na horách. A pak aspoň jeden nějaký v létě pro velký děti. Tak, aspoň teda v nějakou dohlednou dobu, jo.

J: Tak jo, já ti teda moc děkuji.

Rozhovor 3

J: Tak zeptám se tě ještě jednou. Ahoj, souhlasíš s účastí na výzkumu a s tím, že to bude nahrávaný?

R: Ano.

J: Tak jo, tak moc děkuju, takže já jsem se tě chtěla zeptat...kolik...Ty jezdíš jako vedoucí na tábory.

R: Ano je to tak.

J: A kolik let už jsi vedoucí?

R: Počkej, já se zamyslím chvilku. Já myslím, že jsem poprvé byla asi v šestnácti, takže pět let. Asi tak.

J: A jaký to jsou tábory, na který jezdíš?

R: Tak. Jsou to letní i zimní tábory, se kterýma mám zkušenost a pobytový i příměstský. V létě teda jezdím docela pravidelně na Můj první tábor, což je tábor, kde je asi tak kolem padesáti dětí. Jsou docela malé, zhruba šest až osm, devět let. Pro spoustu dětí je to první nějaká zkušenost s táborem, kde jsou takhle sami bez rodičů, nebo tak? Někdy tomu říkáme trošku baby tábor a tak to je takový dost hravý a je tam velká ještě poměrně péče o ty děti, že jo. Ráno, přes den, večer prostě. A tak a mě to docela vyhovuje, jako mě to... já to mám ráda. A potom, kdybych se moc zakecávala, řekni. No a potom jsem byla několikrát na nějakých, pak jsem byla i na jiném táboře, třeba jsem asi jednou nebo možná vícrát i se staršíma dětma trošku v létě. Ale zase pobytový tábor. Bydlí se v budově a takže není to stanovej, nebo tak a zase nějaká třeba celotáborovka nebo tak a různý hry. A potom v zimě, tak to jsem byla na jarňákách vlastně nebo o jarních prázdninách na táboře, kde se lyžuje nebo jezdí na snowboardu. A tam jsem teda i vedla lyžařský družstvo. Takže tam je to tak, že napůl, řekla bych, je to o tom, že člověk se věnuje těm dětem na tom svahu a napůl vlastně zase dělá hry a stará se o ně a tak podobně. A potom mám ještě zkušenost se příměstským táborem. A to hlavně teďka teda s hudebně-dramatickým a tam to má svojí specifickou podobu. To znamená, že kromě nějakýho klasickýho, nevím, seznamování a to, tak tam hlavně vyloženě trénujeme. Máme na to docela málo času, ale trénujeme těch pár dní úplně do pátku představení, který potom v pátek se hraje pro rodiče, nebo pro toho, koho si ty děti pozvou. Musím říct, že mě to moc baví, je to super a loni se to strašně povedlo a vlastně ještě dvakrát do toho tejdne, řekněme, tak půlden nebo dvě odpoledne, tak vlastně jsou i nějaký jiné

program, někam se jde, třeba do nějakýho jako divadla na prohlídku nebo nějaká prostě jiná aktivita. Takže, aby to bylo trochu různorodější.

J: Jela jsi někdy na tábor pro děti se specifickými potřebami?

R: Nejela, ale. Nejela, ale myslím si, že jsem se setkala na táboře s dětma se specifickými potřebami, i když to nebyl tábor přímo zaměřenej. Tak, takže tak, ale přímou zkušenost jako s táborem, který by vyloženě na to byl zaměřený, nemám.

J: No a teď taková otázka ode mě přijde. Jak jsi se k tomu dostala k těm táborům? K vedoucívání?

R: No tak vlastně já jezdím na tábory, který organizuje Dům dětí a mládeže Prahy 2 a já jsem vlastně už jako dítě tam chodila na kroužky a jezdila na tábory a vůbec se účastnila všelijakých akcí. No a myslím si, že jsem tak trochu plynule přešla z pozice účastníka do pozice toho vedoucího. Myslím si, že mě vždycky asi bavilo jako dělat s lidma. Jsem od přírody docela taková hravá a baví mě to a baví mě pracovat s dětma. Takže, když se sháněl vedoucí, tak se na mě asi nějak myslelo částečně. S tím, že když jsem měla už nějaký aspoň trochu věk na to, abych mohla bejt vedoucí, tak mě taky vzali.

J: No a jak je to teď, když ti přijde nabídka, že můžeš jet na tady tenhle tábor nebo tak, jak se rozhodneš k tomu, že budeš pracovat na tom táboře jako vedoucí? Na tomhle konkrétním táboře prostě... jakékoliv si představ.

R: Jasně, no, tak řekněme, že přesně řeší se to jakoby každě rok, ale už se tak trochu, asi ne úplně stoprocentně, ale trochu se předpokládá, že třeba na některý tábory, třeba na ten Můj první s těma malejma a nebo na ten zaměřenej příměšťák, protože je to řekněme v DDMku trochu můj obor, tak se trochu počítá, že prostě pojedou. Samozřejmě jako nikdo nemůže nutit, ale rozhoduju se asi podle toho, pokud můžu, tak spíš jedu, protože baví mě to. I když to může být někdy náročné, tak teď mě to baví. Je to fajn a zároveň, jako co si budem jako jasně, primárně to dělám, protože mě to baví, ale jsou z toho i nějaký, neříkám, že jako strašně těžký, ale jsou z toho nějaký peníze, což prostě ve chvíli, kdy jsem student, který bydlí sám, tak je to taky fajn bonus. Řekněme. Ale rozhoduju se na základě toho asi... Jo, ještě se rozhoduju podle toho, pokud je to třeba v zimě, tak ohledně školy, protože pokud vím, že bych třeba měla nějaké, asi... cítím, že by to dělalo velkej problém ve zkouškovém nebo něco takovýho, tak pokud vím, že může jet někdo jinej a není to jako nutnost, tak to se třeba stalo letos, tak vlastně řeknu, že ne. Záleží taky, jaký lidi vím, že pojedou na ten tábor, ale není to primární. Jakože jezdím. Nejsem ten, jako je fajn, když tam jsou fajn vedoucí, ale nejsem ten člověk, co jezdí na tábor, aby tam mohl chlastat s vedoucíma jinejma. Ale jezdím tam primárně kvůli těm dětem. Takže to není pro mě rozhodující faktor, ale přesně pokud vím, že by mi to hodně zasahovalo do něčeho jinýho, tak jsem ochotna to změnit a třeba jednou nejet prostě, protože vím, že zase pojedou někdy někam jinam. Takže tak. Jestli je to dostatečná odpověď, nebo?

J: To byla krásná odpověď. A co si myslíš, že ti tábory přinesly? Co ti to dalo? Nebo co ti prostě bytí vedoucíma na táboře...

R: Jasně, jako je to fakt skvělá zkušenost. Myslím si, že jako to je spousta věcí, co to člověku dává, ale co bych tak asi vypíchla, tak je určitě, částečně člověk jako...Člověka to vycvičí... nebo mě to vycvičilo... jakože jo dobře nebudu mluvit obecně. Každýmu to dá něco jinýho. Ale trošku ještě víc posune v toleranci. Protože já se tam třeba vídám s lidma se, kterýma se (teď myslím vedoucí, nemyslím děti, děti, třeba některý znám trošku, ale nebo je vidím po roce, nebo je vídám někde občas,) ale hlavně ty vedoucí, i když je znám a vídám je třeba několikrát i tejdne během roku, tak vždycky je to třeba na chvíli. A ty tábory jsou hrozně intenzivní. Je to tejdne, ale vlastně se vidíte dvacetčtyřisedm. A můžou tam vznikat dost třecí plochy a není úplně jednoduchý vždycky s těma lidma vyjít. Spousta z těch věcí vzniká trochu zbytečně, ale tak je tam prostě třeba stres nebo něco se musí rychle vyřešit. Taky už jsme unavený, jo? Takže třeba prostě od nějakýho třetího dne už se to může dost projevovat. A tak, ale myslím si, že to člověka naučí toleranci a taky, i když bejt na ostatní... dělat něco pro to, aby i ostatní se cítili dobře, ale zároveň se taky nad to trošku povznýst. Protože já jsem z toho ze začátku byla třeba hrozně špatná. Ale tak to je obecně trošku můj problém, řekněme, nebo tak. Že když mi přesně někdo řekne jako: "Ale to mělo bejt hotový, udělaný!" tak jsem z toho byla hrozně špatná. A už se nad to dokážu trošku povznést a taky se sama za sebe buď postavit a nebo přesně to nechat běžet. Jo, jako myslím si, že to člověka naučí trošku taky nějaký organizaci nebo organizovanosti v tom smyslu, že je potřeba prostě něco udělat, a tak rovnou navrhneš, tak já udělám tuhle část, jako kdo udělá tuhle část nebo. A samozřejmě učí to obzvlášť, když je člověk s malejma dětma na pobytovým táboře. Ale vlastně na všech typech táborů, s jakoukoliv věkovkou a jakýmkoliv typem tábora, tak to učí zodpovědnosti rozhodně. Protože to spousta lidí říká, jakože seš vlastně, když děláš s dětma, tak seš pořád jednou nohou v kriminále a je to pravda. Je to prostě tak, ale ty... musí ti to stát za to to dělat. Prostě tohle to se nedělá pro peníze. Musíš k tomu mít nějakou fakt dobrou motivaci a to je to, že mě to baví. Dává mi to smysl. Víím, že kolik mě toho dali tábory jako dítěti, jako účastníkovi, a dává mi to toho spoustu právě i jako vedoucímu. Ale učí to fakt podle mě velký zodpovědnosti, víš, že se o to dítě musíš postarat. Prostě nesmí se ti žádný ztratit, nemůže se mu jen tak nic stát. Prostě chceš, aby ten program byl dobrej. Takže opravdu, no nějaká jako zodpovědnost. Další věc a určitě to řešit různý typy situací, nejenom teda mezi těma jinýma vedoucíma. Třeba jak už jsem trochu zmínila. Ale taky i třeba s těma dětma, nebo mezi těma dětma. Jo, obzvlášť přesně zase každá věkovka má své specifikum, ale obzvlášť u těch menších, člověk do toho musí třeba částečně ještě vstoupit. I když je chce nechat, aby si trošku něco pořešili. Ale přesně všimát si takovejch věcí, jako jestli se nějaký dítě, pokud' opravdu je třeba malý a ještě nebylo nikde jako takhle, jestli se prostě někde fakt netrápí. Jo jako zas na druhou stranu. Jako jak ho v tom podpořit to není přesně jako najdu to a pošlu to dítě domů, to vůbec. Ale jak můžu nějak pomoci s tím, aby to bylo víc v pohodě, nebo jestli se nerozjíždí nějaká šikana na těch pokojích třeba a podobný věci. Takže bejt všímavěj, řekla bych, a trošku citlivej vůči těm potřebám. Myslím si, že to rozvíjí taky empatii, protože je tam spousta lidí, spousta různějch lidí s různějma potřebama ve specifický situaci. Říkám, je to intenzivní. Ten tábor, je to jiný, než když se s nějakým vídáš na hodinu tejdne a takže řekla bych, že to rozvíjí i nějaký sociální jako skills, schopnosti komunikace, řešení situací a podobně. No, takže to jsou asi jako věci, co mě teďka k tomu napadají.

J: Takže když se řekne slovní spojení motivace k táborům, co si u toho představíš ty?

R: Jako ono to bude znít hrozně jednoduše anebo banálně, ale mě to prostě naplňuje. Jako z velké části mě naplňuje činnost s dětma, práce s lidma. Je to... Přijde mi, že je to krásný spojení. Prostě volnočasová pedagogika je něco, co mi hrozně dává smysl a vlastně mi to přijde strašně krásný, protože je to zábavný. Je to částečně, ale se tam ty děti můžou i něco naučit trošku. Ať už to jsou jednotlivé třeba nějaký vědomosti nebo schopnosti prostě a nebo taky přesně nějaký dovednosti v rámci toho, že jsou v takovém specifickém prostředí. A pokud můžu být toho součástí, můžu k tomu nějak napomoci, tak jsem za to ráda. Takže tohleco je asi hlavní motivace. Přijde mi, že to dává smysl. Baví mě to. Naplňuje mě to. Mám ráda tu práci s těma dětma. A přesně vím, že tam vznikaj velký zážitky, který si člověk dlouho pamatuje. A vlastně jo tím, že vím, jaký to je být i na ty druhý straně, tak si myslím že to dokážu dost docenit a jako stojí mi za to, i když mě to někdy třeba trošku přesně unavuje, štvě nebo něco, tak mi to stojí za to, protože vím, co všechno to může znamenat pro to dítě.

J: A když už si to teda zmínila, jaká byla tvoje motivace k ježdění na tábory jako dítě?

R: Jo, no tak mě, já jsem se vždycky na to strašně těšila. Přesně je to zábavný, je to prostě super. Člověk je tam s dalšíma dětma a skvělýma vedoucíma a v určitým prostě prostředí. A já jsem vždycky hrozně měla ráda, že se na něco hrálo, ty celotáborovky jo. Vždycky, jako když se tam vytvořil nějaký příběh jako atmosféra a tak a pak ty jednotlivý hry. Myslím si, že jsem fakt trochu soutěživá tak, aby se dalo hrát, ale fakt jsem hodně hravá, takže mě to strašně bavilo. Vždycky je to částečně nějaká zábava, nějaký dobrodružství. A hrozně mě to bavilo a těšila jsem se i na ty děti, protože měla jsem zkušenost s tím, že většina těch dětí byla jako fajn a některý byly vyloženě super a našla jsem si tam nejlepší kamarády některý nebo tak. A takže to bylo třeba v období i částečně.... Já jsem jezdila docela dlouho, jezdila jsem od malička do dospělosti v podstatě až na jeden takovej tábor, kde jsem byla jako účastník...A vím, že třeba v období puberty. Tak jsem vždycky na to čekala úplně jak na spásu, protože jsem neměla úplně dobrý vztahy s vrstevníkama, kterých jsem vídala denně ve škole, ale na těch táborech, tak tam byli skvělí lidi a hrozně jsem se na to vždycky těšila, takže určitě kvůli těm lidem, kvůli tý partě. A teda zároveň i kvůli tomu programu prostě. Měla jsem to ráda, pro mě to byl jako skvělejší způsob, jak ten čas trávit a taky mi to spoustu věcí jako naučilo. Přesně ne vždycky to bylo úplně pro mě jednoduchý, ale stejně jsem byla hrozně ráda. Dycky jsem se těšila, že pojedou znovu.

J: Ted'kon zase v současný době, když jseš vedoucí, máš něco, nějaký motivátor, bez kterýho by si na ten tábor nejela? Jakejkoliv tábor? Někakej faktor, bez kterýho by se na ta... bez kterýho se prostě na táboře neobejdeš, nebo něco, co kdyby ti tam chybělo, tak prostě musíš říct, ne na to...na ten tábor?

R: Myslím si, že bych asi nedala, kdyby ten tým těch vedoucích byl složený opravdu z lidí, se kterýma si nasednu. To neznamená jeden člověk. To znamená, jako že bych tam neměla nikoho. Já tam potřebuju mít aspoň jednoho člověka, u kterýho vím, že minimálně mu můžu něco říct. Postěžovat si, když mě to bude štvát nebo se s ním poradit nebo cokoliv. Ale prostě ve chvíli, kdy bych měla pocit, že je to fakt nepřátelský celý

to prostředí, tak to bych, si myslím, dost těžce nesla. A nevím, jestli bych jela. Asi bych řekla, že se mi to nehodí. Holt. Takže to si myslím, že by byl jako velký problém, kdybych měla pocit, že tam jsem úplně odříznutá, no. To je asi to, co mě teďka tak napadá, prostě je tam potřeba nějaká kolegiálnost a ve chvíli, kdy tam není jediný člověk, se kterým bych se mohla cítit v pohodě, tak je to problém a myslím si, že nemůžu úplně v pohodě pracovat.

J: A ty už jsi to jednou zmínila, ale jak to je pro tebe s tou finanční složkou? Jak to je kolem těch peněz?

R: Já jsem nad tím teď i přemýšlela, jestli říct, že kdyby mi to nezaplatili, ani korunu, tak jestli bych jela? Ale pak mi došlo, že už jsem to tak jeden rok v podstatě měla. Dřív, jasně, taky jsem byla třeba podle mě... ještě jsem nebyla plnoletá, ale to je jedno. Ale myslím si, že kdyby byly nějaké prostě krize a bylo by potřeba, abych jela, tak bych asi stejně jela. A pokud by to pro mě nebylo jako... ve finančním, nějak že bych zrovna potřebovala hrozně moc jako vydělávat ten tejden. Myslím si, že bych stejně jela. Ale jasně, jak je to pro mě s tou finanční složkou. Víím, že na některých táborech se prostě jakoby nedostávají peníze, ale myslím si, že na tom není upřímně nic jako špatného. Je to prostě práce... jako dostávat peníze. Jako je to prostě práce. Přesně jedeš dvacetčtyřsedm v podstatě. Staráš se tam, děláš tam docela vlastně ne úplně nenáročnou práci. Jo, to ohodnocení, který tam je, tak vlastně není třeba nijak úplně velký jako zas tolik. Kdyby se to přepočítalo na ty hodiny, který tam pracuju, jo, tak rozhodně bych měla vydělávat v uvozovkách víc, ale nakonec je na to specifická smlouva a je jasný, že se prostě tolik zaplatit nemůže. Tolik na to není. Ale jo, určitě je to pro mě dobrý, protože, když se mi sejdou třeba dva tábory, nebo letos budu mít vlastně v jednom měsíci tři, tak už je to pro mě fakt dobrá částka. Nevím, jestli tu mám mluvit o konkrétních částkách,

J: To je v pohodě, asi nemusíš.

R: Ale jo, je to určitě, protože přesně vlastně za tejden je to pro mě možnost si vydělat nějaký jako větší obnos, takže jo, jsem za to ráda, že si tam něco takhle můžu vydělat. No akorát teda, co mi přijde tak, že by za pobytový tábory mělo být rozhodně výraznějš víc než za příměstský. Přičemž ten rozdíl je, myslím, pětistovka, což je opravdu neodpovídající tomu úsilí a náročnosti toho, když děláš vedoucího na jednom nebo na druhým typu táboru. Ty pobytový jsou mnohem náročnější...

J: A ohledně té sociální složky, kterou ti to přinese? Právě ty nové vztahy nebo naučit se nebrat si tolik některý věci, který řeknou lidi v tom stresu. Co je myslíš, pro tebe je nejdůležitější. Co tábory přináší?

R: Já možná nevím nejdůležitější, ale teďka mě napadá ještě něco, o čem jsem nemluvila tolik. Přesně a kromě toho, že se člověk naučí vypořádávat, a to už jsem říkala, přesně s nějakými jako vyhocenějšími chvílkami, který jsou dost často úplně zbytečný. Tak, a to si myslím, že jsem si uvědomila třeba loni v létě dost, na táboře s těma malejma, tak je i nějaký vnímání diverzity. Protože jak jsem už říkala, tak některý děti... Já si myslím, že jako snažím se ke každému tomu dítěti přistupovat nějak jako ke konkrétní osobnosti, ale... některé děti vyloženě můžeme říct, asi, že mají specifičtější potřeby, který já si myslím, že bysme měli minimálně vnímat. Jo, já neříkám, nemusíme být, prostě stoprocentní, nemáme na to třeba správný úplně návod. Nevíme, jak konkrétně na to, ale minimálně to vnímat a nějak s tím pracovat. Máme tam... jelo nám

několikrát dítě, který, myslím, má docela těžký diagnostikovaný ADHD a mívá i zároveň ještě agresivní sklony někdy, s čímž je prostě docela těžký na tom táboře pracovat. Tak to je dítě, který najednou ti začne někam odcházet a začne si tam chodit a hrát s něčím do kolečka. A ty vlastně moc nevíš chvílema opravdu, co s ním dělat. Jako žádný jiný dítě, by se takhle prostě otevřeně, když to řeknu jako v uvozovkách, nedovolilo, prostě se sebrat a někam jít, když se něco třeba všem říká. Ale tohle to je prostě hrozně specifický, nebo přesně jako nějaký dítě do něj omylem žďuchne, strčí, teď on se otočí a vlastně mu jednu vrazí, že jo, protože nedokáže odhadnout to, že to dítě nechtělo a vlastně to bylo jenom trochu, ale jemu to bylo v tu chvíli nepříjemný, takže se hned ožene, jo. Nebo jsme tam měli děti z různých prostředí a zázemí. Měli jsme tam... Vlastně... Teď abych nekecala, ale myslím, že jsou v pěstounské péči ty holčičky dvě. Úplně nezávisle, myslím si, dokonce na sobě. O jednu se starají její prarodiče, který už jsou docela v letech. A myslím si, že by možná sami docela ocenili nějakou péči a tohle je prostě asi sedmi nebo osmiletá holčička a je to... Je to vidět, je to prostě, já jí nechci škatulkovat rozhodně nic takového, ale prostě byla jiná ve spoustě věcech a myslím si, že bylo trochu složitější pro ni zařadit se do toho kolektivu. Rozumí, vnímá ty věci asi trochu jinak. Není to prostě úplně klasicky. Potom jsme měli jednu jinou holčičku přesně a ze začátku jsme vlastně říkali prvních několik dní, jako: "To je úplně strašný s ní. Jako nejzlobivější dítě tábora, rozhodně. Neustále vyžaduje pozornost, za jakoukoliv cenu potřebuje být středem dění, urvaná, věší se na někoho, dělá, co nemá, co se přesně řekne, že se dělat nemá." Ale tam šlo opravdu o tu pozornost a ona to je teda holčička, která je asi, nevím, jestli v pěstounské péči, nebo je adoptovaná. Nejsm si stoprocentně jistá, ale pak jsme to... vlastně jsme se koukli do papírů a zjistili jsme, že je tohle ta holčička a člověk na to začne nahlížet trochu jinak. To není, že by řekl jo, no tak to je ona jako ta, to je prostě z tohoto toho prostředí, tak mávneme nad tím rukou, to ne. Ale člověk se nad tím trochu zamyslí a vlastně když k tomu dítěti má potom nějaký možná úplně stačí laskavější přístup. Prostě ne, že bych na ostatní děti nebyla laskavá, nebo se nesnažila být, ale prostě trochu na to člověk nějak kouká jinak. A vlastně jsme si k sobě potom docela i našli cestu s tou holčičkou. Myslím si, že se to dává člověku fakt možnost nahlédnout do té diverzity toho sociálního prostředí a i z toho se něco přiučit. Nebo jsme tam měli děti, který vím, že jsou z pěti dětí. A byly tam dvě z nich. Vlastně jejich tatínek si prošel nějakým velkým zdravotním problémem a stále přetrvává. A ve chvíli, kdy je upoutaný na vozíček a nedokáže sám sebe plně obsloužit. Mají zhoršenou komunikaci, on je třeba v podstatě neslyšící skoro a tak podobně. A přesně a je jich doma pět těch dětí a jejich maminka je za mě super hrdinka a tak. Tak ale přesně, ale vlastně jako to člověk si říká, poznal by to vůbec na těch dětech? Jako vlastně, ani ne. No tak dobře holčička šestiletá trochu tišší, ale vlastně usmívavá, jo, tak je trochu možná jenom stydlivka, ale ty děti byly hrozně v pohodě. A je to takový hrozně se člověk zamyslí nad těma příběhy a odsudama a říká si, poznal by to na první dobrou na těch dětech? A jako jak je to ovlivňuje? A je to fakt zajímavý. Potom oni ty děti dost jsou často ochotný si s tebou i o tom povídat mnohem víc než dospělí. Oni jsou k tomu otevřený a berou to jako fakt a úplně v klidu ti to řeknou. To je taky hrozně zajímavý studovat trochu dětskou duši takhle, no už z toho náhledu, když seš dospělej. Jsem se rozkecala, ale teda tohleto jsem chtěla říct, že je zajímavý.

J: Ne, to je dobrý, a když jsme se k tomu i dostali, tak ty zkušenosti, co ti ten tábor přináší? Ať už... co by si řekla, že jsou ty hlavní? Ať už ty, co se ti hodí třeba v pracovním životě, nebo co se ti hodí naopak? Jestli to děláš i z toho, že by se ti to hodilo v budoucnu do práce, nebo se ti to hodilo jenom jako praxe do něčeho, nebo jestli tam máš i nějakou takovejhle?

R: Zkusím být stručná. Myslím si, že je to dobrý trénink na zvládnání různých situací, i z toho ohledu, že se je snažím zvládat nějak jako lidsky a pedagogicky trochu dobře, protože pracuju s dětma celoročně. A jak prostě udržet klid i v nějakých situacích, kdy člověk je už docela naštvanej. Takže nějaký ty hlavní zkušenosti, co můžu využít v praxi? Tak myslím si, že je to teda to, že se naučím asi zvládat některý různé situace, který potom, když dělám s dětma celoročně, tak se mi hoděj i tak. Zvládnání nějakýho třeba i trochu... nějakých silnějších emocí, jako když je člověk naštvanej, trochu frustrovanéj třeba už i. Tak se s tím ale naučí nějak pracovat, a to se rozhodně hodí. Hodí se mi to v tom, že tím, že studuju teda pedagogickou fakultu a chtěla bych, nebo mám to rozhodně jako možnost, kterou vidím docela reálně, realisticky... Chtěla bych pracovat jako pedagog asi jako učitelka a tak si myslím, že se mi to dost může hodit i do mého budoucího povolání. Kromě toho teda do té volnočasový pedagogiky, kterou už teďka dělám, vlastně dělám i nevolnočasovou už, takže tam se to může hodit. A zároveň to upřímně беру trochu i jako trénink, protože bych chtěla mít děti svoje a tam jako ten vztah, že jo, je specifickéj a tam člověk opravdu chce bejt tím nejbezpečnějším prostředím a dělat to co nejlíp. Což i tady to chci dělat co nejlíp, ale vlastně vím, asi si uvědomuju, že když tady člověk trochu selže, tak pokud k tomu zaujme nějaký postoj, tak ty děti to nepoznamená nějak fatálně. Ale vlastně už si můžu některý věci trochu vyzkoušet na ty svoje vlastní, protože tam přece jenom člověk, když rodič, tak už bych chtěla nějak trochu k tomu přistupovat, že aspoň trochu ví, co dělá. Což asi stejně si to trochu maluju. Ale myslím si, že je to dobrý trénink i na to, až člověk jednou bude mít děti, tak aspoň ví, co od jaký věkovky už může očekávat, má to určitý společný specifika.

J: A když si ještě jenom zmiňovala, že tě to bavilo vlastně ten program jako dítě, tak myslíš, že je pro tebe pořád důležitá ta složka toho... ta zábavní ta, aby tě to bavilo, prostě ten tábor?

R: Určitě, jo, je to tak. Mě musej věci bavit, jinak myslím, že nejsem schopná je dělat zas tak dobře. Takže a zase já se dokážu nadchnout pro kde co. Ale jo, určitě mě to baví. Když to jsou nějaký jako detaily anebo hlavně když vidím, že ty děti z toho mají radost. To je jako asi, tu atmosféru, třeba takovou jako trochu pohádkovou, nebo tak, to ocení hlavně ty menší. Ale je to super, baví mě to. Ať už to jsou jednotlivý ty hry, vlastně i jejich jako vymyšlení. Nebo potom, když to probíhá přímo a potom, když se třeba s těma dětma bavíme, co je bavilo. A teďka oni to říkaj, je to hrozně hezký, no je to kouzelný. Takže určitě baví mě to, jako mě samotnou. Je to pro mě určitě důležitý, aby mě to bavilo a zároveň mě baví, že to baví ty děti.

J: To je hezký a měla jsi někdy, když jsi jela na tábor nějakou překážku nebo něco, co hovořilo proti tomu abys tam jela nebo něco, co si prostě musela překonat? Něco, co hovořilo, prostě proti tomu, abys jela jako vedoucí?

R: No. Jako nebylo to asi natolik abych nejela, nebo teda někdy jsem někam nejela, ale to bylo spíš teda z časovejch důvodů. No asi si myslím, že občas jsem zvažovala třeba právě to složení toho vedoucího kolektivu, že jsem třeba měla pocit, že tam úplně nemám jako partáka k sobě. Což je trošku blbý. Je to takový, jako že tam no... že tam nemám vyloženě přesně partáka, bych to nazvala. Je to... můžu třeba s těma lidma... vlastně je mít ráda, můžu je respektovat určitým způsobem, ale nejsou v týhlectý... Nemáme spolu jako tenhle typ vztahu, kterej za mě je dost docela potřebný a dost to usnadňuje, nebo tak. Jako je to takový jednodušší, úsměvnější potom. Takže asi to bylo, co jsem trošku si říkala, jestli mi to vlastně za to stojí, jestli to nebude spíš nepříjemný, no, jestli tam mám někoho, nějakýho toho partáka. No tak to asi byl důvod, proč jsem zvažovala, jestli jet nebo nejet.

J: A co ti pomohlo tyhle neshody překonat? Nebo jak jsi vyřešila tady tuhle situaci?

R: Myslím si, že z velké části tím, že prostě opravdu já ráda tam jezdím kvůli těm dětem, takže jsem si prostě řekla, že mi to za to stojí, že ty děti mi to vynahradí. No, takže tak prostě jsem si řekla, že to za to stojí a že ty, že ty děti jsou super a že to ten tejděn zvládnou. A přesně to není, že by všichni byli nějaký špatný ty vedoucí nebo tak, ale i když jsem se necítila třeba až tak komfortně v té skupině, tak prostě nevím, ty děti mi dokázali ten den zlepšit, i když to člověk musí furt hlídat, starat se o ně, všechno tak... A taky někdy zlobej... Tak, ale prostě ty děti jsou super a mi to vrátí. I když jsem třeba potom hrozně unavená, tak mi to určitým způsobem dodává, strašně ta práce s dětmi, nějakou vnitřní energii a hrozně mě to naplňuje, takže si myslím, že to mi dodává vždycky jako tu sílu to zvládnout, i když mě všechno ostatní třeba štvě. Takže myslím si, že opravdu ty děti byly tím důvodem, proč jsem si řekla, že mi to za to stojí

J: Tak, jo, já ti moc děkuju. Moc moc děkuju. Je něco, na co jsme podle tebe zapomněly ohledně tvojí motivace k tomu být vedoucí na táboře?

R: Asi mě nic nenapadá. Kdyby mě ještě něco napadlo, tak ti dám vědět.

J: Tak jo moc ti děkuju.

Rozhovor 5

J: Tak souhlasíš teda s tím, s účastí na výzkumu a s tím, že to bude nahrávaný?

R: Ano, souhlasím.

J: Dobře, tak jo, první otázka ty jsi teda vedoucí na táborech? A jaký to jsou tábory?

R: Tak je to tábor vlastně Sportovní dětské léto, který je určený pro děti, které mají nějaké tělesné nebo mentální postižení, ale také pro jejich kamarády. Takže máme jak děti s nějakým postižením, tak úplně normální děti bez jakékoliv diagnózy. A je to příjemný tábor pro všechny.

J: A kolik let se tomuhle tomu už věnuješ?

R: Už jsem na tom táboře byla tři roky, letos budu počtvrté.

J: Jak jsi se k tomu dostala?

R: Přivedla mě na to moje kamarádka, která se mě zeptala, jestli nechci jít s ní a mně se to líbilo, protože jsme společně jezdili na tábor. Tak to bylo takový příjemný prodloužení našich táborových let.

J: Teď kon teda jako kdyby ti přistála nabídka, můžeš si představit jakýkoliv tábor a přistane ti nabídka, kde ti říkají, můžeš s náma jet na tábor. Co by...? Jak na to zareaguješ? Nebo, co by pro tebe bylo důležité, aby jsi řekla ano?

R: Hlavní motivací by pro mě určitě bylo jet tam s někým, koho znám, kdo by tam se mnou dělal toho vedoucího. Protože tím, že většinou tábory jsou minimálně týden někdy třeba i čtrnáct dní nebo déle, tak by pro mě asi nebylo představitelné, tam být sama a chtěla bych tam být s nějakým kamarádem, nebo tak v partě. To by pro mě bylo důležité. A potom by pro mě byla určitě zajímavá nějaká třeba finanční odměna, abych si podle toho spíš mohla to léto zorganizovat. Kdyby byl ten tábor zajímavý sám o sobě, tak by to třeba nebylo tak důležité, ale určitě by to pro mě bylo něco, o co bych se zajímala.

J: No a tábory, jak by si shrnula tábory pro děti s postižením, je to pro tebe to, čemu se chceš věnovat do budoucna?

R: Je to fajn výzva, protože chci jednou dělat učitelku vlastně v normální škole, tak tím pádem pracovat s dětmi, které mají nějaké výraznější postižení je velká výzva a posouvá mě to dál potom v práci si těmi, kteří žádné postižení nemají. Ale vyloženě se tomu věnovat neplánuju.

J: A kdyby si měla shrnout slovní spojení motivace k táborům, moje motivace k táborům, tak co by si tam řekla, že jsou tam důležité témata pro tebe?

R: Vyloženě slovní spojení, nevím, jestli je to odpověď na tu otázku, tak mě napadlo příjemné prázdniny. Nevím, jestli to mám ještě nějak rozvést?

J: Jako klidně to rozveď, no.

R: Právě určitě je to spojené s tou motivací, že bych chtěla, aby to byl fajn strávený čas, který pro mě nebude jenom práce, ale bude to mít i nějakou vlastní přidanou hodnotou. Ale zároveň tím, že to pořád práce je, tak bych chtěla, aby po té pracovní stránce mě to nějakým způsobem posunulo dál, ať už zkušenostma nebo finančně třeba.

J: Myslíš, že ti jezdění na tábory nějakým způsobem obohatilo, že ti to něco dalo, že tě to něco naučilo, nebo tak?

R: No myslím si, že minimálně ve srovnání s lidmi, co na tábory nejezdili, tak vím, jak to probíhá, o čem to je a že ne... že to není jenom růžová pohádka...že třeba těch čtrnácti dnů... Ale že se tam občas stanou i nějaké neshody a někdy je to náročný. Někdy si chce člověk odpočinout. Ale že tohle všechno se ve finále musí zvládnout, takže určitě.

J: No a co myslíš těma neshodama?

R: Už jenom z toho, že člověk je někdy unavenej. Je to třeba čtrnáct dní, pořád se stejnými lidmi, takže občas má člověk pocit, že by chtěl být sám. A to není vždycky úplně možný. Jelikož třeba když právě je vedoucí, furt vymýšlí nějaký program, někoho hlídá, tak občas prostě by nejradši odešel a byl pět minut sám. A to není vždycky možný. Takže to má i takovýhle výzvy. Teď jsem zapomněla, co byla ta otázka...

J: Co by sis spojila s motivací k táborům? Co bys řekla?

R: Tak to je asi už dobrý, asi už všechno.

J: Tak jo a je nějaký motivační faktor? Něco, bez čeho by si na tábor nejela? Nebo kdyby tam bylo nebo nebylo, tak by jsi na to musela říct ne?

R: Určitě bych řekla ne na tábor, kterej bych měla pocit, že je nějak jako pochybně zařízenej a že tam není dobrý vedení a není to nějak organizovaný, že tam je třeba... není vyřešená strava, jídlo nebo klidně třeba hygiena nebo bezpečí. To by pro mě bylo důležitý. A co by naopak pro mě byla motivace jet, tak by určitě bylo nějaký hezký místo, zajímavěj program a přesně, že s tím dal někdo záležet a ví, proč ten tábor pořádá a nechce si na tom jenom jako vydělat, že mu tam přijede šedesát dětí, ale opravdu tam má nějakou myšlenku.

J: A ještě nějaký věci?

R: Potom mi přijde, že už bych se opakovala. Že zase prostě parta. Finance. Dobý je taky časový rozložení. Kdyby to bylo v nějakou část léta, která by mi vyloženě nevyhovovalo, tak bych samozřejmě nejela, protože i ten čas je důležitěj. A asi bych se třeba i víc radila k táborům, kde jsou stany s podsadou než třeba vyloženě chatky. Takovej ten jako moderní tábor. Radši bych nějakou tu ne úplně divočinu jako ve stanu na zemi, ale ty stany s podsadou bych asi taky upřednostňovala.

J: Ty jsi jezdila na tábory jako dítě?

R: Ano!

J: A myslíš, že to pak hraje nějakou roli v tom, že pak děláš ty vedoucí na táborech?

R: Určitě jo, protože mi ty tábory... ze začátku mi hodně chyběly, tak to bylo takový příjemný prodloužení si toho ježdění na ty tábory. A teďka už mě spíš baví ta druhá strana, že přesně člověk si zažije spíš tu zodpovědnost a mít to hraní a užívání si. Ale zase si užívá jiný věci a naučí ho to přesně se podívat na ty věci z obou stran.

J: Takhle, myslíš, že ti teda ježdění na tábory přineslo nějaký benefity? Nějakěj, co by tě napadnul?

R: Určitě, jako každý místo, kde se setkávám s různějma lidma, tak určitě to byly nějaký sociální dovednosti, taky právě to, že je člověku čtrnáct dní (já jsem jezdila na tábory na 14 dní, kde se přespávalo v lese nebo u lesa vždycky přírodě) tak pro mě bylo taky fajn si zažít takovou trošku ponorku, že opravdu, když je člověk s partou kamarádů čtrnáct dní v kuse, tak potom už ho prostě, začnou štvát i ty který má rád a právě si to jako uvědomit, že to je normální a že to není nic špatnýho. Přesně, že i ten nejlepší člověk tě jednou bude štvát. A

taky mě určitě tábory naučili být trošku míň dámička a trošku se víc umět odvázat a přesně se nebát toho, že někde se prostě myje jednou za pět dní. Nechtěla bych, aby to bylo můj standard, ale dá se to zvládnout.

J: A jezdění jako vedoucí, přineslo by to nějaký takhle benefity, který bys dokázala popsat?

R: Jako vedoucí určitě hlavně tu sociální stránku. Ve smyslu vyjít se všema, nebát se trošku vyjít ze svojí komfortní zóny, když něco domlouváme nebo vymýšlíme. Myslím, že ty další věci přišly až potom s tou zkušeností vyloženě vedoucího, ale z toho dětskýho pojetí to teda byla spíš ta socializační stránka.

J: No, a tak se můžeme i zaměřit pak u toho dospělýho na ty jednotlivý benefity. Jak bys popsala teda ten tvůj vztah k tomu finančnímu benefitu?

R: Můj vztah k finančnímu benefitu je takovej, že čím míň jsou tam jiný benefity, tím víc je ta finanční stránka zajímavější. Ve chvíli, kdy přesně pojedou s partou kamarádů jako vedoucí, tak pro mě ty finance nebudou pak tak důležitý, protože kromě práce to budu brát i trošku jako výlet s kamarádama a v tu chvíli ty finance nejsou tak důležitý. Představa, že bych někam třeba měla jet sama, tak ta finanční hodnota by pak byla velká motivace, protože bych se tam asi necítila ze začátku úplně dobře, protože bych tam nikoho neznala.

J: A jak jsou pro tebe důležitý ty sociální benefity? Ty jsi říkala, že to taky velmi důležitým místě? Jako právě jak dětská skupina, tak dospělí?

R: Jo určitě, co se týče dospělých, tak tam opravdu je důležitý to, že se známe a že hlavně člověk může prostě tak trošku vypnout z té role toho vedoucího a na chvíli bejt trošku sám sebou. Vypnout tu zodpovědnost. Samozřejmě v časech, kdy je to možný. Ne, během aktivit. A u těch dětí, tak jakožto budoucí učitelka, tak k dětem mám blízko, že se s nimi, si myslím, dobře pracuje a myslím, že je to smysluplná práce. Ale přijde mi, že k dětem si většinou člověk cestu najde jednoduše, ať už jsou jakýkoliv a nemám s tím vyloženě problém. Ještě jsem se nesešla s dítětem, se kterým bych měla vyloženě problém.

J: A jak moc je s tím, že jezdíš teda na tábory s lidma s postižením? Jak moc je pro tebe důležitý ten zkušenostní benefit? Jak už pak do budoucí práce, nebo jako mít to splněný jako praxi na něco, nebo mít jenom v životopise? Nebo i jiný věci, prostě zkušenosti.

R: To je spíš pro mě důležitý jako osobně a přesně je to nějaký uvědomění si toho, že tohle je ten v podstatě extrém, do kterýho já se nikdy nedostanu ve svojí práci. A je to pro mě fajn vidět a mám pocit, že si pak víc vážím těch dětí, který řeší zase jiný problémy. Taky žáci bez postižení nejsou jako bezproblémoví za žádnou cenu. Člověk je potom takovej víc vybavenej a váží si, že ty děti něco zvládnou a že řeší...že se může zaměřit na jiný věci, takže určitě v tomhleto ohledu jo.

J: No a jak bys pak popsala svůj, ten jako zábavový benefit nebo tu zábavu, kterou to přináší?

R: No třeba právě na ten tábor s dětmi s postižením, tak tam jsem s mojí dlouholetou kamarádkou a právě si nedokážu úplně představit, že bych tam byla bez ní. Kdyby mi jeden rok řekla, že tam nepude, tak bych si asi upřímně tam nešla, nebo bych to jako hodně musela promyslet, protože je to pro mě kromě té zkušenosti taky

velká motivace je, že spolu trávíme čas, společně to sdílíme, takže. Asi takhle bych popsala zábavový benefit.

J: To je hezký. No a zažila jsi někdy jako vedoucí na táborech nějakou krizi?

R: Zažila jsem krizi první rok, kdy jsem vlastně poprvé zažila těch pět dní v kuse. A tak nějak jako uprostřed, možná spíš i ten jako čtvrtý den, že už fakt ke konci tak bylo potom hodně náročný se jako těšit se tam zase vrátit. Určitě jsem nezvažovala, že bych tam nešla, ale bylo to hodně takový, že už jsem se hodně přemáhala. Člověk si opravdu vyzkoušel, že i když to vlastně není nějak jako náročná, fyzicky, náročná práce. Takže ta vlastně psychická stránka věci není úplně k zahazení a opravdu se to může projevit, což mě třeba do ty doby nepřišlo, takže to byla spíš taková jako šok lekce v jednom. Lekce šokem.

J: A jak jsi to překonala tady tyhle jako krize?

R: No tím, že to bylo ke konci, tak jsem se kousla. A potom přesně, když jsem...taky jsem to mohla probrat s kamarádkou, která to...která vlastně na tom táboře byla taky. A vím, že mi tenkrát řekla, že se cítí dost podobně, že je taky unavená a vlastně tady to jako ta empatie, že je normální se takhle cítit, mi hodně pomohla prostě v tom potom to dodělat a zvládnout. Ve finále jsem byla ráda, že jsme to zvládly.

J: Je myslíš něco, co jsme ohledně tvójí motivaci k tomu být vedoucí na táborech zapoměly říct? Něco, co je podle tebe důležité zmínit?

R: Ne, nic mě nenapadá.

J: Jak dlouho by si se chtěla věnovat tomu jako vedoucování na táborech?

R: To je dobrá otázka, no určitě do té doby, než budou na plný úvazek učit si to dokážu představit. Nevím, potom s prací na plný úvazek si to úplně představit nedokážu, ale neříkám, že ne, jenom teďka v týhle chvíli je to pro mě trošku takový zvláštní, takže asi ne.

J: Chápu a ohledně přístupu. Jaký je pro tebe důležitější tvůj pedagogický přístup k těm dětem? Jestli by sis... jak se snažíš přistupovat k těm dětem, jak se je snažíš vést, jak se... Jak to máš vlastně v hlavě srovnaný?

R: Na těch táborech je to hodně o tom, že tam se vlastně cítím v roli nějakýho primárně hlídače, že primárně mi tam jde o jejich bezpečnost a o to aby se vlastně mohli účastnit všech aktivit a byli a mohli si to užít a byli v bezpečí. Ve škole je to potom jiný, ale co se těch táborů týče, tak tady asi primární tohle a potom sekundárně tak až přichází na řadu nějaká ta zábava a vymyšlení nějakých aktivit. A myslím, že primárně mi tam opravdu jde, právě kvůli tomu specifiku toho postižení o to bezpečí.

J: Jo tak jo, já ti moc děkuji, kdyby si ještě něco ohledně tvójí motivace, co jsme neřekli, měla, tak se neboj to předat a moc ti děkuju.

Rozhovor 6

Já: Tak já se zeptám ještě jednou na nahrávku, souhlasíš s tím, že budeme nahrávaný, když takhle mluvíme?

R: Ano

Já: Souhlasíš s účastí na výzkumu?

R: Ano

J: Jo, takže ty jezdíš na tábory jako vedoucí?

R: Ano

J: A na kolik táborů?

R: Jako na kolika jsem byla, nebo na kolika ročně?

J: Na kolik ročně?

R: No jako na dva, na dva ročně. S tím, že jeden čtrnáctidenní a jeden je týdenní, ale jsou hned za sebou takže...

J: A jaký to jsou tábory?

R: Vlastně asi oba jsou sportovně založený nebo sportovně a na takový ty jako celotáborovka tam je klasická. Jo, je to jak na kreativitu, tak prostě na sport ty tábory oba dva. S tím, že někdy se hraje i třeba divadlo, nebo nějaký scénky si mají jako vymýšlet. Takže obecný tábor, řekla bych.

J: A jezdíš někdy na tábory pro děti se specifickými potřebami?

R: No je to jako spíš, je to tábor od centra, který je pro... zaměřený na sociálně slabší rodiny, nebo děti ze sociálně slabších rodin. To znamená, že samozřejmě mají příspěvky, nebo mají to levnější, že jo, jako letní tábory než asi klasická cena u normální standardní rodiny a jsou to jako děti, který mají spíš ne, že by byly jako nějakýho postižení, nebo tak samozřejmě ale jsou znevýhodněný, vlastně tím jako, dá se říct, životem. Prostě že jako nemají asi takový dětství, jako by si každéj moh jako představit. To znamená, že prostě to jsou děti, který mají třeba gangy. Který už třeba v deseti letech jako kouřili, kámo. Prostě choděj za školu. Jo, nechoděj, ani do školy. Několikrát propadli prostě. Nebo mají prostě těžkou, že jo, situaci prostě v rodině, takže vlastně jako to centrum... Volnočasový centrum jim to prostě jako kompenzuje a nahrazuje jim jako dětství trochu, co ty rodiče jim nemůžou dát, protože jsou třeba furt v práci, no nebo tak.

J: A to je na obou těch táborech?

R: Ne, to je jenom ten týdenní, kterej je v tom srpnu a ten předtím je pro úplně jako klasický děti.

J: Jo a jak jsi se k tomu dostala?

R: Velice traumaticky. Ne. Na... oba tábory jsou od té jako jedny moje spolužačky bejvalý, která má rozvedený rodiče a každéj z těch rodičů má jeden ten tábor, což znamená, že její táta má ten klasicej čtrnáctidenní tábor a ten druhej má s těma, s tím volnočasovým centrem. Tak to je od její mámy. A tam pracujou třeba i lidi, který jsou buď třeba jako je tam jako učitelky, učitelé, nebo jsou tam pracovníci z takovejch těch jako, jak se to jmenuje, úřad prostě. Jakoby na úřadě právě, který se starají o sociálku. Sociální pracovníci jsou to ale jako pracují na úřad, že třeba nebo v těch jinejch centrech.

J: Teď mi vypadla otázka ...jo, jak dlouho už takhle jezdíš na tábory na tydlencty?

R: Na jeden to bude teďka třetí rok na ten s tím volnočasovým centrem a na ten druhej jedu teprv podruhé.

Snad

naposled.

J: A teď... proč snad naposled?

R: Protože jednak oni uvažují o tom, že to zruší už ten tábor příští roky, protože už to funguje jako dlouho a už nejsou asi úplně schopní se starat o prostě to zázemí táborový, protože na to jako by... Chce to jakoby vynaložit hodně financí a úsilí nato to udržovat. Samozřejmě. Takže ty majitelé s tím mají hodně práce. A taky, že... Jo, to je asi vlastně to. Jako děti by určitě měly zájem prostě jezdit. Vždycky se jako přihlásí hodně dětí. No jezdí snad devadesát dětí jezdí na jeden turnus.

J: A to jsou ty sociálně znevýhodnění?

R: Ne, to jsou ty normální a na ten tam jezdí třeba dvacet dětí. Jo, to je fakt jako takovej skromnej tábor ten druhý, že to je jako fakt jenom pro vybrané, dá se říct, no.

J: Díky a teď kon když ti přistane vlastně nabídka, že můžeš dělat vedoucí na tomhle táboře, jakékoliv si představ, co tě přiměje k tomu, aby si na to řekla ano, nebo?

R: Tak určitě bych se jako zeptala na peníze, jako kolik bych za to dostala. To prostě asi je přirozená věc. A taky bych určitě se zeptala na složení vedoucích, jaký tam budou, protože asi velká motivace pro mě je, tam být vůbec na tom táboře, aby si člověk rozuměl s tím kolektivem a ne tam prostě jako třeba čtrnáct dní trpěl, jo, to je fakt na nic. Jo, takže je potřeba si určitě sednout s těma lidma a což já jsem měla štěstí v tomhle případě, že jako na obou těch táborech jsou skvělé party, takže to je vlastně jediný, co mě tam drží. Ale jako dá se říct, že na tom druhým táboře, na tom se sociální tematikou prostě. Tak tam jako jsou dobré peníze, tam jsou i nadstandardní, řekla bych za ten týden. Takže to byla velká motivace určitě, ale taky jsem chtěla jako vypomocť té kamarádce, protože vlastně ona... jsem její pravá ruka na obou, takže si na mě zakládá. Tak jsem jí nechtěla jako zklamat. Jinak bych asi měla asi lepší plán a ten ten první tábor čtrnáctidenní, tak tam jako jsme možná trochu podceněný, na druhou stranu, jako jak říkám, ta parta lidí je zásadní.

J: Myslíš, že ti teda ježdění na tábory něco dalo, že tě to v něčem obohatilo, něco ti to přineslo?

R: To určitě jo. Jednak člověk vyjde ze své komfortní zóny, to jako stoprocentně se mi povedlo a taky já jsem jako člověk, kterej nikdy nemusel se starat o žádný mladší sourozence, nebo tak prostě, jako jsem neměla přístup k dětem vlastně vůbec a trochu jsem se jako bála, jak štitila a teď mi to samozřejmě dalo nějakou novou perspektivu, jak se vlastně, jak se s těmi dětmi zachází vůbec a že člověk musí být jako dost tolerantní i v některých případech, musí se o ně starat, ale může s nima být i sranda. A prostě, takže asi takhle jako dalo mi to asi vlastně toleranci vůči prostě některým věkovým skupinám a ten výstup z komfortní zóny a... Asi určitě mě to obohatilo o nové kamarády jo, jako určitě i ty zážitky, vlastně, co člověk tam prožije, že někde mrzne v lese, když připravuje hru prostě pro děti jo, nebo prostě spí dvě hodiny denně čtrnáct dní, je taky super, ale vlastně pak se na to skvěle vzpomíná. Takže já myslím, že to je taky jako dobrá věc. Co mě přispělo do života

J: A když se řekne jak slovní spojení, tvoje motivace k tomu být vedoucí na táboře, co si k tomu představíš?

R: No asi jako všechno, co jsem řekla, jako teďka to jako shrnutí toho určitě jakoby vydělání si nějakých

peněz, jako protože jsme chudí studenti, takže je to potřeba a taky zažití těch nových zážitků s těma ostatníma vedoucíma, protože to je jako sranda, takže tak.

J: Jo, můžeme si rozebrat jenom ty benefity, co jsi řekla jenom. Jakej je teda ten tvůj vztah, jak by si popsala, k tomu finančnímu benefitu za ježdění? Tvůj vztah k finančnímu benefitu?

R: Pozitivní.

J: Jak moc je to pro tebe důležitý?

R: Je pravda, že bych jako asi, i kdybych měla míň peněz za ty tábory, tak bych tam jela, to je pravda, protože jednak už jsem to slíbila teda a protože je na mě, asi se na mě jako dost spolíhá ta kamarádka, nebo ty hlavní vedoucí se na mě spolíhají. Takže jako. Zadarmo bych nejela, teda určitě to ne zase, ale je pravda, že na tom prvním táboře jsem dostala i větší obnos, než jsem čekala tím, že jsem byla post pod hlavní vedoucí, tak jsem dostala ještě jakoby trošku navrch, než měli klasický vedoucí od jako každého týmu. Ale takže vlastně jako myslím si, že kdybych měla třeba o třetinu míň peněz, tak bych ještě jela. Takže jako zase člověk musí myslet na to ten poměr čas a jako odměna, nebo takhle, že jo, ale že čas hlavně no, ale jako furt tam převládá to, že není asi... nejde to mít jenom jako striktně kvůli penězům, že to má dva aspekty.

J: No a jenom kdyžs to nakousla, je vlastně něco, nějaký motivační faktor, jakákoliv věc, která kdyby tam nebyla, nebo naopak byla tak, že by si na to musela říct ne? Jestli chápeš, nebo to mám říct jinak?

R: No jako kdyby, kdybych věděla, že ty děti jsou třeba nějaký jako speciální. Jako kdyby to asi byl tábor, kde by já nevím? Určitě bych jako nejela. Jo asi no prostě kdyby tam byl špatnej kolektiv lidí, těch dospělých. Kdybych si s nima jako nesedla ani na tý schůzi, tak prostě bych řekla, že: "Ty jo, a asi s nima nechci trávit prostě tolik veškerého volného času." A kdyby jako vyžadovali ty děti nějaký prostě speciální potřeby, že jako samozřejmě jako proškolení dětí prostě jako proti drogovým drogám nebo prostě proti věci se jako nedělá, nebo samozřejmě tohle tak to je v pohodě jednak, protože je na to jako nejseš sama seš tam s tím týmem, ale jako kdybych měla se o někoho vyloženě starat, třeba jako já, nevím prostě přebalovat, nebo jako prostě, kdyby to byly fakt jako nějaký třeba i mentálně postižený prostě osoby, tak to bych asi nejela, protože bych se bála, že bych to jako asi nezvládla, takže by to bylo prostě moc velkej jako asi závazek pro mě. Takže.

J: Jaký sociální benefity nebo socializační benefity? Myslím, že ježdění na tábor přináší?

R: Že mně? Sociální benefity? No člověk si zvykne prostě zase na jiný prostředí než ve kterým se pohybuje celý rok, takže asi jakoby je ještě trošku víc všestrannější v nějakých těch jako situacích, protože na tom se táboře samozřejmě děje jako různá sorta prostě momentů a člověk na to musí bejt, jako se na to nějak připraví prostě, nebo už potom třeba jako napanikaří, když se to stane v normálním životě, takže i třeba jako líp vychází s lidma potom tím, že je víc tolerantní o těch věcech takový, co už zažil. A no a taky jako asi i vnímání prostě lidí, protože každý to dítě třeba i nebo i každej ten vedoucí, má nějaký svůj osobní příběh, že jo? A přináší do toho kolektivu něco nového. To znamená, že jako takový je z jiného třeba prostředí, nebo

takhle, že vlastně se to tam jako prolíná a všichni si se na to jako můžou naladit a jako společně jako porozumět ostatním jako těm point of view prostě no a takže jako myslím, že i cizí jako ostatní příběhy jako ostatních lidí mi přinesou něco do mého života a můžu buď z toho budu dělat srandu a vyprávět to jako vtip dále někomu a nebo samozřejmě si na to třeba vzpomenu v nějaký své životní situaci, že už to někdo prožil a můžu jako na to navázat a říct si, že třeba tohle mi doporučil, že bych měla udělat a možná se milepší život tím nebo tak no. Takže snad jsem přinesla někomu i něco já dobrého, jo, ne jenom trauma. To bych asi řekla, no.

J: Jak bych řekla, že jsou pro tebe důležitý ty zkušenostní benefity. Hodí se ti to třeba ke studiu nebo k práci nebo...?

R: Jo, to je pravda, že ke studiu určitě, nebo i celkově jako do života si myslím, že z toho hodí. Ať už člověk dělá cokoli, ať už je třeba ajťák, nebo tak, jako ten sociální, to tak vždycky prostě v životě jako bude. Jo, takže jako ne, že by se ti to nikdy v reálným životě nehodilo i třeba v tvých osobních i po potom, jako třeba když člověk má vlastní rodinu. No asi jo v mém studiu určitě. Tím, že studuju psychologii, tak samozřejmě to je velkej aspekt toho taky. A můžu to samozřejmě použít i já potom do svojí jako nějaký praktický části studia. Můžu vlastně na to navazovat nějak a podle toho si vybírat třeba v budoucnu i třeba jako zaměření psychologie, že jo? Nevím jako dětská psychologie, nebo takhle. Že vlastně člověk, když třeba najde ten vztah k těm dětem a tak, tak potom vlastně na to může samozřejmě navazovat už a nemyslím si, že by to prostě někdy tě mohlo znevýhodnit tohle. No, když se ti tam něco nestane na tom táboře, tak to je jedině dobře, že tam člověk jede, no. Jestli to mám nějak ještě upřesnit

J: Tak jo upřesni.

R: To nevím. Mám ještě nějak upřesnit? Co víc? Práce s lidma, je potřeba to umět, bejt tolerantní a brát lidi takový, jaký jsou a prostě jako jo vlastně, že člověk se třeba i jako naučí jako vysvětlit prostě, mít tu trpělivost, a vysvětlit prostě třeba svůj pohled ostatním a následně můžou ty ostatní jako taky vysvětlit svůj pohled na věc a líp se tvoří ta komunikace ve společnosti, takže i to těm dětem určitě pomáhá prostě vnímat ten svět, prostě jinak než třeba doma. No prostě. Nová perspektiva.

J: Jo a co ten zábavní benefit a zábava, kterou to přináší? Je to pro tebe důležitý?

R: No jako zábava je to ve chvíli pro mě asi největší, kdy komunikuju s těma lidma mého věku, to znamená s těma ostatníma vedoucíma. Večer na poradě, určitě, když jako samozřejmě není nějaký problém, tak si člověk řekne z toho dne ty zážitky, prostě všichni se tomu společně zasmějeme, co kdo udělal špatně nebo tak, jak jsou nějaký děti trochu hloupější a různý ty faily a jako... každopádně jako přes ten den ono jako když člověk musí... jako má nějaký ty úkoly, že jo, každej má prostě jako rozvrženo, co má udělat, tak zase jakoby, že by mě vyloženě bavilo připravovat všechny ty soutěže a tak. Tak to asi ne, na druhou stranu je to potřeba udělat. Tak jako když to ...největší jako benefity zábavy je pro mě, když to můžu sdílet s těma lidma, který jako jsou nalazení na stejný vlně a rozumí tomu a můžeš si sdílet ty zážitky mezi sebou, takže to je asi nejvíc, co si můžu představit jako zábavu. Poradu...ty jsou dobrý.

J: A zažila jsi někdy na táboře nějakou krizi, nebo byla tam nějaká překážka?

R: Měli jsme jako hodně krizí na obou těch táborech. Tím že jsem vlastně ještě s tou kamarádkou, co vede ty oba, jako v uvozovkách, oba ty tábory, tak jsme přejížděli z toho prvního na druhéj nebo dycky jako přejíždíme takhle. To znamená, že už je krize jenom to, že vlastně už jseš třetí týden v tom kole a někdy už jako samozřejmě člověk je míň trpělivej, nebo už jsi jako víc samozřejmě unavenej z toho. Takže jako asi musí bejt, jako musíš znovu nějak objevit tu energii v sobě, protože, že jo, ty děti za to nemůžou, že sis tolik nabrala na sebe, takže tak. Vždycky třeba jako ztratím niť prostě... cože byla ta otázka?

J: Ty krize na táboře nebo překážky.

R: Jo, na tom čtrnáctidenním táboře jsme měli jako velkou krizi s tím, že nám odpadávali vedoucí. Jednak hodně jich bylo nemocnejch, prostě takže furt byli na marodce. I děti tam měly prostě nějak jako zdravotní problémy, často jako docela jako extrémní, takže jsme to pak museli řešit. Potom si i nějaký rodiče odváželi ty děti domů. To znamená, že jsme tam měli jako takový jako, každej den se muselo něco řešit. S jedním vedoucím to byl ještě jakoby o to větší prostě problém, že on prostě jako každej den prostě pil večer jako jo, i když jsme mu říkali, že samozřejmě druhý ráno musí bejt fresh prostě, nesmí jako bejt vůbec problémem a takhle. A ten to jako nezvládl po čtyrech dnech tábora ze čtrnácti. Jsme si mysleli, že má otravu alkoholem. To znamená, že se naše zdravotnice ho snažila nějak vyšetřit, takže jako to bylo dost špatný a on se prostě potom sebral o odjel domů, aniž by to někomu řekl. My jsme byli jako: “Kde jseš? a on prostě, že už je na cestě do Prahy. “Aha, tak dobrý vědět.” Takže jsme měli hned, jakoby nám chyběl další jako vedoucí do jednoho týmu, to znamená, že naše jako praktikantky to musely zastoupit, který ani ještě nebyli jako dospělý jako osmnáctiletý. A jako starat se o ty děti, to je takový blbý. Takže určitě jsme měli problém s personálem a jako řešení neustálých prostě problémů i s tou uklízečkou, která prostě nám hlásila nějaký nehody prostě na samozřejmě na sociálkách od těch dětí. My jsme vůbec jako nevěřili, že některý, že jako půlka třeba tábora neumí prostě základní potřeby prostě člověka si vůbec řešit sám, třeba ve dvanácti letech. Docela problém, no a potom by tam byl samozřejmě jako krize určitě odpočinku nebo spánková krize. To jako jsme měli všichni. Že vlastně ten deficit je znát, když člověk musí ještě jako třeba v noci připravovat ten celodeňák. Prostě jezdit a dávat tam ty různý jako nápovědy a tak. Takže tohle to. A no jinak asi tyhle věci, jako že by tam někdo vyloženě prostě dělal nějaké jako průser tak asi jako asi ne. Možná ta únava tam hrála taky tu roli velkou, na všechny ty aspekty toho to ještě dopadalo hůř vlastně na ty věci, který se nám už nechtěli řešit, ale stejně jsme museli. Potom, no se ještě jako nedohodli někdy ten hlavní vedoucí s tou hlavní vedoucí. Si někdy prostě bratr se sestrou se nedohodli někdy, takže to bylo jako taky dost nepříjemný, že vlastně ona už nevěděla, co má dělat lip, takže jsme se jí samozřejmě snažili nějak pomoci, ale všechno, co jsme udělali, bylo stejně kritizováno, takže jsme byli: “My už nemůžeme nic jinýho dělat.”, takže jsme to nějak doklepali. A no ale na tom druhým táboře krize asi jo, určitě tam byla krize. I tam byla právě jako problém, že tam byly některé děti, které byly jako... neměly nahlášený, že jsou třeba ADHD, prostě ty rodiče nenahlásili ty jejich poruchy třeba nebo nějaký jako problémy, co maj, nedali jim prášky. Takže my jsme to třeba zjišťovali až během tábora. No což je jako extrém, ani náš zdravotní na to nebyl připravenej. A že potom zase se člověk

musí popasovat s tím, že zjistí, že něco nebylo nahlášený, co jako je samozřejmě nelegální. Prostě nemohli jsme se o ty děti jako postarat tak jak bylo potřeba. Takže samozřejmě se tam potom jako no byly prostě jako problémový mezi sebou prostě. Jako třeba se napadaly slovně a takhle prostě no, takže to byly jako asi trochu jako extrémní případy a potom asi jako. No krize řešení toho, když se u dětí našlo prostě nějak jako samozřejmě látky nebo věci, které samozřejmě by u sebe do osmnácti let, vůbec neměly mít obzvlášť na táboře. To absolutně. Takže potom jako krize je řešení problémů s těma dětma, který jakoby nechápou, nebo to jako dělají schválně samozřejmě... dělají naschvály těm vedoucím, jakože jasně, patří to k dětství, ale jako určitě na to měli dohlédnout ty rodiče, který prostě... to se rovnou k tomu jako váže, že to je sociálně slabší skupina, takže na to asi není ani čas nebo kapacita. Takže jako takhle bych to asi shrnula

J: A kdy sis naopak řekla, tady tohle to má smysl, tady to je fajn?

R: Na konci. Já vždycky, jako když člověk přijede z toho tábora, tak si uvědomí jako jednak si trochu oddechne, že už to má za sebou, že vlastně všichni odjeli spokojení, jo, nějak se to uklidnilo, takže vlastně nebyly žádný úrazy extrémní. Takže vlastně tím, že se udělalo těm dětem radost, a my si odvážíme dobrý vzpomínky, nebo směs vzpomínek tak to jako stojí za to. Že vlastně člověk na to samozřejmě potom vzpomíná líp, než to jako reálně bylo, že jo, tak to je jasný a taky potom, když dostane finanční obnos je to taky super. To se jako trochu vyplatí, člověk to nedělal nadarmo, pro nic za nic. No jo. Ale jo asi, jako kdy si říkám, že to je fakt jako worth it je na tý radě večer nebo na tý, jako když se vlastně všichni jako zasmějem tomu, co se stalo vlastně přes ten den, tak to jako nejlepší. Člověk hodí pár joků a je mu hned líp prostě, než bylo předtím. Tak bych to řekla.

J: A jak dlouho by ses chtěla tomu být vedoucí na táboře věnovat?

R: No, že by to byla moje vysněná práce, tak to určitě ne. Jako nechtěla bych to dělat prostě celej život. Asi bych nemohla třeba pracovat v DDMku, nebo tak si myslím, že ne. Zase k těm dětem nemám takovej vztah, aby si myslím, že bych z toho těžila maximum. Ale dokud je ta možnost, tak je dobrý to využít. Jak přibývá to studium, tak je třeba věnovat se i vlastním praxím, třeba jít do nějakýho domova nebo spíš se starat o ty seniory. Nebo dělat nějaký dobrovolnický praxe...Potom na to bude míň času, protože mi to teďka zabírá hodně času, tři tejdny z léta, což je dost. A dokud by tam asi... ten čtrnáctidenní to bude pravděpodobně poslední tenhle rok, takže jakoby nemám strach, že to budu muset dělat dýl...na druhou stranu by mi určitě chyběli ty, kdybych nejela...nebo jezdím taky proto, že kdybych tam nejela, tak by ty lidi měli nějaký zážitky beze mě a mě by mrzelo, že bych tam nemohla být s nima. A ten druhej tábor tejdenní, si myslím, bude fungovat ještě nějakou chvíli, takže třeba tři roky, bych mohla jezdit, s tím že to není tak náročný tábor, pro dvacet dětí jako pro devadesát. Takže to by mi určitě nevadilo dělat dál. Nechtěla bych to dělat na plnej úvazek, spíš je to jako doplněk k normálnímu životu, dá se říct. taková brigáda.

J: A asi poslední otázka, dokážeš si představit ideální tábor, na který by si mohla jet?

R: Hmm ideální tábor? Tak každej člověk má samozřejmě svoje preference jo jako, a jsou to ...je to vlastně utopie ve světě, co se nemůže nikdy stát. pro mě už jakoby jediná věc na zlepšení tábora je, kdyby nebyl v

létě ale v zimě, což je personální věc, ale to horko dělá dost problémů...jednak dehydratace, jednak úpaly, střevní potíže všech na tom táboře. No takže kdyby to byl lyžařskej tábor nebo plaveckej tábor a kdyby samozřejmě ty děti...zase jsou to děti, člověk nemůže chtít, aby byly zodpovědný, to by byla nuda. Z koho by sme si dělali srandu potom? A asi aby se vždycky nahlásilo, co má jaký dítě za problém. Aby všichni měli s sebou léky, který potřebujou. Aby se dalo na všechny vedoucí spolehnou, ne že tam prostě jeden odjede do Prahy potom, co se ožere. No to není profesionální. S tím, že mu bylo třicet pět a nám všem dvacet, trochu jako zvláštní. Takže no. Ale na ty lidi, co tam se mnou jezdí, si nemůžu stěžovat. Ty party, co mám, bych vzala tak jako tak. Ty děti, kdyby byly míň...některé děti jsou velice děsivé...mají takové návyky, že jak jsou třeba, jak se pohybují v těch ganzích, tak oni někdy mají takový satanistický ňáký takový jako symboly. Všude to jako malujou. Jsou jako až moc extrémní, jako je to prostě děsivý, když je ti dvanáct. Jo je to absolutně, nemělo by to tak bejt. Neměly by mít přístup k drogám, k alkoholu...Kdyby to aspoň na ten tejděn zvládly bez toho, taky by to taky bylo ideální samozřejmě. Ale aby si to každý užil, aby nikdo nechtěl domů, protože jsme i měli případy, kdy si je odvezli rodiče jen proto, že jim stýskalo a byly tam dva dny na tom táboře. Což je na zvážení těch rodičů, jestli si myslí, že to ty děti zvládnou nebo ne. Takže asi tak...co nejmíň problémů, co nejvíc zábavy, ideální tábor a co nejvíc peněz. Takže utopie, bože.

J: Tak já ti moc moc děkuju. Já myslíš něco, co tě k tomu ještě napadá? Něco, co nebylo zmíněný ohledně tvój motivace k ježdění na tábor?

R: Myslím, že jsem asi shrnula všechno, co jsem shrnout asi mohla a chtěla, protože některý věci vytahovat je docela nechutný. Určitě je dobrý, že ty tábory jsou v přírodě. Myslím, že to nejsou jako městský tábory. Máme jako chatkový nebo nějaká jeho lesní chata prostě, a to asi i motivuje. Je dobrý, že to vlastně motivuje nás všechny, co jsme na tom táboře i víc, než kdybysme museli třeba jako bejt někde jako na příměšťáku a prostě chodit jako tím městem, tak je to takový víc. Tady teda ty děti aspoň jako venku si můžou jakoby zahrát cokoliv. Že pro ně je to takový jakoby oddělení od toho normálního života. A každej si tam přijde na svoje myšlenky, že jo? Někdo si jakože i promyslí vlastně nějaký životní věci na tom táboře, když je prostě v krizi, nebo naopak, když se prostě jakoby cítí, když je třeba u táboráku. Tak jenom, tak jako super.

J: A jaký životní věci sis promyslela?

R: Já si vždycky říkám, ježiš, já už tohleco nikdy neudělám. Já už nikdy nepojedu na ten tábor. Samozřejmě pak jedu znova. Taky to je prostě absolutně hrozný, ale vždycky to slíbím, takže si vždycky... já si vždycky říkám, že bych neměla slibovat věci, protože potom bych je už nemusela dodržovat a mohla bych se třeba soustředit sama na sebe. Takže i vlastně asi jsem si i jako říkala za poslední teďka vlastně po tomhle létě, třeba kdyby už teda ty další léta jako další roky už nebyly ty tábory. Ale tak to bych určitě chtěla spíš dělat něco jako místo jako kolektivního, tak bych třeba něco jako třeba jenom v malé skupince s kamarádama, nebo jako sama. Třeba si vzala prostě jako tejděn v tom létě a prostě dělala něco, jenom jako já, co by mi prospělo nebo nějaký individuální sportování, nebo takovýhle věci. Prostě aby se člověk zaměřil sám na sebe.

A tak no. Spíš než, protože na tom táboře jako nemáš moc čas ani přemejšlet jako během dne, že jo, tak spíš v těch chvílích, kdy jako se nic naděje, kdy se jí nebo tak... Teda my někdy nemáme čas ani na jídlo a nebo si vyčistit zuby? Jo, tak strašný. Takže to bych tak chtěla říct.

J: Já ti moc moc děkuji.

Rozhovor 7

J: A zeptám se tě ještě jednou... Souhlasíš s tím, že to bude nahrávaný a že to bude použito k výzkumu?

R: Ano.

J: Děkuju moc, tak ty teda jezdíš na tábory jako vedoucí?

R: Je to tak.

J: A kolik let?

R: Letos je mi 26 a pojedu na tábor jako vedoucí. V sedmnácti a v osmnácti jsem jela jako praktikantka, což se počítá tak napůl od devatenácti jezdím jako vedoucí pravidelně.

J: Co je to za tábor? Je kolikrát ročně nebo nejdřív, promiň, kolikrát ročně?

R: Je to jednou ročně tábor na dva týdny, který organizuje, který vlastně se koná pod DDM Prahy 7 pod divadlem Radar, ale ten tábor sám o sobě je spíš takový jako sportovní než jako čistě divadelní. I když tam jisté prvky divadelnosti jsou.

J: Co byla ta otázka předtím a co je to za tábor? Jo a kolikrát jezdíš ročně? Jenom na tenhle jeden, promiň, trošku jsem se...

R: Jako byla jsem i vedoucí na jiných táborech třeba nebo asistentkou třeba na příměstském táboře Fakulty tělesné výchovy a sportu pro děti s postižením. Ale pravidelně jezdím pouze na tento.

J: A máš na tom táboře nějakou specifickou roli jako zdravotník nebo hlavní vedoucí?

R: Nemám. Jezdím jako řadová vedoucí. Jediné, co vlastně z těchto jako speciálních rolí, tak jsem zatím zvažovala, by bylo vymýšlet celotáborovou hru, což je u nás vlastně velmi důležitá role v rámci toho tábora. Ale hlavně v rámci programu.

J: A dostala jsi se k tomu jak?

R: Dostala jsem se k tomu v pěti letech, kdy vlastně můj nejlepší kamarád z dětství jezdil na ty, nebo taky začínal jezdit na tyto tábory, protože tam jeho máma dělala kuchařku a vzali nás vlastně s sebou. Takže jsme v pěti takhle jeli poprvé dohromady vlastně i s mojí sestrou a s tím kamarádem. Od té doby jsem žádný nevynechala.

J: Teďkon, když se ti teda řekne: “Hele můžeš s náma jet na tábor”? Co si při tom řekneš, nebo co je přítom pro tebe důležitý?

R: Jako na ten náš tábor.

J: Tak jo.

R: Nevím, to nechápu, jak jsi to myslela.

J: Já jsem to myslela tak, když by ti přišla nějaká nabídka hele, můžeš jet na tábor, jakékoliv si představ?

R: Tím pádem nějaký jiný.

J: Tak, co by pro tebe bylo důležitý, nebo co je pro tebe důležitý na to, že řekneš ano, jedu na tábor a...

R: Mhm. Vlastně asi by pro mě jako bylo důležitý, tam znát aspoň někoho z těch vedoucích, že úplně jako na blind by se mi jet nechtělo, že bych se trochu bála toho kolektivu. Když ale už bych tam někoho znala a vlastně věděla bych, že on jakoby v pohodě a že vlastně věřím, tak nějak jako jeho judgementu, tak bych to jako zvažovala. Důležitý by pro mě bylo vlastně, co ten tábor obnáší, jaký je vlastně jako zaměření, co tam jezdí za děti, co vlastně jako je ten jako program, na jak dlouho se jede, kam a tak dále...

J: A když se řekne slovní spojení, moje motivace k tomu ježdění na tábory, co si pod tím představíš? Nebo co je to pro tebe přímo?

R: Co je pro mě ta motivace? Pro mě je ta motivace vlastně jako tak několika sečná. Za prvé mě opravdu baví vlastně trávit čas jako s dětmi i vyměřlet ty hry. Být jako kreativní v tomhle a i vlastně ta jako sportovní komponenta. A na druhou stranu je to taky vlastně teďka už, kdy vlastně jako v úplně dospělém životě, tak je to takový jako odpočinek, že člověk může řešit prostě úplně jako jiné věci a vlastně si i jako mentálně oddechnout od těch jako povinností jako normálního života, protože tam jako samozřejmě to jako plné povinností, ale úplně jako jiného charakteru. Takže v tom je to vlastně taky, je to hrozně příjemný.

J: Přineslo ti nebo takhle, řekla by si, že ti ježdění jako vedoucí na tábory něco přineslo, že tě to obohatilo? Mělo nějaký benefity?

R: Stoprocentně. Mělo to benefity ve vlastně, podle mě, ve spoustě různých jako směrů. Zaprvé je to nějaká ta jako zodpovědnost v tom starání se třeba o ty děti, kdy vlastně jsem teďka mnohem víc confident, že vlastně budu schopná jako se starat, nebo že vlastně se nebojím, když třeba by mě někdo měl svěřit dítě, tak i vlastně nemám strach, protože vím, že jako já jsem schopná jako s dětmi pracovat, starat se o ně vím, jak prostě s nimi jako jednat a co vlastně jako trochu funguje a tak. Za druhé i vlastně v tom jako, i když to tak vlastně úplně jako většinou člověku nepřipadá, tak je to vlastně nějaký jako pracovní kolektiv, takže i to vlastně je pak nějaká zkušenost, která může být hodnotná vlastně jako v práci nebo i vlastně třeba při hledání práce. Přece jenom jsou to nějaké týmy, ve kterých člověk musí jako nějak fungovat a jsou tam jako různé zodpovědnosti. A také vlastně jako určitě mi to prostě přineslo ten jako kolektiv a nějaké to jako přátelství a udržení nějakých těch vztahů.

J: Dokážeš si představit něco, co kdyby na tom táboře nebylo? Nebo nějaký prostě faktor, kterej když by tam byl, nebo naopak nebyl, tak by si na ten tábor musela říct ne? Něco, co by ti...

R: Určitě a je tam spousta možných faktorů. Je to přece jenom už vlastně ten tábor, tak to trvá dva týdny, už to jsou vlastně týdny, kdy si musím brát dovolenou. Je pro mě jako důležitý, aby to bylo...aby to za to jako stálo. A kdyby vlastně třeba se fakt jako zhoršil ten kolektiv mezi těmi vedoucími, což jako je vlastně ten jako nejvíc důležitý, protože ten dětský člověk ještě vlastně může nějak jako víc ovládat nebo tvořit prostě. Ale když by se jako zhoršily třeba vztahy mezi jako vedoucími nebo prostě se tam jako nějak takhle vlastně zničila ta skupina, tak si dokážu představit, že už by to pro mě vlastně nebylo v té chvíli jako dostatečně vlastně validní tam jako jezdit.

J: Jo, no a pamatuješ si jaká byla tvoje motivace jezdit na ty tábory v dětství?

R: Jako ta motivace byla podle mě ještě dlouho stejná, vlastně když jsem byla jako vedoucí na začátku. Což se jako pak změnilo trochu, když se jako po několika letech. Ale že mě to prostě strašně bavilo. I ten jako pobyt v přírodě, v těch stanech, ty hry, a to teda pořád platí, jakože jako opravdu jako nefalšovaně mě baví ty hry, co hrajeme prostě jako šátkovaná. Já tam prostě budu běhat dvě hodiny a jakože je to jako opravdu něco, co pro mě jako je zábava, nedělám to jako vlastně... nebo většinu těch her tak prostě dělám, jakože opravdu, protože prostě mi to přijde jako, že to jako stojí za to prostě zážitek.

J: A kdy se to pak změnilo trochu, nebo cos tím myslela?

R: Změnilo se to potom trochu vlastně jako od té doby, co jsem začala i pracovat, kdy si člověk jako trochu víc musí vlastně s tím volným časem nakládat opatrněji. A taky vlastně tam jako v posledních letech vyvstaly menší takové jako...problém právě v tom kolektivu, že tam byli jako nějaké hádky, co dřív jako úplně nebyvaly. A tak vlastně jsem si spíš jako jenom musela začít jako uvědomovat, že vlastně jako je to takový jako křehčí, než si člověk myslí.

J: Teďkon zase zpátky k tomu vedoucování úplně jako v dospělosti právě nebo vlastně ne zpátky, ale teda zaměřila bych se prostě na ty jednotlivý benefity, který myslím, že ti to přineslo. Takže jako v sociálním benefitu, co ti přineslo? Jak tě obohatily ty tábory socializačně a sociálně? Jestli máš něco takovýho,

R: Ne, určitě, obohatilo mě to vlastně ve vztahu s těmi dětmi. Protože jako už vlastně jako vedoucí nebo praktikantka, tak tam pojedou třeba asi po 8. Takže vlastně spousta z těch dětí, které jako já jsem měla na starosti, tak už vlastně jakoby vyrostly a se spoustou z nich vlastně kultivujeme dál ten vztah, který jakože z tohohle vzniknul, prostě teďka už jakoby i víc přátelský, ale prostě ten jako základ tam vlastně byl jako v tu dobu, kdy já jsem přesně byla jakože vedoucí, pak jako s těmi lidmi, kteří jezdí nebo jezdili na tábory jako vedoucí, tak spousta z nich jsou mezi jakoby mými nejbližšími přáteli, takže i vlastně ten tábor, jako nám dává trochu tu možnost jakože se socializovat v rámci toho roku nad nějakým jako tématem prostě konkrétním a třeba prostě potáborové schůzce, tak si pak zajdeme někam ven, nebo když máme ten jako přípravný víkend, tak vlastně tam jako vyzbyde i čas na nějakou jako socializaci a jakoby prostě možnost si promluvit jako přátelé, což vlastně třeba s tím, jak máme všichni prostě náročné jako rozvrhy, tak prostě není

jako vždycky jednoduchý, takže i určitě v tom jako udržování těch přátelství, který tam jsou, tak to jako pomohlo.

J: A jak bys řekla, že tě to obohatilo finančně, nebo z toho peněžního hlediska?

R: Tak z peněžního hlediska mě to naopak ochudilo. Samozřejmě. Ne, to je jako... To je prostě fakt, že ten jako náš tábor, tak rozhodně nemůže, jako nikdo vlastně dělat jako pro peníze. Ta jako finanční odměna je minimální spíš tak jenom, aby se jako aby se vůbec dalo jako říct, že jsme tam jako pracovníci, ale kdyby každý z nás chodil do práce, ať už je to jakákoliv, tak se to nedá vlastně porovnat. A vlastně tam člověk trošku operuje se ztrátou, protože si tam do toho ještě vlastně dokupuje, prostě třeba nějaké, jakože na výletě si něco prostě jako nějaké jídlo pít a tak a vlastně už pak jako je vlastně jisté, že prostě na tom bude jako finančně tratit, ale vlastně všem za to pořád jakoby stojí v rámci toho zážitku.

J: A z nějakýho zkušenostního hlediska, nebo jestli se ti to třeba hodí ke studiu nebo k práci, nebo nějak jako takhle do života?

R: A já jsem úplně vlastně nečekala, že by se to jako hodilo, ale tak jako taky moje jako kariéra vlastně ještě není jako prostě plně jako rozhodnutá. Ale to co si myslím je, že vlastně ta role tak jako, ač jakoby sama o sobě nepřispívá jakoby přímo vlastně jako k tomu jako nějakému kariéernímu směřování, tak vlastně věci, co tam člověk jakoby se naučí, nebo jakoby dělá, tak vlastně jako pomůžou. Mně se to stalo třeba na pohovoru do té práce, co teďka jako vykonávám. Že se mě ptali, jestli jsem někdy vlastně jako vedla tým a to vlastně jsem jako vlastně při žádné jako klasické práci neměla, ale vzhledem k tomu, že už jsem předtím jako zmínila to, že jsem vedoucí na tábore, tak se ptali, jestli vlastně jsem během toho jako těch táborů, například jako vedle nějaké týmy, což byla pravda. Vlastně jako týmy, kde jsme vlastně všichni byli jako vlastně na stejné úrovni, ale jako v nějakém směru, tak jsem toho týmu byla dejme tomu styčný důstojník, nebo prostě nějaký jenom jako větší komunikátor a už to vlastně pro ně bylo jako dobré znamení, že prostě jsem schopná vlastně třeba vést jako ty stáži, což je nyní jako součástí mojí práce.

J: Ale při studiu bys řekla, že spíš ne.

R: Při studiu spíš ne.

J: A, řekla bys, že to mělo nějaký zábavový benefit a jestli jo, tak jaký? Jestli ti to přineslo nějakou zábavu a jak moc se to pro tebe důležité?

R: Na tisíc procent! Zábavový benefit to má ten hlavní, jako to je vlastně ten důvod, proč tam pořád jezdím. A hodně mi vlastně na tom jako záleží mě jako ten tábor vlastně pro mě vždycky byl jako důležitější a je to prostě vlastně forma zábavy, která mi jako strašně vyhovuje a vlastně doufám, že tam budu moct jezdit ještě dlouho, protože to jako vnímám jako fakt vlastně velký přínos. I vlastně jako nějaký jako kreativní vyžití, sportovní, sociální a fakt prostě jako reálné zábavné, prostě v rámci těch jako her i toho programu. I pak vlastně jsou jako toho života prostě večerního mezi vedoucími prostě celá ta kombinace, tak mi prostě fakt jako vyhovuje. A baví mě.

J: To byla právě moje další otázka. Chtěla jsem se zeptat, jak dlouho by ses tomu chtěla věnovat, ale to jsi zodpověděla.

R: No jako myslím si, že prostě jako v nějakou chvíli to třeba prostě jakoby nepůjde s tím, že prostě dovolené nebude dost, nebo tak třeba budu mít děti a tak dále. A tyhle všechny věci to můžou vlastně nějak jako změnit tu situaci, ale jako rozhodně za tím jako pokud prostě se tam přesně vlastně nestane něco, co by jako mi to jako zkazilo v uvozovkách. Tak bych ráda jezdila dál a i kdybych pak třeba nemohu na celou dobu tak prostě aspoň vlastně na část, nebo vlastně sport, jako chtěla bych vlastně ten život s tím mít jako dál propojený, protože mi to vlastně přijde opravdu jako super vlastně počin.

J: A jak by jsi řekla, že je tvůj pedagogickej přístup, nebo jak bys chtěla, aby děti přistupovaly naopak k tobě?

R: A jaký je můj pedagogický přístup? To je zajímavý, já jako nevím úplně, protože tak já nejsem jakoby pedagogicky vzdělaná vlastně, takže nemám k tomu jako tou teoretickou prostě kvalifikaci nebo jakože nedokážu jako charakterizovat, ale snažím se vlastně jakoby většinou prostě věci řešit prostě první přes nebo jako hlavně přes jako klidnou komunikaci a přes vlastně jakoby sympatickou, spíš takovou jako kamarádskou stranu. Ale když pokud to nejde, tak vlastně prostě občas taky člověk musí vlastně i trochu použít autority, což jsem taky vlastně dřív jako o v tomhle vlastně mi to možná jako pomohlo, protože jsem to vlastně několikrát už jako nebo, už se mi vlastně několikrát stalo, že třeba v rámci té jako věkové skupinky, kterou má vždycky na starosti několik vedoucích, takže byly nějaké jako problémy, prostě s chováním, nebo s... A tak a, že vlastně se mi jako často stávalo, že vlastně jsem byla jenom já vlastně ten, který jako dokázal být prostě v tu chvíli jako drsný nebo jako použít nějakou takovou autoritu, že vlastně často mladší vedoucí, tak to vlastně ještě nejsou jako zvyklí používat a je to pro ně vlastně jako těžší a to tak, že vlastně to na mě jako čas od času, tak zbývalo, což je za trest.

J: Jako trochu už jsme to nakously, ale měla teda někdy nějak jako... Byla tam někde nějaká překážka v tom tvým ježdění tam nebo něco, co jsi musela překonat? Něco náročného prostě, cos zažila?

R: Jako loňský tábor tak byl právě trochu jako vlastně náročný v tom, protože tam právě jako vznikly vlastně hodně velké rozkoly v kolektivu, kde vlastně byl jakoby ten rok nový hlavní vedoucí, který zkoušel vlastně takový nový jakoby přístup k hodně věcem a spousta z toho se trochu minula s účinkem nebo obzvlášť jako s popularitou, že nějaké ty kroky tak opravdu jako tohle. A vlastně se tam pak vytvořil v jednu chvíli takové jako dva tábory, které proti sobě prostě jako bojovaly a vlastně jako s nějakou chvílí, tak ta atmosféra byla jako velmi toxická, obzvlášť pak jako na potáborové schůzce, kdy se vlastně jako řeší všechny jako problémy, co během toho tábora nastaly, aby se to tomu dalo vyhnout. A to už jsem si pak jako v jednu chvíli říkala, že vlastně nevím, jestli bude vůbec další tábor, že to možná prostě se jako celé rozpadne.

J: A jak se něco takového překonalo?

R: Překonalo se to nakonec jako ten rozkol v rámci těch vedoucích se překonal tak, že ten hlavní vedoucí z loňského roku nepojede. A ostatní se vlastně trochu uklidnili. Ta rozhodovací jako funkce se dala lidem, kteří

v tom konfliktu byly vlastně velmi neutrální a tím pádem se trochu jako uklidnily ty vody, že se to jako nezasměrovalo úplně jakoby tím jako naprosto opačným směrem zase. A vlastně přesně pak na další vlastně táborové schůzce, tak jsme se pokusili trochu jako uklidnit ty vody a vlastně usmířit nějak jako to. Pro mě to zafungovalo a doufám, že vlastně ten letošek tak bude zase jako víc v pohodě tady z toho směru.

J: A já ti fakt moc moc děkuji za všechny odpovědi a chtěla bych se zeptat, jestli je teda něco, co jsme neřekly, nebo co jsme ohledně tvój motivaci nenakously? Nebo co by jsi chtěla k tomu dodat?

R: Asi mě nic nenapadá.

J: Poslední, co jsem se chtěla ještě vlastně zeptat, je to teda, co ty tábory s dětmi s postižením, jestli je tam ta... jaký to bylo a jestli tam byla jiná motivace?

R: Tak tam to bylo vlastně celé jakože hodně odlišné. Je to jakoby příměstský tábor a jenom jako na týden a vlastně mnohem jako míň jako můj, protože tam jsem znala mnohem míň jako lidí. Tam ta motivace jako byla jiná. Bylo to vlastně víc o tom jako pomáhat vlastně a dát těm jako dětem i vlastně těm rodičům tu jako příležitost, aby ty děti vlastně si mohly jakoby užít nějaký takovýhle program, protože vlastně jako vím, že to prostě pro ně není jako jednoduché. A to, takže tam vlastně to bylo jakoby i mnohem jako náročnější, třeba buď psychicky nebo fyzicky to jako oboje, protože jeden rok, tak jsem měla vlastně dístě s vlastně celkem těžkou poruchou autistického spektra a další rok jsem zase měla chlapce na vozíku, kterého jsem často musela nosit nebo nosit ten vozík. A vlastně všechno to bylo jakoby mnohem náročnější, ale zas jsem v tom viděla velkou užitnost, nebo prostě, že to má jako velký vlastně důsledek a že to opravdu jako těm lidem může pomoci. Byl to jako vlastně znát na těch rodičích, kteří pak jako byli jako vlastně hodně vděční, že to jako mohli dát, protože pro ty děti s postižením těch možností je opravdu málo.

J: Tak jo, moc děkuju a je teda ještě něco, co bys chtěla dodat?

R: Jo, já jsem ještě chtěla dodat, že vlastně ta motivace je pro mě prostě vlastně hodně vázaná jako na ten kolektiv, což je jako znát pro mě z toho jako rozhovoru. Ale že vlastně přesně, když třeba vlastně v loňském roce, tak tam ty vztahy byly horší. Tak to podle mě bylo znát i vlastně na té jako produktivitě celého toho jako vedoucovského týmu, že lidí třeba večer prostě chodili jako hned spát místo toho, aby vlastně trávili čas jako společně, kdy se třeba dříve jako vlastně vymýšleli nějaké jako další aktivity, nebo se připravovaly prostě hry. A že teďka, tak spousta lidí tam vlastně udělalo jenom to, co bylo nezbytně nutné, protože vlastně se tam necítili jako tak v pohodě, takže si myslím, že to je jakoby prostě velká věc, která hraje roli.

J: No tak jo moc moc děkuju, to je všechno.